

**აივ-ინფექცია/შიდსის საკვანძო პოპულაციებში
გენდერული ნიშნით ძალადობასა და ოჯახში
ძალადობაზე რეაგირების, დაცვის, დახმარებისა
და რეაბილიტაციის სამოქმედო გეგმა
2020-2023**

მადლიერების გამოხატვა

დოკუმენტი მომზადებულია შიდსთან, ტუბერკულოზსა და მალარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდის პროექტის „აივ ინფექცია/შიდსის საკვანძო პოპულაციებთან მომუშავე სათემო და არასამთავრობო ორგანიზაციების პერსონალის გენდერული ძალადობის შესახებ ცნობიერების დონის ამაღლება/სწავლება/ინფორმირება და ძალადობის ამ ფორმების პრევენციის, გამოვლენის და მათზე რეაგირების სამოქმედო გეგმის შემუშავება“ ფარგლებში დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის და საინფორმაციო, სამედიცინო-ფსიქოლოგიური ცენტრი „თანადგომა“ მიერ, გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) საქართველოს ოფისის ტექნიკური მხარდაჭერით.

ანგარიშის ავტორები მადლობას უხდიან პროცესში ჩართულ სამუშაო ჯგუფს, ყველა მონაწილე ორგანიზაციას და მათ წარმომადგენლებს, დოკუმენტის შემუშავების პროცესში შეტანილი წვლილისათვის.

დოკუმენტში ასახული მოსაზრებები შესაძლოა არ ემთხვეოდეს დონორის პოზიციას, მათ შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია ავტორთა ჯგუფი.

სარჩევი

ტერმინთა განმარტება	3
1.სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესი და მეთოდოლოგია	4
2. შესავალი	5
2.1. გენდერული ნიშნით ძალადობა და მისი ურთიერთქმედება აივ ინფექციასთან	5
3. სიტუაციური ანალიზი	8
3.1. აივ ინფექცია და საკვანძო პოპულაციები საქართველოში	8
3.2. გენდერის ნიშნით ძალადობა აივ/შიდსის საკვანძო პოპულაციებში - ქვეყანაში არსებული სიტუაცია	10
3.3. გენდერული ნიშნით ძალადობის მარეგულირებელი საკანონმდებლო ჩარჩო და პოლიტიკა.....	13
3.4. აივ შიდსის საკანონმდებლო ჩარჩო, პოლიტიკა და პრაქტიკა	18
3.5. პოლიტიკის აღსრულების კუთხით არსებული სისტემური და სტრუქტურული ბარიერები.....	18
3.6. მულტი-სექტორული კოორდინაცია	19
4. სტარტეგიული მიმართულებები	20
5. სამოქმედო გეგმა	29
6. დანართები	46

ტერმინთა განმარტება

გენდერი - სქესთა შორის ურთიერთობის სოციალური ასპექტი, რომელიც გამოხატულია საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში და გულისხმობს სოციალიზაციით განპირობებულ შეხედულებებს ამა თუ იმ სქესზე („გენდერული თანასწორობის შესახებ“ საქართველოს კანონი)

გენდერული იდენტობა – ადამიანის გენდერული თვითაღქმა, როდესაც ის თავს მიაკუთვნებს რომელიმე გენდერს. პიროვნება შეიძლება თვითიდენტიფიკაციას ახდენდეს მამაკაცად ან ქალად. ზოგიერთ შემთხვევაში კი მისი თვითაღქმა მამაკაცურობისა და ქალურობის სოციალურ კონსტრუქტებს შორის შეიძლება იყოს ან საერთოდ სცილდებოდეს მას. პიროვნების გენდერული იდენტობა და დაბადების სქესი შეიძლება არ ემთხვეოდეს ერთმანეთს. გენდერული იდენტობა განსხვავდება სექსუალური ორიენტაციისგან.

გენდერული მენსტრიმინგი - გენდერულად სენსიტიური პოლიტიკისა და მიდგომების ჩამოყალიბებისა და იმპლემენტაციის პროცესი, მამაკაცებსა და ქალებს შორის კარგად დამკვიდრებული თუ ახლადწარმოქმნილი უთანასწორობების გამოვლენა და მათი გამოსწორება. ეს გულისხმობს პოლიტიკისა და მიდგომების დამკვიდრებას, რომელიც ითვალისწინებს ქალთა და მამაკაცთა განსხვავებული ინტერესებსა და საჭიროებებს. მომსახურება უნდა შეფასდეს გენდერული თანასწორობის ჭრილობი და მიზნად დაისახოს არსებული უთანასწორობის გამოსწორება გენდერულად სენსიტიური მიდგომების გზით.

ლგბტი – აბრევიატურა, რომელსაც იყენებენ გეი (ჰომოსექსუალის სინონიმი. ტერმინი ხშირად გამოიყენება მხოლოდ მამაკაცებთან მიმართებაში და აღნიშნავს მამაკაცს, რომელსაც ემოციურად და ფიზიკურად იზიდავს მამაკაცი), ლესბოსელი (ქალი, რომელსაც ემოციურად და ფიზიკურად იზიდავს ქალი), ბისექსუალი (ქალი ან მამაკაცი, რომელსაც ემოციურად და ფიზიკურად იზიდავს როგორც საკუთარი, ისე სხვა სქესის ადამიანი), ტრანსგენდერი და ინტერსექსი ადამიანების აღსანიშნავად.

მამაკაცი, რომელსაც სექსი აქვს მამაკაცთან (MSM) – ტერმინი მოიცავს სექსუალურ ქცევას, ვიდრე იდენტობას და მიემართება ყველა იმ მამაკაცის ქცევას, რომელთაც სექსი აქვთ მამაკაცთან, განურჩევლად მათი სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობისა.

ქალი, რომელსაც სექსი აქვს ქალთან (WSW) – ეპიდემიოლოგიური კატეგორია, რომელიც უფრო სექსუალურ ქცევას შეესაბამება, ვიდრე იდენტობას. გამოიყენება ყველა იმ ქალის ქცევის აღსაწერად, რომელსაც სექსი აქვს ქალთან განურჩევლად მათი სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობისა.

ოჯახში ძალადობა გულისხმობს ფიზიკური, სექსუალური, ფსიქოლოგიური თუ ეკონომიკური ძალადობის ნებისმიერ ქმედებას ოჯახურ თუ საშინაო ერთობაში, არსებულ თუ ყოფილ მეუღლეებს/პარტნიორებს შორის, თუ მშობლების მხრიდან, მიუხედავად იმისა, მოძალადე ცხოვრობს ან ცხოვრობდა თუ არა მსხვერპლის საცხოვრებელ ადგილას.

ტრანსგენდერი – ქოლგა ტერმინი, რომელიც აღნიშნავს ადამიანებს, ვისი გენდერული იდენტობა, გამოხატვა და ქცევა განსხვავდება მისი ბიოლოგიური სქესის ტიპური მახასიათებლებისგან. ეს ტერმინი გულისხმობს ასევე ტრანსსექსუალებს, ტრავესტებს, ტრანსვესტიტებს, ტრანსგენდერებს, ქროსდრესერებს, და გენდერულად არაკონფორმულ ადამიანებს. ტრანსგენდერი ადამიანები შეიძლება იყვნენ ჰეტეროსექსუალები, ლესბოსელები, გეები ან ბისექსუალები. **ტრანსგენდერი კაცი** – ადამიანი, ვინც დაბადებისას მიაკუთვნეს მდედრობით სქესს, მაგრამ ახდენს საკუთარი თავის, როგორც მამაკაცის იდენტიფიკაციას. ტრანსგენდერ მამაკაცებს ასევე უწოდებენ FtM-ს (Female-to-Male). **ტრანსგენდერი ქალი** – ადამიანი, რომელიც დაბადებისას მიაკუთვნეს მამრობით სქესს, მაგრამ თვითიდენტიფიკაციას ახდენს როგორც ქალი. ტრანსგენდერ ქალს ასევე უწოდებენ MtF-ს (Male-to-Female).

ინტერსექსი – ადამიანი, რომლის ანატომია არ შეესაბამება ისეთ ბიოლოგიურ სტანდარტებს, რომელიც აღიარებს მხოლოდ ორ სქესს – მდედრი და მამრი. ინტერსექსუალობა არ თავსდება მხოლოდ მდედრის ან მხოლოდ მამრის ბიოლოგიურ მახასიათებლებში, რაც შეიძლება გამოიხატოს როგორც ქრომოსომულ ან ჰორმონალურ, ასევე გენიტალურ დონეზე. ინტერსექსუალობა შეიძლება დაბადებისთანავე შესამჩნევი იყოს ან მოგვიანებით განვითარდეს.

ჰეტეროსექსიზმი - ინსტიტუციური პრაქტიკებით გამყარებული იდეოლოგიური სისტემა, რომელიც ახდენს არაჰეტეროსექსუალური ქცევის, იდენტობის, ურთიერთობებისა და ჯგუფის მარგინალიზაციასა და სტიგმატიზაციას.

1. სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესი და მეთოდოლოგია

მოცემული სამოქმედო გეგმა შემუშავდა შიღსთან, ტუბერკულოზსა და მალარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდის პროექტის „აივ ინფექცია/შიღსის საკვანძო პოპულაციებთან მომუშავე სათემო და არასამთავრობო ორგანიზაციების პერსონალის გენდერული ძალადობის შესახებ ცნობიერების დონის ამაღლება/სწავლება/ინფორმირება და ძალადობის ამ ფორმების პრევენციის, გამოვლენის და მათზე რეაგირების სამოქმედო გეგმის შემუშავება“ ფარგლებში დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის და საინფორმაციო, სამედიცინო-ფსიქოლოგიური ცენტრი „თანადგომას“ მიერ, გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) საქართველოს ოფისის ტექნიკური მხარდაჭერით.

შემუშავებული სამოქმედო გეგმა დაეფუძნა ზემოთ აღნიშნული პროექტის ფარგლებში წინასწარ ჩატარებულ **“აივ-ინფექცია/შიღსის საკვანძო პოპულაციებში გენდერული ნიშნით ძალადობისა და ოჯახში ძალადობისაგან დაცვისა და დახმარების შესაძლებლობების, გამოწვევებისა და საჭიროებების მიმოხილვას”**, რომელიც მოიცავდა აივ-ინფექცია/შიღსის საკვანძო პოპულაციებთან მიმართებით, ოჯახში ძალადობისა და გენდერული ნიშნით ძალადობის მარეგულირებელი ადგილობრივი საკანონმდებლო ჩარჩოს, პოლიტიკის და მხარდაჭერის მექანიზმების მიმოხილვას, საჭიროებების ანალიზსა და რეკომენდაციების შემუშავებას მოწყვლადი ჯგუფებში ძალადობის პრევენციის, რეაგირებისა და დახმარების უზრუნველსაყოფად.

მიმოხილვის სტრუქტურა და მიმოხილული დოკუმენტების შერჩევა დაეფუძნა ოთხ ძირითად სექციას:

ა) გენდერი, გენდერული ნიშნით ძალადობა და აივ/შიღსი: მოცემული სექცია მოიცავს გენდერული ნიშნით ძალადობასა და აივ ინფექცია/შიღსს შორის კავშირების და მათი ურთიერთქმედების მიმოხილვას. მათ შორის ფოკუსს იმაზე, თუ როგორ და რატომ ზრდის გენდერული ნიშნით ძალადობა აივ/შიღსის მიმართ მოწყვლადობას, და პირიქით, როგორ ზრდის აივ/შიღსი გენდერული ნიშნით ძალადობისადმი მოწყვლადობას;

ბ) აივ/შიღსის მაღალი რისკის ჯგუფების, გენდერული ნიშნით ძალადობის საჭიროებები: მოცემული სექცია მოიცავს აივ/შიღსის მაღალი რისკის ჯგუფებში გენდერული ნიშნით ძალადობის მიმართ მოწყვლადობის და სპეციფიური საჭიროებების იდენტიფიცირებას თითოეული ჯგუფისათვის;

გ) გენდერული ნიშნით ძალადობისა საკანონმდებლო ჩარჩო და პოლიტიკა - მოცემული სექცია მოიცავს გენდერული ნიშნით ძალადობისა საკანონმდებლო ჩარჩოს ანალიზს აივ/შიღსის საკვანძო პოპულაციების პერსპექტივის გათვალისწინებით;

დ) ძალადობაზე რეაგირების ინსტიტუციური მექანიზმები და აივ შიღსის მომსახურებები - მოცემული სექცია მოიცავს ძალადობაზე რეაგირებისა და აივ/შიღსის მომსახურებებს შორის ურთიერთკავშირების დადგენას, და ნაკლოვანებების გამოვლენას.

მიმოხილვის შედეგად გამოვლენილი საჭიროებებისა და გამოწვევების შესაბამისად შემუშავდა, საკვანძო პოპულაციების ძალადობისაგან დაცვისა და დახმარების რეკომენდაციები, რომლებიც მოიცავდა შემდეგ მიმართულებებს:

- აივ ინფექციის საკვანძო პოპულაციების გენდერზე, გენდერული ნიშნით ძალადობასა და მასზე რეაგირების შესაძლებლობებზე ინფორმირებულობისა და ცნობიერების ღონის ამაღლება
- გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების საკანონდებლო გარემოს გაუმჯობესება, აივ ინფექციის საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკის გათვალისწინებით
- სისტემური და ინსტიტუციური ძალადობისა და სტიგმა-დისკრიმინაციის აღმოფხვრა
- აივ ინფექციის საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობა და ინსტიტუციური სენსიტიურობის გაზრდა
- გენდერულად სენსიტიური მიდგომის დანერგვა აივ ინფექციის მომსახურებებში
- კოორდინაციისა და თანამშრომლობის გაუმჯობესება.

მიმოხილვის შედეგად შემუშავებული რეკომენდაციები, საფუძვლად დაედო აივ-ინფექცია/შიდსის საკვანძო პოპულაციებში გენდერული ნიშნით ძალადობასა და ოჯახში ძალადობაზე რეაგირების, დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის სტრატეგიული სამოქმედო მიმართულებების და წარმოდგენილი სამოქმედო გეგმის შემუშავებას.

როგორც მიმოხილვის, ისე მოცემული სამოქმედო გეგმის შემუშავება მოხდა 3 ექსპერტისგან შემდგარი გუნდი, რომელთა შერჩევა მოხდა თემატური ექსპერტიზის და გამოცდილების კრიტერიუმების მიხედვით. ექსპერტთა გუნდი მოიცავდა: გენდერული ნიშნით ძალადობის ექსპერტს, გენდერისა და ტრეფიკინგის ექსპერტს, აივ/შიდსის და მაღალი რისკის ჯგუფების ექსპერტს.

ექსპერტთა მიერ შემუშავებული პროდუქტების, მათ შორის სტრატეგიული მიმართულებებისა და სამოქმედო გეგმის განხილვას და ვალიდაციას ახდენდა აივ/შიდსისა და გენდერული ნიშნით ძალადობის სფეროებში მომუშავე დაინტერესებული მხარეების, მათ შორის უფლებადამცველი და სერვისის მიმწოდებელი სათემო და არასამთავრობო ორგანიზაციების, სახელმწიფო უწყებების და საერთაშორისო პარტნიორების სამუშაო ჯგუფი.

მოცემული სამოქმედო გეგმა თანხმდებარა შემდეგ ეროვნულ დოკუმენტებთან:

- საქართველოს ადამიანის უფლებების დაცვის სამთავრობო სამოქმედო გეგმა 2018-2020 წლებისათვის
- გენდერული თანასწორობის საბჭოს 2018-2020 წლების სამოქმედო გეგმა
- ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და მსხვერპლთა (დაზარალებულთა) დასაცავად გასატარებელ ღონისძიებათა 2018-2020 წლების სამოქმედო გეგმა
- ქალებზე, მშვიდობასა და უსაფრთხოებაზე გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციების განხორციელების 2018-2020 წლების საქართველოს ეროვნული სამოქმედო გეგმა
- საქართველოს აივ/შიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა 2019-2022

გეგმა მიზნად ისახავს, მოახდინოს აღნიშნული ეროვნული სამოქმედო გეგმებისა და სტრატეგიების ინფორმირება და უზრუნველყოს მათში აივ/შიდსის საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობასა და ოჯახში ძალადობასთან დაკავშირებული საჭიროებების და შესაბამისი საპასუხო ქმედებების ინტეგრირება.

2. შესავალი

2.1. გენდერული ნიშნით ძალადობა და მისი ურთიერთქმედება აივ ინფექციასთან

გენდერული ნიშნით ძალადობა წარმოადგენს ფართომასშტაბიან პრობლემას როგორც ადამიანის უფლებების დარღვევის, ასევე საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის მიმართულებით.

გარდა იმისა, რომ ძალადობა მნიშვნელოვან ზიანს აყენებს მსხვერპლის თავისუფლებას, თანასწორობასა და ღირსებას, იგი ასევე მოქმედებს მის ჯანმრთელობაზე, ხოლო რიგ შემთხვევაში, შეიძლება უკავშირდებოდეს სასიკვდილო გამოსავალსაც კი. გარდა ფიზიკური ზიანისა, ძალადობა შესაძლოა გახდეს მაპროვოცირებელი რიგი ფსიქოლოგიური პრობლემებისა და გამომწვევი ფაქტორი აივ-ინფექციით ინფიცირების, ასევე სარისკო ქცევების, მაგალითად ნარკოდამოკიდებულების და ალკოჰოლდამოკიდებულების განვითარებისა.

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის თანახმად, აივ-ით ინფიცირების ფაქტორები და მათი სოციალური და ეკონომიკური შედეგები არათანაბარზომიერად მიემართება ქალებსა და მამაკაცებს. ეს დაკავშირებულია მათ შორის არსებულ ბიოლოგიურ განსხვავებასთან, სექსუალური ქცევებთან და გენდერული უთანასწორობის შედეგად განპირობებულ ბარიერებთან რესურსებზე წვდომისა და გადაწყვეტილებების მიღების უფლებამოსილების განხორციელების კუთხით.

გენდერული ნიშნით ძალადობა პირდაპირ დაკავშირებულია მწვავე და ხანგრძლივ ჯანმრთელობის დაზიანებებსა და გართულებებთან, მათ შორის აივ ინფექციასთან. ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციისა და გაეროს აივ/შიდსის პროგრამის თანახმად ძალადობა, მათ შორის გენდერული ნიშნით ძალადობა, წარმოადგენს, როგორც აივ ინფექციის გავრცელების, ისე აივ/შიდსის მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობის შეზღუდვის მნიშვნელოვან ფაქტორს. გენდერული უთანასწორობა და ქალთა და გოგონების მიმართ ძალადობა ამწვავებს აივ ინფიცირების რისკებს და აუარესებს ჯანმრთელობის გამოსავლებს.

დამატებით, აივ ინფექციას და ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობას ახასიათებს საერთო რისკ-ფაქტორები, როგორებიცაა, სიღარიბე, ეკონომიკური სტრესი, გენდერული უთანასწორობა, სოციალური ნორმები, ქალისა და მამაკაცის ქცევის თავისებურებების მკვეთრად გამოჩენილი საზოგადოებრივი აღქმა, რის გამოც გარკვეული ქცევა დაშვებულია მამაკაცისათვის და არა ქალისათვის ან პირიქით.

გაეროს აივ/შიდსის პროგრამის 2018 წლის აივ/შიდსის გლობალური ანგარიშის მიხედვით, გენდერული უთანასწორობა და ინტიმური პარტნიორის ძალადობა, ზრდის ქალებისა და გოგონების მოწყვლადობას აივ ინფექციის, სხვა სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების, არასასურველი ორსულობისა და დედათა სიკვდილიანობის მიმართ. სექსუალური ძალადობა და გაუპატიურება, შესაძლოა აივ-ით ინფიცირების წყარო გახდეს.

აივ/შიდსზე გლობალური პასუხის ფარგლებში არსებული მიდგომები, ძალადობას ინტიმურ ურთიერთობებში განიხილავს არა მხოლოდ შიდსის ეპიდემიის გამომწვევ მიზეზად, არამედ მის მიერ გამოწვეულ შედეგადაც.

გლობალურად, ქალები გაცილებით მოწყვლადები არიან აივ ინფექციის მიმართ. ძალადობა ან ძალადობის შიში მნიშვნელოვნად ართულებს ქალის მიერ პარტნიორისადმი უსაფრთხო სექსის მოთხოვნის, ისევე როგორც აივ-ინფექციისა და სქესობრივი და რეპროდუქციული ჯანმრთელობის მომსახურებებით სარგებლობის შესაძლებლობას, რაც მნიშვნელოვნად ზრდის აივ-ით ინფიცირების რისკს, დაბალი ხელმისაწვდომობისა და სარისკო ქცევის პირობებში.

გლობალურად არსებული მტკიცებულებები მიუთითებს, რომ ქალებში, რომლებიც განიცდიან გენდერული ნიშნით ძალადობას, აივ-თან დაკავშირებული სარისკო ქცევის ალბათობა გაცილებით მაღალია (მაგალითად კონდომის გამოუყენებლობა), ამასთან აივ-დადებითი ქალები დგანან ძალადობის მომატებული რისკის წინაშე, რაც ხშირად უკავშირდება აივ-დადებითი სტატუსის გაგების შედეგად წყვილებს შორის წარმოშობილ კონფლიქტურ სიტუაციებს.

აივ ინფექციის მაღალი რისკის ჯგუფები, მათ შორის ქალი სექს მუშაკები, ტრანსგენდერი ქალები, ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალები განიცდიან გენდერული ნიშნით ძალადობის კიდევ უფრო მაღალ მაჩვენებლებს, როგორც ინტიმური პარტნიორების მხრიდან, ისე სისტემურ ძალადობას, მათ შორის სახელმწიფოს მხრიდან. აღნიშნული ჯგუფების წარმომადგენელი ქალები, არიან აივ ინფიცირების და აივ-თან დაკავშირებული სიკვდილიანობის გაცილებით მაღალი რისკის ქვეშ, საზოგადოების მიერ მათი მარგინალიზებისა და აივ ინფექციის მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობის ბარიერების გათვალისწინებით.

გენდერული ნიშნით ძალადობას მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს ლგბტ თემის აივ/შიდსისადმი მოწყვლადობაზე. 2017 წელს არსებულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით, ჰეტეროსექსუალ მამაკაცებთან შედარებით, გეი და სხვა მამაკაცებს, რომლებსაც სექსობრივი კავშირი აქვთ მამაკაცებთან (მსმ) ჰქონდათ აივ ინფიცირების 28-ჯერ მაღალი რისკი.

ლგბტ თემის წევრები ხშირად ხდებიან ოჯახის მხრიდან დისკრიმინაციის და გარიყვის მსხვერპლნი. ოჯახის მიერ გარიყვის გამო ლგბტ თემის წევრებს 6-ჯერ უფრო ხშირად ემართებათ დეპრესია, 3-ჯერ უფრო ხშირად მოიხმარენ ნარკოტიკებს და 3-ჯერ ხშირად აქვთ რისკის შემცველი სექსუალური პრაქტიკები ზოგად მოსახლეობასთან შედარებით. რაც, მათ განსაკუთრებით მოწყვლადს ხდის აივ-ით ინფიცირების კუთხით. ლგბტ ადამიანებს ხშირად აქვთ გენდერული ნიშნის გამო დასაქმებისა და საცხოვრებლის პრობლემა. ფინანსური პრობლემები უბიძგებს ამ ჯგუფის წარმომადგენლებს სექს სამუშაოში ჩართვისაკენ რაც თვის მხრივ აივ ინფექციის კუთხით მაღალი რისკის შემცველია.

განსაკუთრებით მწვავედ დგას ეკონომიკური პრობლემები **ტრანსგენდერი ქალების** წინაშე. ტრანსგენდერი ქალების სრული უმრავლესობისთვის შემოსავლის წყარო სექს-სამუშაოა, დანარჩენები კი მომსახურების სფეროში ან არასამთავრობო ორგანიზაციებში არიან დასაქმებული, ან საერთოდ არ აქვთ ანაზღაურებადი სამუშაო. ქამინგაუთის და სამსახურის დაკარგვის შიში ხშირად სამსახურში ნეგატიური განწყობების ატანას აიძულებს ტრანსგენდერ ადამიანებს; სამსახურში დისკრიმინაციის შემთხვევაში კი მათი მხრიდან სამართლებრივი დავის დაწყება ბევრ წინააღმდეგობებს უკავშირდება.

სექს-მუშაკები მსოფლიოს მასშტაბით განიცდიან ძალადობისა და ადამიანის უფლებათა სხვადასხვა დარღვევებს. ძალადობა, ხშირ შემთხვევაში, განპირობებულია სექს-მუშაკთა მიმართ სტიგმითა და დისკრიმინაციით, რასაც კიდევ უფრო ამწვავებს სექს-სამუშაოს კრიმინალიზება/პენალიზება. სექს-მუშაკთა მიმართ ძალადობა, ხშირ შემთხვევაში, წარმოადგენს გენდერულ ძალადობას, რომელზედაც გავლენას ახდენს დისკრიმინაციის სხვა ფორმები. მდგომარეობა განსაკუთრებით მწვავე და არასახარბიელოა იმ ქალებისთვის (მათ შორის ტრანსი ქალებისთვის), რომლებიც ქუჩაში და/ან დაბალი/საშუალო დონის დახურულ დაწესებულებებში მუშაობენ. სექს-მუშაკები ხშირად ხდებიან სამუშაოდან გამომდინარე სექსუალური ძალადობის მსხვერპლნი.

ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალების მოწყვლადობა გენდერული ნიშნით ძალადობისა და აივ ინფექციის მიმართ უკავშირდება, როგორც სოციალურ და გარემო ფაქტორებს, ისე უშუალოდ ნარკოტიკების მოხმარებას. იმასთან ერთად, რომ ნარკოტიკების მოხმარება თავად შეიცავს აივ ინფიცირების რისკებს, უთანასწორო სოციალური ნორმები და ვიქტიმიზაცია მნიშვნელოვნად ამცირებს ქალების ხელმისაწვდომობას ჯანდაცვის მომსახურებებზე, მათ შორის ზიანის შემცირებაზე, აივ ინფექციის პრევენციაზე, დიაგნოსტიკასა და მკურნალობაზე.

ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალზე მოძალადე ხშირ შემთხვევაში მისი ინტიმური პარტნიორია. ინტიმური პარტნიორის ძალადობისა და ქალებში ნარკოტიკების მოხმარების ურთიერთკავშირები, წარმოადგენს მანკიერ წრეს, როდესაც ნარკოტიკების მოხმარება მნიშვნელოვნად ზრდის პარტნიორის მხრიდან ძალადობის ალბათობას და რისკს, და ამასთანავე წარმოადგენს დამაბრკოლებელ ფაქტორს ქალის მიერ ძალადობრივი გამოცდილებისგან თავის დაღწევის კუთხით. ქალები, კაცებთან შედარებით, გაცილებით უფრო მეტად განიცდიან სტიგმას ნარკოტიკების მოხმარების გამო. მეტიც, ნარკოტიკების მოხმარების გამო, ისინი ხშირად მარგინალიზებულნი და დისკრიმინირებულნი არიან თავად ნარკოტიკების მომხმარებელი კაცების მხრიდანაც. ნარკოტიკების მოხმარებასთან დაკავშირებული რეპრესიული პოლიტიკა და პრაქტიკა, მნიშვნელოვნად ამწვავებს მათ მოწყვლადობას, მათ შორის ძალადობის მიმართ.

გენდერული ნიშნით ძალადობის გავლენა აივ/შიდსის საკვანძო პოპულაციებზე მოიცავს რამდენიმე დონეს, მათ შორის ის მნიშვნელოვნად ამცირებს ქალების, ლგბტ თემის და სხვა მაღალი რისკის ჯგუფების ხელმისაწვდომობას აივ ინფექციის ტესტირებაზე, მკურნალობაზე, მკურნალობაზე დამყოლობაზე, ისევე როგორც პრევენციის, მათ შორის კონდომის გამოყენების და პრე და პოსტ ექსპოზიური პროფილაქტიკის მომსახურებებზე.

ნიმანდობლივია, რომ აივ-დადებითი ადამიანები, თავიანთი სტატუსის გამო, ხშირად ხდებიან ძალადობის მსხვერპლი. თუმცა, აივ-დადებითი ქალები, მამაკაცებთან შედარებით, ორმაგად მოწყვლადნი

არიან ძალადობის სხვადასხვა ფორმებისა და დისკრიმინაციის მიმართ, რასაც საზოგადოებაში ქალების დაბალი კულტურული, სოციალური და ეკონომიკური მდგომარეობა განაპირობებს.

გარდა ამისა, აივ-შიდსთან დაკავშირებული სტიგმა, განსაკუთრებით მოწყვლადს ხდის აივ-დადებითი სტატუსის მქონე ქალებს. აივ-სტატუსის ქონა, რაც მიუღებელ სარისკო ქცევასთან ასოცირდება, ზოგადად ქალებისადმი დაწესებული მაღალი მორალური სტანდარტის გამო, საზოგადოებისთვის განსაკუთრებით მიუღებელია. ამიტომ აივ-დადებითი სტატუსის მქონე ქალები უფრო მეტად ხდებიან საზოგადოებისა და თემის მხრიდან ფსიქოლოგიური ძალადობის მსხვერპლნი, რაც მათ ვერპალურ შეურაცხყოფაში, გაკიცხვაში, იზოლირებაში, იგნორირებასა და თემიდან გარიყვაშიც კი შეიძლება გამოიხატოს.

აივ/შიდსის საკვანძო პოპულაციების მოწყვლადობა როგორც აივ ინფექციისადმი, ისე გენდერული ნიშნით ძალადობისადმი კიდევ უფრო მწვავედბა სისტემური ძალადობის, ჰომოფობიისა და სტიგმა-დისკრიმინაციის ფონზე. ლგბტ თემის მარგინალიზება, სექს-სამუშაოს კრიმინალიზაცია/პენალიზება და ნარკოტიკების მოხმარების კრიმინალიზაცია, ხელს უწყობს ამ ჯგუფების იზოლაციას და ზღუდავს მათ ხელმისაწვდომობას როგორც სოციალურ, ისე ჯანდაცვის, მათ შორის აივ/შიდსის მომსახურებებზე.

3. სიტუაციური ანალიზი

3.1. აივ ინფექცია და საკვანძო პოპულაციები საქართველოში

საქართველო მიეკუთვნება აივ ინფექციის დაბალი გავრცელების მქონე ქვეყნებს, პრევალენტობის მაჩვენებელი ზრდასრულ მოსახლეობაში წარმოადგენს 0.4%-ს (0.3-0.4).

საქართველოში, აივ ინფექციის პირველი შემთხვევა აღმოჩენილი იქნა 1989 წელს, ხოლო 2020 წლის 5 მარტის მონაცემებით, საქართველოში რეგისტრირებულია 8204 აივ ინფიცირების შემთხვევა, მათ შორის 6125 მამაკაცი და 2079 ქალი. რეგისტრირებულ შემთხვევათა შორის შიდა განუვითარდა 4271 პაციენტი, ხოლო 1660 ადამიანი გარდაიცვალა. საქართველოში, აივ ინფიცირებული ადამიანების შეფასებით, მაჩვენებელი უტოლდება 10,500 ადამიანს. ქვეყანაში აღინიშნება ყოველწლიურად გამოვლენილი ახალი შემთხვევების სტაბილური ზრდა. 2019 წელს გამოვლინდა ინფიცირების 668, ხოლო 2020 წლის 5 მარტისათვის გამოვლინდა 102 ახალი შემთხვევა.

მიუხედავად ზოგად მოსახლეობაში ინფექციის დაბალი გავრცელებისა, ქვეყანა დგას მაღალი რისკის ჯგუფებში, მათ შორის ნარკოტიკების ინექციურ მომხმარებლებში, მათ სქესობრივ პარტნიორობასა და მსმ პოპულაციაში, კონცენტრირებული ეპიდემიის წინაშე.

აივ ინფექციის შემთხვევათა გადაცემის გზების მიხედვით განაწილების თანახმად, შემთხვევათა 48.5% მოდის ჰეტეროსექსუალური კონტაქტზე, 37.8% ნარკოტიკების ინექციურ მომხმარებლებზე, ხოლო 11.3% ჰომო და ბისექსუალურ კონტაქტებზე.

აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელი წლების განმავლობაში შეინიშნება ნარკოტიკების ინექციური მომხმარებით აივ ინფექციის გადაცემის შემთხვევათა მკვეთრი შემცირება, ხოლო ჰეტეროსექსუალური და ჰომო და ბისექსუალური კონტაქტებით გადაცემის მაჩვენებლების მკვეთრი ზრდა. აღნიშნული ტენდენცია ერთის მხრივ ცხადყოფს ინფექციის გავრცელებას ნარკოტიკების ინექციური მომხმარებლების სქესობრივ პარტნიორ ქალებში, ხოლო მეორეს მხრივ თანხვედრაშია მსმ პოპულაციაში აივ ინფექციის მაღალ და მზარდ პრევალენტობასთან. არსებობს მოსაზრება, რომ ჰეტეროსექსუალური კონტაქტებით გადაცემის შემთხვევათა მნიშვნელოვანი წილი მოდის მსმ პოპულაციაზე, თუმცა ქვეყანაში არსებული ჰომოფობიისა და სტიგმა-დისკრიმინაციის ფონზე მათი დიდი ნაწილი ამჯობინებს არ გაამხილოს საკუთარი იდენტობა და სარისკო ქცევის ხასიათი.

აივ შიდსის ეროვნული პასუხის ორ მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს:

- **აივ ინფიცირების შემთხვევათა გამოვლენა** - 2018 წლის მონაცემების მიხედვით აივ ინფიცირებულ ადამიანთა მხოლოდ 59%-მა იცოდა საკუთარი სტატუსის შესახებ. ადამიანებმა რომლებმაც არ იციან საკუთარი სტატუსი, ერთის მხრივ აგვიანებენ მკურნალობის პროგრამაში ჩართვას, რასაც შესაძლოა სავალალო შედეგები მოჰყვეს მათი ჯანმრთელობისა და

სიცოცხლისათვის. ასევე ისინი აგრძელებენ სარისკო ქცევას და წარმოადგენენ ინფექციის გავრცელების წყაროს, რაც ხელს უწყობს ქვეყანაში ეპიდემიის გავრცელებას.

- **შემთხვევათა გამოვლენა გვიან სტადიაზე** - უკანასკნელი წლების განმავლობაში ახალ გამოვლენილ შემთხვევათა ნახევარზე მეტი (51%-55%) გვიან ჩაერთი მკურნალობაში (CD4 უჯრედების რაოდენობა <350), ხოლო 35%-ს უკვე ჰქონდა განვითარებული შიდსი (CD4 <200). გვიან სტადიაზე ინფექციის გამოვლენა წარმოადგენს ქვეყანაში აივ-თან ასოცირებული სიკვდილიანობის წამყვან მიზეზს.

3.1.1. მამაკაცები, რომელთაც სექსი აქვთ მამაკაცებთან

2018 წელს ჩატარებული პოპულაციის ზომის შეფასების თანახმად საქართველოში მსმ პოპულაცია შეადგენს 15-64 წლის ასაკის მამაკაცთა პოპულაციის 1.55%-ს (1.01% - 2.19%), რაც რაოდენობაში წარმოადგენს 18500 ადამიანს, მათ შორის 6900 ადამიანი თბილისში, 700 ბათუმში, 800 ქუთაისში, ხოლო 10,100 საქართველოს სხვა არეალში.

2019 წელს ჩატარებული ქცევაზე ზედამხედველობის კვლევის შედეგების შესაბამისად მსმ პოპულაციაში აივ ინფექციის პრევალენტობა შეადგენს 21.5%-ს თბილისში, 15.6%-ს ბათუმში და 9.6%-ს ქუთაისში. თბილისსა და ბათუმში აივ დადებითი მსმ-ების უმრავლესობა 25-34 წლისაა, ხოლო ქუთაისში 35 წელს ზემოთ ასაკის.

ამავე კვლევის თანახმად, საკმაოდ მაღალია მსმ პოპულაციაში ნარკოტიკების მოხმარების მაჩვენებელი, კერძოდ კი უკანასკნელი 12 თვის განმავლობაში არაინექციური ნარკოტიკების მოხმარების მაჩვენებელი შეადგენს 75%-ს თბილისში, 48%-ს ქუთაისში და 43.9%-ს ბათუმში. აღნიშნული მაჩვენებლები კიდევ უფრო იზრდება 24 წელზე ნაკლები ასაკის მსმ-ში 78.5%-ს თბილისში, 54%-ს ქუთაისში და 60%-ს ბათუმში.

3.1.2. კომერციული სექს მუშაკები

კომერციულ სექს მუშაკ ქალებში პოპულაციის ზომის შეფასებისა და ქცევაზე ზედამხედველობის უკანასკნელი კვლევა ჩატარდა 2017 წელს. აღნიშნული კვლევის შედეგების შესაბამისად კომერციულ სექს-მუშაკ ქალთა (როგორც ქუჩაში ისე დაწესებულებებში მომუშავე სექს მუშაკები) რაოდენობა შეადგენს 600-ს თბილისში და 700-ს ბათუმში. საკმაოდ დაბალია ამ პოპულაციაში აივ ინფექციის გავრცელება, აღნიშნული კვლევის შესაბამისად 2017 წელს პრევალენტობამ შეადგინა 1.5% თბილისში და 0% ბათუმში. უკანასკნელი 15 წლის განმავლობაში აივ ინფექციის პრევალენტობა სექს მუშაკებში სტაბილურად მერყეობს აღნიშნულ დიაპაზონში, როდესაც ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი იყო 2009 წელს, 1.9% თბილისში და 0.8% ბათუმში.

აღსანიშნავია, რომ მსმ პოპულაციაში 2019 წელს ჩატარებული ქცევაზე ზედამხედველობის კვლევის თანახმად რესპოდენტთა 6.6% თბილისში, 22.3% ბათუმში და 10.6% ქუთაისში ადასტურებს სქესობრივი კონტაქტის პრაქტიკას მატერიალური სარგებლის სანაცვლოდ უკანასკნელი 12 თვის განმავლობაში.

3.1.3. ნარკოტიკების მომხმარებელი ადამიანები

2017 წელს ჩატარებული პოპულაციის ზომის შეფასების კვლევის თანახმად ნარკოტიკების ინექციური მომხმარებლების სავარაუდო რაოდენობა შეადგენს 52500 ადამიანს, რაც 18-64 წლის ასაკის მოსახლეობაზე გადათვლით შეადგენს 2.24%-ს, ხოლო ზოგადი მოსახლეობის 1.41%-ს. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს იკავებს მსოფლიოში მესამე ადგილს ზოგად მოსახლეობაში ნარკოტიკების ინექციური მომხმარებლების პრევალენტობით.

2017 წელს ჩატარებული ქცევაზე ზედამხედველობის კვლევის შედეგების თანახმად ნარკოტიკების ინექციურ მომხმარებლებს შორის აივ ინფექციის პრევალენტობა მერყეობს 0.9%-დან რუსთავეში 5.1%-მდე ბათუმში, პრევალენტობა თბილისში წარმოადგენს 1.2%-ს.

აღსანიშნავია, ნარკოტიკების ინექციურ მომხმარებლებში C ჰეპატიტის საკმაოდ მაღალი მაჩვენებლები, როდესაც კვლევის შერჩევის მთლიან ნიმუშში 63.2%-ს აღმოაჩინდა დადებითი პასუხი. ქვეყნის მასშტაბით ყველაზე მაღალია C ჰეპატიტის გავრცელება თბილისსა (74.1%) და ბათუმში (74.5%).

3.1.4. ლბტ ქალები

ქვეყანაში არ არსებობს ან ფრაგმენტულია ლესბი, ბი და ტრანსგენდერი ქალების პოპულაციის ზომის ან მათი აივ/შიდსთან კავშირის, პრევალენტობისა და საჭიროებების მონაცემები ან მტკიცებულებები.

მიუხედავად ამისა სათემო დონეზე არსებული განწყობები და ინფორმაცია მიუთითებს ლბტ ქალების აივ ინფექციისადმი მოწყვლადობაზე და მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობის მზარდ საჭიროებაზე. სოციალური და ქცევითი მახასიათებლების გათვალისწინებით ლბტ ქალები ხასიათდებიან მსმ თემთან მჭიდროდ დაკავშირებული სოციალური კონტაქტებით, სივრცითა და ქცევით, მათ შორის ნარკოტიკების მოხმარებისა და სექსუალური პრაქტიკების გაზიარებით.

3.2. გენდერის ნიშნით ძალადობა აივ/შიდსის საკვანძო პოპულაციებში - ქვეყანაში არსებული სიტუაცია

ქვეყანაში არსებული საზოგადოებრივი დამოკიდებულები ქალების მიმართ, ასევე განსხვავებული გენდერული თუ სექსუალური ორიენტაციის ადამიანების მიმართ, ზრდის აივ/შიდსის მაღალი რისკის ჯგუფების: ლბტ, სექს მუშაკი და ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალებისა და მსმ-ების მოწყვლადობას როგორც გენდერული ნიშნით, ისე ინტიმური პარტნიორის ძალადობის მიმართ. იმის გამო, რომ ეს ჯგუფები დომინანტური სოციალური, სექსუალური თუ გენდერული ნორმის მიღმა ხვდებიან, ხშირად ხდებიან დისკრიმინაციის და ძალადობის მსხვერპლნი. თუმცა, განსხვავებულია თითოეულ ჯგუფის მიმართ არსებული ძალადობის ფორმები, მათზე რეაგირების გამოწვევები და ძალადობისაგან დაცვისა და დახმარების საჭიროებები.

3.2.1. სექს-მუშაკი ქალები

სექს-მუშაკი ქალები სხვადასხვა ფორმის ძალადობასა და დისკრიმინაციას განიცდიან როგორც ინტიმური პარტნიორების და კლიენტების, ისე ოჯახის, საზოგადოებისა და სხვადასხვა სტრუქტურების და სისტემების მხრიდან, ხოლო ამ დარღვევებზე მათთვის სამართლებრივი დაცვის საშუალებები არ არის ხელმისაწვდომი.

- **პოლიციის მხრიდან ძალადობა** - საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის “გენდერული ძალადობა სექსმუშაკების მიმართ და მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობის ბარიერები” 2018 წლის ანგარიშის თანახმად საქართველოში ფართოდაა გავრცელებული და რეგულარული ხასიათი აქვს სექს მუშაკებზე ძალადობას პოლიციის მხრიდან, რომელიც ვლინდება ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სექსუალურ ძალადობითა და იძულებით. ხშირია პოლიციის მხრიდან ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის შეფარდების პრაქტიკა, რომლის ფარგლებშიც პროსტიტუციის ფაქტის დაუდასტურებლობის შემთხვევაში, ჯარიმების შეფარდება ხდება სამართალდამცავი ორგანოებისათვის წინააღმდეგობის გაწევისათვის.

პოლიციის მხრიდან ძალადობის უკიდურეს პრობლემას წარმოადგენს სექს-მუშაკთა იძულება ანაზღაურების გარეშე სექსუალური მომსახურების გაწევაზე, ვინაიდან აღნიშნულზე უარის შემთხვევაში სექს-მუშაკების მიმართ პოლიცია იყენებს ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობას და შევიწროებას, სექს-მუშაკები იძულებულნი არიან სექსუალურ მომსახურებაზე დათანხმდნენ.

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციისა და თანადგომას მიერ 2017 წელს ჩატარებული მიმოხილვის “ლბტ და სექს-მუშაკ ქალთა უფლებრივი და სამართლებრივი მდგომარეობა საქართველოში” თანახმად ხშირია შემთხვევები, როდესაც კომერციულ სექსში ჩართული ქალების, მათ შორის ტრანსგენდერი ქალი სექს-მუშაკების თავშეყრის ადგილების დაშლა ხორციელდება პოლიციის თანამშრომლების მხრიდან.

- **ძალადობა კლიენტების მხრიდან** - ხშირია სექს მუშაკებზე ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სექსუალური, ეკონომიკური ძალადობა, იძულება, შანტაჟი და აღევნების სხვადასხვა ფორმები კლიენტების მხრიდან. სექსმუშაკის დამანტაჟების მიზნით ხშირია ასევე კლიენტების მხრიდან მათი პერსონალური მონაცემების გავრცელების მუქარა ან მონაცემების გავრცელება, მათ შორის ინტერნეტ საშუალებებით.

2018 წლის “სტიგმა, დისკრიმინაცია და ძალადობის ფორმები ნარკოტიკული საშუალებების მომხმარებელ და სექს-ბიზნესში ჩართულ ქალებში” თვისებრივი კვლევა აღნიშნავს, რომ ხშირია შემთხვევები, როდესაც სექს-მუშაკი ქალები ხდებიან ფიზიკური ძალადობის მსხვერპლი, მაშინ, როდესაც ისინი უარს ამბობენ სექსობრივი ურთიერთობის გარკვეულ ფორმაზე და/ან კლიენტი ვერ ამყარებს სექსობრივ აქტს.

სექს მუშაკებს შორის 2017 წელს ჩატარებული ქვევზე ზედამხედველობის კვლევის შესაბამისად თბილისში კვლევის რესპოდენტთა 95% აღნიშნავს, რომ ყოფილა ეკონომიკური ძალადობის მსხვერპლი, ძირითადად კლიენტების მხრიდან. აღნიშნული კვლევის თანახმად თბილისში სექს-მუშაკების 21% და ბათუმში - 16.7% ყოფილა რაიმე სახის ძალადობის მსხვერპლი ბოლო ერთი წლის განმავლობაში.

- **ოჯახში ძალადობა** - მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს სექს მუშაკ ქალებზე ძალადობა ოჯახში, როგორც ინტიმური პარტნიორის, ისე ოჯახის სხვა წევრების მხრიდან. იკვეთება, ძალადობის ისეთი ფორმები, როგორებიცაა ეკონომიკური ძალადობა, საცხოვრებლის დატოვების იძულება, ფიზიკური ძალადობა, შეურაცყოფა და მუქარა.
- **სამედიცინო დაწესებულებები** - საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციისა და თანადგომას მიერ 2017 წელს ჩატარებული მიმოხილვის “ლბტ და სექს-მუშაკ ქალთა უფლებრივი და სამართლებრივი მდგომარეობა საქართველოში” თანახმად მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს დისკრიმინაციული და ღირსების შემლახავი დამოკიდებულებები სამედიცინო დაწესებულებებში, რის გამოც მნიშვნელოვნად იზღუდება სამედიცინო მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობა როგორც სექს-მუშაკი ქალებისათვის, ისე ტრანს სექს მუშაკი ქალებისათვის.

‘სტიგმა, დისკრიმინაცია და ძალადობის ფორმები ნარკოტიკული საშუალებების მომხმარებელ და სექს-ბიზნესში ჩართულ ქალებში’ თვისებრივი კვლევის თანახმად სექს მუშაკები აწყდებიან გულგრილ დამოკიდებულებას, კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნებას და ღირსების შემლახავ მოპყრობას სამედიცინო პერსონალის მხრიდან.

3.2.2. ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალები

საქართველოში საკმაოდ მწირია მტკიცებულებები ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალების გენდერული ნიშნით ძალადობაზე და გადამკვეთ გამოწვევებზე.

2018 წლის ‘სტიგმა, დისკრიმინაცია და ძალადობის ფორმები ნარკოტიკული საშუალებების მომხმარებელ და სექს-ბიზნესში ჩართულ ქალებში’ თვისებრივი კვლევის თანახმად იკვეთება ნარკოტიკების მომხმარებელ ქალებზე ძალადობის ისეთი ფორმები, როგორებიცაა ფიზიკური, სექსუალური და ფსიქოლოგიური ძალადობა და ზეწოლა, ისევე როგორც საკუთრების (ქონება, ბინა, სახლი, წილი) იძულებით, შანტაჟის ან სხვა გზებით დათმობის ან ჩამორთმევის შემთხვევები. ამავე კვლევის, თანახმად მოძალადეობად გვევლინებიან პარტნიორები, ქმრები, ოჯახის წევრები, სამართალდამცველები.

მათი მხრიდან ძალადობის შემთხვევებზე რეაგირების დაბრკოლებას წარმოადგენს ძნელად ასატანი ფიზიოლოგიური სიმპტომის - ღკვეთის სინდრომის ქონის (ე.წ. „ლომკაში“ დარჩენის) შიში, რაც უკავშირდება ნარკოტიკზე ხელმისაწვდომობის შეზღუდვის ან არქონის საკითხს, გამომდინარე იქიდან, რომ უმეტესწილ შემთხვევებში, ნარკოტიკების ძირითადი მომწოდებელი ქალისათვის მისი პარტნიორი ან ქმარია.

ნარკოტიკების მოხმარების კრიმინალიზაცია მნიშვნელოვნად ართულებს მომხმარებელი ქალების შესაძლებლობას სამართლებრივი განვითარება მისცნ ძალადობის შემთხვევებს, გამომდინარე იქიდან, რომ პროცესში შესაძლოა მოხდეს მათი სისხლის სამართლებრივი დევნა მოხმარების გამო.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალების მიმართ საზოგადოების მკვეთრად ნეგატიური დამოკიდებულება და სტიგმა-დისკრიმინაცია. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ნარკოტიკების მომხმარებელი მამაკაცების, მასტიგმატიზებული დამოკიდებულება ქალი მომხმარებლების მიმართ.

3.2.3. ლგბტ+ თემი

საქართველოში წინასწარგანწყობები ლესბოსელების, გეების, ბისექსუალებისა და ტრანსგენდერების მიმართ მჭიდროდ უკავშირდება სექსიზმსა და ტრადიციულ წარმოდგენებს გენდერული როლების შესახებ. რიგიდულობა ტრადიციული გენდერული როლების შესახებ, გენდერული ბინარიზმი და ნეგატიური დამოკიდებულება გენდერულად არაკონფორმული ადამიანების მიმართ მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ნეგატიური განწყობების ჩამოყალიბებაზე არა მხოლოდ ტრანსგენდერი, არამედ ჰომოსექსუალი ადამიანების მიმართაც. კვლევები ადასტურებს, რომ გენდერული უთანასწორობის ინდექსი მნიშვნელოვან კავშირშია ქვეყანაში ჰომოფობიის დონესთან”. ლესბოსელი, ბისექსუალი, ტრანსგენდერი და ინტრსექსი ქალების (ლბტი ქალები) სოციალური და ინსტიტუციური დისკრიმინაცია

და მიუღებლობა მრავალი ფორმით ვლინდება, როგორცაა სოციალური გარიყულობა, ფიზიკური, ფსიქოლოგიური და სექსუალური ძალადობა.

საქართველოს სახალხო დამცველის “საქართველოში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მდგომარეობის შესახებ” 2019 წლის ანგარიშის თანახმად 2019 წელს ლგბტ+ პირთა უფლებრივი მდგომარეობა ქვეყანაში არ გაუმჯობესებულა. ლგბტ+ ადამიანები კვლავ განიცდიან ჩაგვრას, ძალადობას და დისკრიმინაციას. ამასთან, საზოგადოების დიდ ნაწილში არსებული ჰომოფობიური და ტრანსფობიური განწყობების გამო, ლგბტ+ პირებისთვის პრობლემას წარმოადგენს შრომის, ჯანდაცვის, სოციალური დაცვის და განათლების უფლებებით დაუბრკოლებლად სარგებლობა.

საქართველოს სახალხო დამცველის მიერ 2019 წელს შესწავლილი საქმეების მიხედვით, ქვეყანაში კვლავ მაღალია გენდერული იდენტობისა და სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით ლგბტ+ პირების მიმართ ძალადობის ფაქტები. ქალთა ინიციატივების მხარდამჭერი ჯგუფის (WISG) 2018 წელს ჩატარებული კვლევის მიხედვით, ბოლო სამი წლის განმავლობაში რესპონდენტთა 88.3% (N=226) გახდა სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის მსხვერპლი; ფსიქოლოგიური/ემოციური ძალადობა განიცადა 85,5%-მა, სექსუალური ხასიათის ძალადობა და შევიწროება – 61.7%-მა, ხოლო ფიზიკური ძალადობა – 29.7%-მა.

ამავე კვლევამ გამოავლინა, რომ გამოკითხულთა 2/3 (66%, N=169) ერთხელ მაინც გამხდარა დისკრიმინაციის მსხვერპლი ბოლო ორი წლის მანძილზე. ამასთან, ნიშანდობლივია, რომ ჰომო/ბი/ტრანსფობიის დონე რეგიონებში უფრო მაღალია, ვიდრე თბილისში, რაც აისახება კიდევაც ლგბტ+ ჯგუფის წევრების გამოცდილებაზე დისკრიმინაციის თვალსაზრისით: რეგიონში მცხოვრები რესპონდენტების 74.4% (N=64) ერთხელ მაინც გამხდარა დისკრიმინაციის მსხვერპლი, მაშინ როცა თბილისში 61.8%(N=105) აქვს მსგავსი გამოცდილება. კვლევამ ასევე აჩვენა, რომ არსებობს მჭიდრო კორელაცია სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერის საფუძველზე დისკრიმინაციის გამოცდილებას, რესპონდენტების ეკონომიკურ მდგომარეობასა და შემოსავლებს შორის. რაც უფრო მაღალია რესპონდენტის ყოველთვიური შემოსავალი და სოციო-ეკონომიკური სტატუსი, მით ნაკლებად აქვს დისკრიმინაციის გამოცდილება.

თანასწორობის მოძრაობას “2019 წლის ეროვნული ანგარიში გვი კაცების, სხვა მსმ-ებისა და ტრანს* ადამიანების უფლებების დარღვევის შესახებ” ანგარიშის შესაბამისად ქვიარ ადამიანების უფლებების დარღვევის ყველაზე გავრცელებული ფორმა საჯარო სივრცეებში (ქუჩაში, ბარში და ა.შ) სიტყვიერი და ფიზიკური შეურაცხყოფაა. გარდა ამისა, ხშირია სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის შესახებ ინფორმაციის ან/და პირადი ცხოვრების ამსახველი ფოტო/ვიდეო მასალის გავრცელების მუქარის შემთხვევები.

ლგბტ+ თემის წევრები განსაკუთრებით მოწყვლადები არიან ოჯახში ჩადენილი ჰომო- და ტრანს ფობიური ძალადობის მიმართ. 2017 წელს მსოფლიო ბანკის მიერ ჩატარებულმა კვლევამ გამოავლინა ლგბტ+ ადამიანთა მიმართ გენდერული ნიშნით ძალადობის ძირითადი ტენდენციები. ჯგუფის წევრთა მიმართ ოჯახში ძალადობის თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანია აღინიშნოს კვლევის შედეგად გამოვლენილი დისკრიმინაციის გამომწვევი მიზეზებიდან შემდეგი: ტრადიციული ოჯახების შენარჩუნების მნიშვნელობა და ‘ტრადიციული ფასეულობების’ ზრდა; და არანორმატიული სექსუალური ორიენტაციის და გენდერული იდენტობის არანორმალურად მიჩნევა.

WISG-ის მიერ 2018 წელს ჩატარებული კვლევის მიხედვით ლგბტ რესპოდენტების 67.2%-ს (N=172) ბოლო სამი წლის მანძილზე განუცდია ძალადობა ოჯახის წევრის მხრიდან. რაც შეეხება ძალადობის გამოყენებულ ფორმებს, 64,1%-ზე ოჯახის წევრი განუწყვეტილ ახორციელებდა ფსიქოლოგიურ ძალადობას, მაშინ როდესაც 19.5%-ზე ძალადობდნენ ფიზიკურად. ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა 71.9%-მა აღნიშნა, რომ დასჭირდა ფსიქოლოგიური დახმარება, 16.9%-ს - სამედიცინო ჩარევა; 41.3% საართლებრივი, ხოლო 43%-ს სოციალური დახმარება. 22.1%-ს დაუდგა თავშესაფრის საჭიროება.

WISG-ის “ინტერსექციური დისკრიმინაცია და ლგბტ+ ადამიანები - სამართალწარმოების ანგარიში” 2018 წლის ანგარიშის თანახმად, განსაკუთრებით ხშირია ლბტ+ თემის წევრების მიმართ პარტნიორის მხრიდან ე.წ. „იძულებითი ქამინგაუთის” მუქარა და ადგილი აქვს შანტაჟს მსხვერპლის სექსუალური ცხოვრების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნებით.

კვლავ დაბალია ლგბტ+ პირთა მიერ ძალადობის შემთხვევების სამართალწარმოება. სახალხო დამცველის 2019 წლის ანგარიშის შესაბამისად, ლგბტ+ თემის წარმომადგენლები საქართველოს

სახალხო დამცველის აპარატისადმი მიმართვისას ხშირად უთითებენ, რომ როდესაც მათ მიმართ განხორციელებული ძალადობის თაობაზე პოლიციას მიმართავენ, დამამცირებელი მოპყრობის, ჰომოფობიური დამოკიდებულების, სიტყვიერი შეურაცხყოფის ან/და გულგრილობის მსხვერპლნი ხდებიან.

საქართველოში მცხოვრები ტრანსგენდერი ადამიანებისათვის მიუწვდომელია ტრანსსპეციფიკური სამედიცინო პროცედურები, მათ შორის ჰორმონული თერაპია, სქესის კლავმინიჭების ქირურგიული ოპერაცია და სხვა. არ არსებობს ტრანსგენდერ ადამიანებზე ზრუნვის სათანადო წესით აღიარებული კლინიკური გაიდლაინი და პროტოკოლი. ამას გარდა, ტრანსგენდერი ადამიანები ვერ ახერხებენ პირადობის დამადასტურებელ დოკუმენტებში სქესის შესახებ ჩანაწერის ცვლილებას, იმის გამო რომ ქვეყანაში არ არსებობს გენდერის სამართლებრივი აღიარების საკანონმდებლო და მექანიზმი, რაც მათ ყოველდღიურ ცხოვრებაში მრავალ დაბრკოლებას უქმნის და ე.წ. „იძულებითი ქამინგუთის“ გამუდმებულ მიმში ამყოფებს.

კიდევ უფრო მძიმე მდგომარეობაში იმყოფებიან სექს-მუშაკი ტრანსგენდერი ქალები, რადგან ისინი სექს-სამუშაოსთან დაკავშირებული სტიგმის გარდა, ტრანსფობიურ მოპყრობასაც აწყდებიან. WISG-ის სამართალწარმოების ანგარიშის თანახმად, „2017 წელს კვლავ აქტუალური იყო ტრანსგენდერი ქალების სამართლებრივი საფუძვლის გარეშე დაკავების საკითხი. ასეთი მოპყრობის მსხვერპლნი ყველაზე ხშირად სექსმუშაკი ტრანსგენდერი ქალები ხდებოდნენ. დაკავება, რიგ შემთხვევაში, ე.წ. „პლემკის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე ხდებოდა, თუმცა, სხვა ადგილებშიც მრავალი შემთხვევა დაფიქსირდა. უმრავლეს შემთხვევაში დაკავებას წინ უძღოდა ქალების მხრიდან პოლიციის გამოძახება მათ მიმართ განხორციელებული ჰომო/ტრანსფობიური დანაშაულის ან/და ინციდენტის ფაქტზე. პოლიციის მიერ წინა წლების მსგავსად, ქალების დასაკავებლად საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 166 (წვრილმანი ხულიგნობა) და 173 (სამართალდამცავი ორგანოს თანამშრომლის მოთხოვნისადმი დაუმორჩილებლობა) მუხლები გამოყენებოდა.

ცალკეული ჯგუფის სისტემური დისკრიმინაციის სოციალური მიმდებლობა ძალადობის ერთგვარ ლეგიტიმაციას ახდენს, რაც თავის მხრივ, ხელს უწყობს და ზრდის ჯგუფის წევრებზე ძალადობის ალბათობას და გზას უხსნის დისკრიმინაციულ დამოკიდებულებებს, რაც თავის მხრივ, მნიშვნელოვან დაბრკოლებას ქმნის ლგბტი ადამიანებისთვის სხვა მოქალაქეების თანასწორად ისარგებლონ საკანონმდებლო დონეზე განხორციელებული პოზიტიური ცვლილებების შედეგებით და პირდაპირ აისახება ძალადობისგან დაცვის მექანიზმის გამოყენების ხარისხზე.

3.3. გენდერული ნიშნით ძალადობის მარეგულირებელი საკანონმდებლო ჩარჩო და პოლიტიკა

ბოლო წლებში საქართველომ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა გენდერული თანასწორობის ხელშესაწყობად და ძალადობის აღმოსაფხვრელად რიგი საკანონმდებლო თუ პოლიტიკური რეფორმების გატარების კუთხით. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის ევროპის საბჭოს კონვენციის (სტამბოლის კონვენციის) რატიფიცირების პროცესში, კონვენციასთან ჰარმონიზებისთვის შიდა საკანონმდებლო საქართველომ ცვლილებები შეიტანა დაახლოებით 30 ნორმატიულ აქტში.

აღნიშნული ცვლილებები აყალიბებს ქალთა მიმართ ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის ვალდებულებას სახელმწიფოს მიერ ქალებსა და კაცებს შორის თანასწორობის მისაღწევად, სცდება 2017 წლამდე არსებულ ოჯახში ჩადენილი დანაშაულების ფარგლებს და ფარავს ქალთა მიმართ გენდერული ნიშნით ჩადენილი დანაშაულებების უფრო ფართო სპექტრს ვიდრე ეს კონვენციის რატიფიცირებამდე არსებობდა.

3.3.1. ძალადობა ოჯახში და ქალის მიმართ გენდერული ნიშნით ჩადენილი ძალადობა

საქართველოს კანონმდებლობით ოჯახში ძალადობა და/ან ქალის მიმართ გენდერული ნიშნით ჩადენილი ძალადობა ადამიანების უფლებადარღვევისა და უთანასწორო მოპყრობის მნიშვნელოვან ასპექტს წარმოადგენს. „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ საქართველოს კანონით“ **ოჯახში ძალადობა** გულისხმობს ოჯახის ერთი წევრის მიერ მეორის კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევას

უგულებელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური ძალადობით ან იძულებით.

ოჯახში ძალადობის კონტექსტში მნიშვნელოვანია იმ პირთა წერის განსაზღვრა თუ სამართლებრივად ვინ შეიძლება იყოს მოძალადე. როგორც „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ საქართველოს კანონით“ ისე „სისხლის სამართლის კოდექსის“ მიზნებისთვის ოჯახის წევრად მიიჩნევა: დედა, მამა, პაპა, ბებია, მეუღლე, შვილი (გერი), ნაშვილები, მინდობით აღსაზრდელი, მშვილებელი, მშვილებლის მეუღლე, მინდობით აღზრდელი(დედობილი, მამობილი), შვილიშვილი, და, ძმა, მეუღლის მშობელი, სიძე, რძალი, ყოფილი მეუღლე, არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირი და მისი ოჯახის წევრი, მეურვე, მზრუნველი, მხარდამჭერი, აგრეთვე, ნებისმიერი სხვა პირები, რომლებიც მუდმივად ეწევიან ან ეწეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას. აღნიშნული განმარტებაზე დაყრდნობით, დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში საკმაოდ ფართოა იმ პირთა წრე, ვიხეც შეიძლება გავრცელდეს აღნიშნული კანონი.

ამავე კანონით, **ქალთა მიმართ ძალადობა** განისაზღვრება როგორც საზოგადოებრივ თუ პირად ცხოვრებაში ქალების მიმართ გენდერული ნიშნით ჩადენილი ძალადობისათვის დამახასიათებელ ყველა ქმედება, რომელთაც შედეგად მოჰყვება ან შეიძლება მოჰყვეს ქალებისთვის ფიზიკური, ფსიქოლოგიური ან სექსუალური ტანჯვის ან ეკონომიკური ზიანის მიყენება, მათ შორის, ასეთი ქმედებების ჩადენის მუქარა, ქალების იძულება ან მათთვის თავისუფლების თვითნებური აღკვეთა.

გარდა ამისა, 2017 წლიდან, სტამბოლის კონვენციის შესაბამისად, სისხლის სამართლის წესით დასჯადი გახდა შემდეგი ქმედებები: ქორწინების იძულება, აღევნება, ქალის სასქესო ორგანოს დასახიჩრება, იძულებითი სტერილიზაცია. შეიცვალა გაუბატოების მუხლის ფორმულირება და ჩამოყალიბდა ფართო გაგებით, როგორიცაა „პირის სხეულში ნებისმიერი ფორმით სექსუალური ხასიათის შეღწევა სხეულის ნებისმიერი ნაწილის ან ნებისმიერი საგნის გამოყენებით, ჩადენილი ძალადობით, ძალადობის მუქარით ან დაზარალებულის უმწეობის გამოყენებით“. ქორწინების მინიმალური ასაკი გახდა 18 წელი, ყოველგვარი გამოწვევის გარეშე. ასევე განისაზღვრა სექსუალური შევიწროება და აღნიშნული ქმედება გახდა დასჯადი.

3.3.2. ძალადობასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკანონდებლო ხარვეზი

სტამბოლის კონვენციის რატიფიცირების შედეგად, საქართველოს კანონმდებლობაში შესული ცვლილებებით ძალადობისგან დაცვის მექანიზმები და სერვისები მნიშვნელოვნად გაფართოვდა. აღნიშნული მექანიზმების გამოყენება ახლა შესაძლებელია არა მხოლოდ ოჯახში ძალადობის შემთხვევაში, არამედ გენდერული ნიშნით ქალის მიმართ განხორციელებული ძალადობის ფაქტებზე რეაგირებისთვისაც. მიუხედავად ამისა, ძალადობის პრევენციის და აღმოფხვრისკენ მიმართული ზომები და მსხვერპლთა მხარდაჭერის მექანიზმები, ჰეტერონორმატიული პერსპექტივითაა შემუშავებული და ნაკლები ყურადღება ეთმობა ძალადობის კუთხით აივ-ინფიცირების მაღალი რისკის ჯგუფების წინაშე მდგარ გამოწვევებს.

ღებტი ადამიანები, რომლებიც ქვეყანაში არსებული ჰომოფობიური განწყობების გამო ხშირად ხვდებიან ფიზიკური და ფსიქოლოგიური ძალადობის, მარგინალიზაციის, ბულინგისა და სოციალური გარიყვის მსხვერპლნი, საჯარო სივრცეში თუ სხვადასხვა ინსტიტუციაში, სრულფასოვნად არ არიან მოცულნი ძალადობისგან დაცვის სამართლებრივი მექანიზმებით ან პრობლემურია ზოგიერთი კანონის აღსრულება აღსრულების ეფექტიანი მექანიზმის არარსებობის გამო. სიძულვილის ნიადაგზე ჩადენილი დანაშაულების სათანადო კვალიფიკაცია და ადეკვატური გამოძიება კვლავ გამოწვევად რჩება.

საქართველოში ძალადობასთან დაკავშირებული სამართლებრივი რეგულირების ჩარჩო მაგალითად არ იცნობს ძალადობასთან დაკავშირებული საერთაშორისო კანონმდებლობით (მაგ. სტამბოლის კონვენციით) გათვალისწინებულ **გენდერულ ძალადობას/გენდერულ დანაშაულს**.

ამას გარდა, სისხლის სამართლის კოდექსი ცალკე არ გამოყოფს **ოჯახის გარეთ ჩადენილ ფსიქოლოგიურ ძალადობასა და ფემიციდს** - გენდერის ნიშნით ჩადენილ ქალის მკვლელობას. საქართველოს კანონმდებლობაში „ფემიციდი“ ცალკე მუხლად არსად გვხვდება და ექცევა განზრახ მკვლელობის ან თვითმკვლელობამდე მიყვანისა და სხვა მსგავსი მუხლების კატეგორიაში.

საქართველოს კანონი „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ არ მოიცავს დისკრიმინაციის ამკრძალავ დებულებას. ასეთი დებულების არარსებობა ზრდის ლბტი ქალების მიმართ ჰომოფობიური და ტრანსფობიური ძალადობისა და დისკრიმინაციის რისკს და მნიშვნელოვნად აფერხებს მათ მიერ ძალადობისგან დამცავი მექანიზმით სარგებლობას სხვა ქალების თანასწორად.

საქართველოს კანონმდებლობა ასევე არ ცნობს **ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობას** (intimate partner violence (IPV)) და ერთი და იმავე სქესის პარტნიორებს შორის ქორწინებას ან სხვა სამართლებრივ კავშირს, (მაგალითად სამოქალაქო პარტნიორობას), მათ ერთობას სამართლებრივი, პოლიტიკური და კულტურული აღიარების მიღმა ტოვებს, რაც პარტნიორებს შორის წარმოშობილი ძალადობრივი აქტების იდენტიფიცირების, მათზე რეაგირებისა და აღმოფხვრისათვის მნიშვნელოვან ბარიერებს ქმნის. თუმცა, თანაცხოვრების ფორმით არსებული პარტნიორული ურთიერთობის შემთხვევაში, ლგბტ წყვილებს შორის ძალადობის რეგულირების თეორიული შესაძლებლობები მაინც არსებობს გამომდინარე იქიდან, რომ 2017 წელს გატარებული ცვლილებების შედეგად, საქართველოს კანონში „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ, ოჯახის წევრთა წრე გაფართოვდა და მოიცვა როგორც არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირები, ასევე ის პირებიც, რომლებიც მუდმივად ეწევიან ან ეწეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას.

საქართველოში ერთნაირსქესიან წყვილებს, მათ შორის ლესბოსელ და ბისექსუალ ქალებს არ აქვთ ქორწინებისა და ოჯახის შექმნის უფლება. ერთნაირსქესიანი წყვილებისათვის ხელმოწევაშია სამოქალაქო პარტნიორობაც.

ასევე პრობლემატურია **ტრანსგენდერ ადამიანთა გენდერის სამართლებრივი აღიარების საკითხი**. იმის გამო, რომ ქვეყანაში არ არსებობს გენდერის სამართლებრივი აღიარების მარეგულირებელი კანონმდებლობა, განსხვავება ადამიანის გენდერულ თვითგამოხატვასა და სქესის შესახებ ჩანაწერს შორის ხშირად გამხდარა ტრანსგენდერი ადამიანებისათვის დამაბრკოლებელი ბარიერი არა მხოლოდ ძალადობისაგან თავის დაცვის კუთხით, არამედ დასაქმებისა და განათლების მიღების შესაძლებლობებზე წვდომის არსებითი შემაფერხებელი ფაქტორი.

აღსანიშნავია, რომ გენდერულ ძალადობასთან საბრძოლველად და ამ კუთხით კანონმდებლობისა და პრაქტიკის გაუმჯობესების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯებისა, **სექსუალურ ძალადობას** ეს პროგრესი თითქმის არ შეხება. ასეთი ძალადობა კვლავ რჩება გენდერული ძალადობის ერთ-ერთ ყველაზე მძიმე, დაფარულ და დაუსჯელ ფორმად. საქართველოს არსებული კანონმდებლობა და პრაქტიკა ვერ უზრუნველყოფს სექსუალური ძალადობისთვის ეფექტიან, დაზარალებულზე ორიენტირებულ, გენდერულად სენსიტიურ სამართლებრივ მექანიზმებს. ძალადობაგამოვლილი ქალებისთვის მართლმსაჯულება ხელმოწევაშია.

სტამბოლის კონვენციის რატიფიცირების შედეგად სისხლის სამართლის კოდექსში სქესობრივ დანაშაულებთან მიმართებით შესული ცვლილებების მიუხედავად, კანონმდებლობა კვლავ არ აკმაყოფილებს კონვენციის (მუხლი 36) და ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სტანდარტებს, რომელთა თანახმადაც **სექსუალური ძალადობის დეფინიცია უნდა ეყრდნობოდეს მსხვერპლის თანხმობის არარსებობას, ან მსხვერპლის ნების დამთრგუნველი გარემოებების ფართო სპექტრს, ხოლო ძალადობა უნდა იყოს მისი დამამძიმებელი გარემოება.**

ასეთი ხარვეზები საკმაო სივრცეს ტოვებს ადგილობრივ კანონმდებლობაში სხვადასხვა ძალადობის ფორმებისა და მოწყვლადი ჯგუფების, განსაკუთრებით აივ-ინფექციის საკვანძო ჯგუფების, სამართლებრივი დაცვის, მართლმსაჯულების განხორციელებისა და დახმარების კუთხით. ამასთან, მნიშვნელოვანია იმის ხაზგასმაც, რომ ხშირ შემთხვევებშიც ამ ჯგუფებთან დაკავშირებული ძალადობის პრობლემა ზოგადი წესის შესაბამისად წყდება, არ არის გათვალისწინებული ძალადობის მათთვის დამახასიათებელი სპეციფიკა, რაც ვერ უზრუნველყოფს ამ ჯგუფების ძალადობისაგან ეფექტიან სამართლებრივ დაცვასა და დახმარებას.

3.3.3. ქალთა მიმართ ძალადობის/ოჯახში ძალადობის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დაცვისა და დახმარების ღონისძიებები

ოჯახში ძალადობისა და ქალის მიმართ გენდერული ნიშნით ჩადენილი დანაშაულებების აღსაკვეთად ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესაბამისი ღონისძიებები გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ მოძალადის მიერ მსხვერპლის მიმართ განხორციელებული ქმედებას არ აქვს სისხლისსამართლებრივი ხასიათი და არ იწვევს სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას. ზემოაღნიშნული კანონის მე-9 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, ოჯახში ძალადობის ადვოკატისათვის გამოიყენება ადმინისტრაციულსამართლებრივი მექანიზმი: შემაკავებელი და დამცავი ორდერი.

შემაკავებელი ორდერი არის პოლიციის უფლებამოსილი თანამშრომლის მიერ გამოცემული აქტი, რომლითაც განისაზღვრება ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის შემთხვევაში მსხვერპლის დაცვის ღონისძიებები. იგი გამოიცემა ერთ თვემდე ვადით. დამცავი ორდერი არის პირველი ინსტანციის სასამართლოს (მოსამართლის) მიერ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით გამოცემული აქტი, რომლითაც განისაზღვრება მსხვერპლის დაცვის ღონისძიებები. იგი გაიცემა 6 თვემდე ვადით და მისი მოქმედების კონკრეტულ ვადას განსაზღვრავს სასამართლო.

მსხვერპლის მოძალადისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად, შემაკავებელი/დამცავი ორდერი შესაძლებელია ითვალისწინებდეს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა: მოძალადის მსხვერპლის საცხოვრებელი სახლიდან გარიდება მიუხედავად იმისა, იგი ამ სახლის მესაკუთრეა თუ არა; მსხვერპლის, მასზე დამოკიდებული პირის, მოძალადისაგან გარიდებას და მათ თავშესაფარში მოთავსების საკითხებს; მოძალადისათვის თანასაკუთრებით ერთპიროვნულად სარგებლობის უფლების აკრძალვას; მოძალადის არასრულწლოვნისაგან განცალკევების საკითხებს; მოძალადის მსხვერპლთან მიახლოების საკითხებს; და სხვა საკითხები, რომელთა გადაწყვეტაც აუცილებელია მსხვერპლის უსაფრთხოებისათვის.

ძალადობის მსხვერპლს სტატუსი ადამიანს ენიჭება ადმინისტრაციულ სამართლებრივი მექანიზმების - დამცავი ან შემაკავებელი ორდერის გამოცემის გზით, ხოლო დაზარალებულის სტატუსი განისაზღვრება სისხლისსამართლებრივი მექანიზმის მეშვეობით, სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ დასახელებულთაგან არც ერთი მექანიზმი არ არის გამოყენებული, ოჯახში ძალადობის მსხვერპლს შეუძლია მოითხოვოს სტატუსის მინიჭება, რომელიც ოჯახში ძალადობის მსხვერპლის სტატუსის განმსაზღვრელი შესაბამისი ჯგუფის მიერ შეიძლება იქნას მინიჭებული. მსხვერპლის სტატუსის მინიჭებით ოჯახში ძალადობის მსხვერპლს შეუძლია მიიღოს კანონმდებლობის მიხედვით განკუთვნილი უფლებები და გარანტიები, მათ შორის ისარგებლოს ძალადობის მსხვერპლთა კრიზისული ცენტრის სარეაბილიტაციო სერვისებით და/ან თავშესაფარში განთავსებით.

სტამბოლის კონვენციის უპირატესი მოთხოვნაა, რომ „მსხვერპლთა უფლებების დამცავი ზომების მიღება, უზრუნველყოფილია ნებისმიერი ნიშნით დისკრიმინაციის გარეშე, როგორიცაა სქესი, გენდერი, რასა, კანის ფერი, ენა, რელიგია, პოლიტიკური თუ სხვა შეხედულება, ეროვნული თუ სოციალური წარმომავლობა, ეროვნულ უმცირესობასთან კუთვნილება, ქონებრივი მდგომარეობა, დაბადება, სექსუალური ორიენტაცია, გენდერული იდენტობა, ასაკი, ჯანმრთელობის მდგომარეობა, შეზღუდული შესაძლებლობა, ოჯახური მდგომარეობა, მიგრანტის თუ ლტოლვილის სტატუსი, ან სხვა ნიშნით“. ამდენად, მნიშვნელოვანია, რომ ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობისგან დაცვის მექანიზმები პეტეროსექსუალ წყვილებთან ერთად გავრცელდეს ჰომოსექსუალ წყვილებზეც და ითვალისწინებდეს ცალკეული დაუცველი ჯგუფის წევრების სპეციფიკურ საჭიროებებს.

გენდერული თანასწორობასა და ძალადობასთან დაკავშირებული ეროვნული მექანიზმები და სამოქმედო გეგმები

ქვეყანაში ძალადობასთან და ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობის აღსრულების კუთხით შექმნილია სხვადასხვა მექანიზმები:

- გენდერული თანასწორობის შესახებ კანონის საფუძველზე პარლამენტში ჩამოყალიბებულია **გენდერული თანასწორობის მუდმივმოქმედი საბჭო**, რომლის ძირითადი ამოცანაა გენდერული საკითხების სისტემატური და კოორდინირებული საქმიანობის უზრუნველყოფა.
- ამავე კანონის საფუძველზე, 2013 წელიდან **სახალხო დამცველის აპარატის გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტი** ახორციელებს გენდერული თანასწორობის კუთხით ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მონიტორინგს.

- ასევე ამავე კანონის საფუძველზე 2017 წლიდან ფუნქციონირებს **გენდერული თანასწორობის, ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მომუშავე უწყებათაშორის კომისია**, რომელსაც ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, მისი პრევენციის, მის წინააღმდეგ ბრძოლისა და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის სფეროში შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოებისათვის განსაზღვრული ფუნქციების ეფექტიანად განხორციელებაში ხელშეწყობასა და მათი საქმიანობის კოორდინაციასთან ერთად ავალთ გენდერული თანასწორობის, ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებული ეროვნული სამოქმედო გეგმების შემუშავება, ეროვნული სამოქმედო გეგმების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი შესაბამისი უწყებების კოორდინაცია და მონიტორინგი.
- **ოჯახში ძალადობის აღკვეთის დონისძიებათა განმახორციელებელი საუწყებათაშორისო საბჭოს** უფლებამოსილია ხელი შეუწყოს ეროვნული რეფერალური მექანიზმის ფარგლებში ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, თავიდან აცილების, მის წინააღმდეგ ბრძოლისა და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის სფეროში შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოებისათვის განსაზღვრული ფუნქციების ეფექტიანად განხორციელებისა და მათი საქმიანობის კოორდინაციას; შეიმუშაოს წინადადებები ოჯახში ძალადობის აღკვეთისა და მის წინააღმდეგ ეფექტიანი ბრძოლის, ხელშეწყობი მიზნების აღმოფხვრის თაობაზე; აგრეთვე, ხელი შეუწყოს აღნიშნულ სფეროში ერთიანი პოლიტიკის განსაზღვრასა და მის მონიტორინგს; ხელი შეუწყოს ოჯახში ძალადობის სავარაუდო მსხვერპლისათვის სტატუსის განსაზღვრისთვის საჭირო პროცედურების კოორდინირებასა და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლის სტატუსის განმსაზღვრელი ჯგუფის გამართულად ფუნქციონირებას.
- **ოჯახში ძალადობის აღკვეთის დონისძიებათა განმახორციელებელი საუწყებათაშორისო საბჭოსთან არსებული ოჯახში ძალადობის მსხვერპლის სტატუსის განმსაზღვრელი ჯგუფის** უფლებამოსილება ეროვნული რეფერალური მექანიზმის ფარგლებში არის ოჯახში ძალადობის სავარაუდო მსხვერპლისთვის მსხვერპლის სტატუსის განსაზღვრისათვის საჭირო პროცედურების განხორციელება და მიღებული გადაწყვეტილების თაობაზე სახელმწიფო ფონდის ინფორმირება.

გარდა ამისა ქვეყანაში აქტიურად ხორციელდება რელევანტური სამოქმედო გეგმების შემუშავება. მთავრობის მიერ შემუშავებული ბოლო, 2018-2020 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმა ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და მსხვერპლთა დასაცავად გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ ითვალისწინებს ისეთ ზომებს, როგორიცაა: პრევენცია, ცნობიერების ამაღლება, ეროვნული რეფერალური მექანიზმის, კრიზისული ცენტრის, ცხელი ხაზისა და მონაცემთა შეგროვების სისტემების შექმნა, თუმცა აღნიშნულ გეგმაში აივ-ინფექცია შიდსის მოწყვლადი ჯგუფების საჭიროებები არასაკმარისადაა ასახული.

3.4. აივ შიდსის საკანონმდებლო ჩარჩო, პოლიტიკა და პრაქტიკა

როგორც უკვე აღინიშნა, სექს მუშაკი, ნარკოტიკების მოხმარებელი და ლბტ ქალები, ისევე როგორც მსმ თემი განსაკუთრებით მოწყვლადები არიან აივ ინფექციისა და სხვა სვს-ების მიმართ. მათი მოწყვლადობა გამწვავებულია მათ მიმართ საზოგადოებაში არსებული სტიგმითა და დისკრიმინაციით, ისევე როგორც ძალადობის მომატებული რისკით, რომელიც ხშირ შემთხვევაში ატარებს გენდერული ნიშნით ძალადობის ხასიათს და გამოვლენილია როგორც ინდივიდუალურ ისე სისტემურ დონეებზე.

აღსანიშნავია, რომ აივ/შიდსის და გამკვეთი სფეროების პოლიტიკა, სტრატეგია და პრაქტიკა არასაკმარისად პასუხობს აღნიშნულ საჭიროებებს და სახეზეა გენდერული ნიშნით ძალადობის საპასუხო ინტერვენციების, ისევე როგორც ქვეყანაში არსებული რეაგირების მექანიზმებთან კავშირების მკვეთრი ნაკლებობა.

აივ ინფექცია/შიდსის ეროვნული პასუხი მოქცეულია 2019-2022 წლების აივ შიდსის ეროვნულ სტრატეგიულ გეგმაში. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ აღნიშნული სტრატეგია არ არის დამტკიცებული საქართველოს მთავრობის მიერ, თუმცა მიუხედავად ამისა ეროვნული პასუხის

დონისძიებები ხორციელდება როგორც აივ/შიდსის სახელმწიფო პროგრამის, ისე “შიდსთან, ტუბერკულოზსა და მალარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდის” პროგრამების ფარგლებში.

საქართველოს აივ/შიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა აღიარებს აივ/შიდსის და გენდერული ნიშნით ძალადობის პრობლემების ურთიერთკავშირს. სტრატეგიის გეგმაში მოცემულია პრევენციული სერვისის პაკეტი თითოეული სამიზნე ჯგუფისთვის, მათ შორის მსმ და კსმ პოპულაციებისთვის. გენდერული ნიშნით ძალადობის პრევენცია და მართვა პრევენციული პაკეტების შემადგენელი ნაწილია.

აღსანიშნავია, რომ სტრატეგიით არ არის მოცული ლესბი და ბისექსუალი ქალები. დადებითია, რომ სტრატეგია რიგ შემთხვევებში გამოყოფს ტრანს თემის საჭიროებებს, მათ შორის მიუთითებს პრევენციულ მომსახურებებში სპეციფიური საჭიროებების გათვალისწინებასა და მომსახურებების დივერსიფიკაციის საჭიროებებზე, ისევე როგორც აღნიშნავს გენდერული იდენტობისა და სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით ძალადობის და სტიგმა დისკრიმინაციაზე მიმართულ საადვოკაციო აქტივობებს. თუმცა, ტრანს თემი მოქცეულია მსმ პოპულაციაზე მიმართული ინტერვენციების ფარგლებში, რაც სრულად უგულებელყოფს მათ გენდერულ იდენტობას და სპეციფიურ საჭიროებებს.

“აივ/შიდსის ავადობის და/ან მკურნალობის მონაცემთა ბაზებში სქესის მხოლოდ 2 კატეგორიაა გამოყოფილი - კაცი და ქალი. აივ/შიდსის ეროვნულ ანგარიშებშიც არცერთ ინდიკატორში ტრანსგენდერის შესახებ ინფორმაცია არ ხვდება”. ერთადერთი მომსახურება, რომელიც გამოკვეთილად მოიცავს ტრანსგენდერ ქალებს არის პრე-ექსპოზიციური პროფილაქტიკა.

ქვეყნის აივ პოლიტიკა, ასევე, ითვალისწინებს პოსტ-ექსპოზიციური პრევენციული მკურნალობის მიწოდებას ქალებისათვის, რომლებიც სქესობრივი ძალადობის მსხვერპლნი არიან. თუმცა აივ/შიდსის და გენდერული ძალადობის პროგრამებს შორის ინტეგრაცია ოპტიმალური არ არის. აღსანიშნავია, რომ ქვეყანაში არ არსებობს პოსტ-ექსპოზიციური პროფილაქტიკის დამტკიცებული პროტოკოლი, რომელიც მათ შორის უნდა ითვალისწინებდეს გენდერულად სენსიტიურ საკითხებს, შესაბამისად აღნიშნული მომსახურების გენდერულ ჭრილში ხელმისაწვდომობასა და ხარისხზე მსჯელობა რთულია.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ეროვნული პასუხის ფარგლებში არასათანადოდაა გათვალისწინებული რისკ-ჯგუფების ურთიერთკავშირი და ინტერსექციულობა. არსებული მომსახურებების ფარგლებში მკაფიოდ გამოიხატულია თითოეულ საკვანძო პოპულაციაზე მიმართული მომსახურებები და სახეზეა თემის სპეციფიური ქცევითი მახასიათებლების სისტემური გათვალისწინების ნაკლებობა, მათ შორის ლგბტ და მსმ თემში ნარკოტიკების მოხმარების მზარდი ტენდენციები და მათთან ასოცირებული აივ ინფიცირების რისკები. ზიანის შემცირების მომსახურებები მიმართულია მხოლოდ ნარკოტიკების ინექციურ მომხმარებლებზე და არ არის მორგებული ლგბტ და მსმ თემის საჭიროებებზე.

აღსანიშნავია, რომ მიუხედავად მკაფიოდ არსებული საჭიროებებისა აივ/შიდსის ეროვნული პასუხის ფარგლებში მიმდინარე პროგრამები და მათ ფარგლებში არსებული მომსახურებები არასაკმარისად დაკავშირებულია გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების ეროვნულ მექანიზმებსა და მომსახურებებთან. საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობის მიმართ მოწყვლადობის ფონზე, მნიშვნელოვანია გაიმართოს ქმედითი რეფერირების მექანიზმები, ისევე როგორც გენდერული ნიშნით ძალადობასთან დაკავშირებული მომსახურებები ინტეგრირდეს აივ პრევენციის პროგრამებში.

3.5. პოლიტიკის აღსრულების კუთხით არსებული სისტემური და სტრუქტურული ბარიერები

ნარკოპოლიტიკა - საქართველო გამოირჩევა ერთ-ერთი ყველაზე მკაცრი ნარკოპოლიტიკით, რომელიც მიმართულია ადამიანების სისხლის სამართლებრივ დევნაზე და მოიცავს არაპროპორციულად მაღალ სანქციებს პირადი მოხმარებისა და პირადი მოხმარების მიზნით მცირე ოდენობით ნარკოტიკული საშუალებების ფლობისათვის.

ნარკოპოლიტიკა წარმოადგენს უპირველეს ბარიერს, ნარკოტიკების მომხმარებელი ადამიანებისათვის ხელი მიუწვდებოდათ ჯანდაცვის, მათ შორის აივ/ინფექციის და C ჰეპატიტის მომსახურებებზე. ხოლო ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალები, ისევე როგორც ლგბტ და სექს მუშაკი ქალების თემის

წარმომადგენლები ორმაგად მოწყვლადები არიან როგორც ნარკოპოლიტიკის, ისე მომსახურებებზე შეზღუდული ხელმისაწვდომობის მიმართ.

სექს მუშაკებზე ძალადობის საკანონმდებლო რეგულირება - საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად სექს მუშაობა არ არის კრიმინალიზებული და მოქცეულია ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ჩარჩოში, ხოლო პროსტიტუციასთან დაკავშირებული რიგი ქმედებები სისხლის სამართლის დანაშაულია. ამის გამო, ძალადობის შემთხვევაში, სექს-მუშაკებს სამართალდამცავი ორგანოებისთვის მიმართვა რიგ ბარიერებსა და რისკებს უქმნის, ხოლო თუ გამოვლინდება, რომ ისინი სექს-სამუშაოს ეწევიან, შესაძლოა, მათ ან მათთან დაკავშირებულ პირებს, დაეკისროთ ადმინისტრაციული ან სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა და სამართალდამცავი ორგანოების მიერ ძალაუფლების ბოროტად გამოყენების საფრთხის წინაშე აღმოჩნდნენ. შედეგად ასეთი ტიპის სტრუქტურული საფრთხეები არსებითად უზღუდავს მათ ძალადობასთან დაკავშირებულ დაცვისა და დახმარების მექანიზმებსა და საშუალებებზე წვდომას. ამას გარდა, ლესბოსელი, გეი, ბისექსუალი ან ტრანსგენდერი სექსმუშაკებიდან კიდევ უფრო იზრდება, ინტერსექციური დისკრიმინაციისა და მარგინალიზების საფრთხეები და შესაბამისად, გენდერული ნიშნით ძალადობის კუთხით მოწყვლადობა.

ლგბტ+ თემის სტიგმა, დისკრიმინაცია და ძალადობა - მნიშვნელოვან ბარიერებს წარმოადგენს ლგბტ+ თემის მიმართ საზოგადოების ნეგატიური დამოკიდებულება, სტიგმა და დისკრიმინაცია, რომელიც ხშირ შემთხვევაში იძენს ძალადობის ფორმებს. განსაკუთრებით ხაზი უნდა გაესვას ე.წ. სისტემურ სტიგმა დისკრიმინაციას, მათ შორის ჯანდაცვისა და სამედიცინო სფეროში.

მიუხედავად იმისა, რომ აივ/მიდსის და გადამკვეთი სფეროების სტრატეგიები განიხილავს ამ ბარიერების მოგვარების აუცილებლობას და ხელშეწყობი გარემოს ფორმირებას, მოცემული საკითხები მრავალი წლის განმავლობაში რჩევა გადაუჭრელი. აუცილებელია ჯანდაცვის ინსტიტუტების მათ, შორის სამინისტროსა და დაავადებათა კონტროლის ცენტრის როლისა და ლიდერობის გაზრდა საკვანძო პოპულაციებზე მოქმედი სისტემური ბარიერების აღმოფხვარში.

მიუხედავად **სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის საფუძველზე ჩადენილი დანაშაულებების** სისხლისსამართლებრივი რეგულირებისა, რომლებიც ჰომო/ბი/ტრანსფობიური მოტივით განპირობებული ძალადობის ფაქტებს მიემართება, პრობლემურია რეალობაში მათი აღსრულება. შემაკავებელ და დამცავ ორდერში ძალადობის განმაპირობებელი სექსუალური ორიენტაციის/გენდერული ნიშნის მითითება, არასავალდებულო პრაქტიკის გამო, თითქმის არ ხდება და არც შესაბამისი სტატისტიკა იწარმოება. ასევე სისხლისსამართლებრივ წარმოებაშიც სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების გამოკვეთა ნაკლებად ხდება. აღნიშნული კი ართულებს ოჯახში ძალადობის ფორმების ზუსტ შესწავლასა და ანალიზს, ვერ ხდება ძალადობის ფორმისა და ინტენსივობის ხარისხის სწორი შეფასება და შესაბამისად, რთულდება მასთან ბრძოლის სწორი სტრატეგიის დასახვის გზებიც.

ამ ყველაფერს ისიც ართულებს, რომ არ არსებობს ოფიციალური სტატისტიკა სახელმწიფო დონეზე, რომელიც აღრიცხავდა და შეისწავლიდა დისკრიმინაციას სექსუალური სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის (სოგი) საფუძველზე, ჰომო/ბი/ტრანსფობიური დანაშაულებათა ხასიათსა და გავრცელებას ქვეყანაში.

სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის საფუძვლების გამოკვეთის ხარვეზები უკავშირდება რიგ ინსტიტუციურ ბარიერებს, როგორიცაა სამართალდამცავი და საგამოძიებო ორგანოების მუშაკთა მხრიდან არაეთიკური, არასათანადო დამოკიდებულება საკითხისადმი, მეორადი ვიქტიმიზაციისა და კონფიდენციალობის დარღვევის შიში და სხვა.

3.6. მულტი-სექტორული კოორდინაცია

გენდერული ნიშნით განხორციელებულ ძალადობის ფაქტებზე ეფექტიანი რეაგირებისათვის მნიშვნელოვანია მულტისექტორული მიდგომებისა და კოორდინაციის გაძლიერება იმ უწყებებსა და

ორგანიზაციებს შორის, რომლებიც მუშაობენ როგორც აივ-ინფექციის რისკ-ჯგუფებთან ასევე სავარაუდო მსხვერპლთა და მსხვერპლთა დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის კუთხით.

აღნიშნულ მხარეებს შორის თანამშრომლობისა და ურთიერთკოორდინაციის გაღრმავება მნიშვნელოვანია, რათა მოხდეს ძალადობის დროული იდენტიფიცირება, ოპერატიული რეაგირება, მსხვერპლთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, მისი პატივისა და ღირსების დაცვა, დახმარებისა და რეაბილიტაციის ეფექტური სისტემის ფორმირება და ძალადობის მსხვერპლთათვის გათვალისწინებული მომსახურება მიღების უზრუნველყოფა ინფორმირებული არჩევანის საფუძველზე.

კოორდინაციის ხელშესაწყობად მნიშვნელოვანია ჩართულ მხარეთა მონაწილეობით შემუშავდეს დარგთაშორისი ინტერვენციისა და მიმართვის წესები, სამოქმედო გეგმები, მათ შორის დაგეგმვა, განხორციელება, მონიტორინგისა და შეფასების პროგრამები, რაც უნდა განხორციელდეს ჩართულ მხარეთა, მათ შორის ბენეფიციართა (თუ ეს შესაძლებელია), მონაწილეობით.

4. სტრატეგიული მიმართულებები

სტრატეგიული მიმართულება 1. საკანძო პოპულაციებში გენდერული ნიშნით ძალადობისა და მარგინალიზების საკანონმდებლო ჩარჩოსა და პოლიტიკის გაუმჯობესება

გარდა გენდერული ნიშნით ძალადობის ზოგადი საკანონმდებლო რეგულირების ხარვეზებისა, თითოეული საკანძო პოპულაცია ხასიათდება მისთვის სპეციფიურად დამახასიათებელი საკანონმდებლო გარემოს გამოწვევებით.

ღებტ თემის საჭიროებები, გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების საკანონმდებლო გარემოსთან მიმართებაში მოიცავს:

- ძალადობასთან დაკავშირებით საკანონმდებლო ჩარჩოს გაფართოვება და გენდერული ძალადობის/გენდერული დანაშაულის, ინტეგრირება ადგილობრივ კანონმდებლობაში;
- დისკრიმინაციის ამკრძალავი მარეგულირებელი ნორმის ინტეგრირება როგორც ოჯახში ძალადობის, ისე ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობის მსხვერპლთათვის დაცვისა და დახმარების სერვისების მარეგულირებელ კანონმდებლობასა და პოლიტიკის დოკუმენტებში;
- ინტიმური პარტნიორისგან ძალადობის შემთხვევაში, რეაგირების შესაბამისი მექანიზმების უზრუნველყოფა ღებტ თემისათვის, რათა მიიღონ ადეკვატური დაცვისა და დახმარების შესაძლებლობა. მათ შორის ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობის კრიმინალიზება;
- ტრანსგენდერი ადამიანების გენდერის სამართლებრივი აღიარების უზრუნველყოფა;
- ტრანსსპეციფიკური სამედიცინო პროცედურების კლინიკური გაიდლაინებისა და პროტოკოლების შექმნა;
- ღებტ თემის მიერ ძალადობაზე, ისევე როგორც სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულზე, და სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული ნიშნით შევიწროებაზე რეაგირების ეფექტიანი სამართლებრივი რეგულირებისა და გამოძიების უზრუნველყოფა. ამ მიმართულებით მონაცემთა შეგროვება და ანალიზი;
- სამოქალაქო პარტნიორობის საკითხის საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული მექანიზმის შექმნა;

სექს მუშაკების სპეციფიური საჭიროებები, გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების საკანონმდებლო გარემოსთან მიმართებაში მოიცავს:

- საქართველოს კანონმდებლობაში სექს მუშაობის ცნების ინტეგრირება, საერთაშორისო კანონმდებლობისა და რეგულირების შესაბამისად, მათ შორის სექს მუშაკების დაცვის მექანიზმების უზრუნველყოფის თვალსაზრისით;
- სექს მუშაობის ღებუნაღიზაცია და ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის გაუქმება;

- ძალადობაზე, მათ შორის სამართალდამცავი ორგანოების მხრიდან ფიზიკური, ფსიქოლოგიური და ეკონომიკური ძალადობაზე, რეაგირების ეფექტიანი სამართლებრივი მექანიზმების უზრუნველყოფა.

ნარკოტიკების მოხმარებული ქალების საჭიროებები, გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების საკანონმდებლო გარემოსთან მიმართებაში მოიცავს:

- ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობაზე, მათ შორის ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური და ნარკოტიკების მოხმარებასთან დაკავშირებულ ძალადობაზე რეაგირების ეფექტიანი სამართლებრივი მექანიზმების და მათზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;
- ნარკოტიკების მოხმარების გამო სამართალდამცავ ორგანოებთან მიმართვის თავშეკავების და ძალადობაზე რეაგირების მექანიზმებზე ხელმისაწვდომობის ბარიერების მოხსნა;
- ნარკოტიკების მოხმარებისა და პირადი მოხმარების მიზნით ფლობისათვის სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობის გაუქმება.

საკვანძო პოპულაციების უფლებრივი საკითხების ადვოკატირება - აივ/შიდსის ეროვნული სტრატეგია ხაზს უსვას სერვისებზე ხელმისაწვდომობის ხელშეწყობი გარემოს ფორმირების აუცილებლობას. თუმცა საკვანძო პოპულაციებთან მიმართებაში ეს მოიცავს, მხოლოდ რეპრესიული ნარკოპოლიტიკის ლიბერალიზაციაზე მუშაობას.

აივ/შიდსის ეროვნული პასუხი უფლებელყოფს მსმ და ლგბტ, ასევე სექს მუშაკთა თემის საკანონმდებლო და ხელშეშლელ გარემოს, რომელიც აივ ინფექციის მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობის მნიშვნელოვანი ბარიერია.

სამოქმედო მიმართულებები:

მიმართულება 1.1. სექს მუშაობის საკანონმდებლო რეგულირების უზრუნველყოფა, მათ შორის ეროვნულ კანონმდებლობაში სექს მუშაობის ცნების ინტეგრირება და პროსტიტუციის დეპენალიზაცია/ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის გაუქმება.

მიმართულება 1.2. ძალადობასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო ჩარჩოს გაფართოება და გენდერული ძალადობის/გენდერული დანაშაულის ინტეგრირება ადგილობრივ კანონმდებლობაში.

მიმართულება 1.3. ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობის რეგულირების ინტეგრირება ეროვნულ კანონმდებლობაში იმგვარად, რომ მოხდეს ერთი და იმავე სქესის წყვილებში ამგვარი ძალადობის კრიმინალიზება და მსხვერპლთათვის ხელმისაწვდომი გახდეს დაცვისა და დახმარების სერვისები.

მიმართულება 1.4. ტრანსგენდერი ადამიანებისთვის თვითიდენტიფიცირებაზე დაფუძნებული გენდერის სამართლებრივი აღიარების საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული მექანიზმის შექმნა ტრანსი თემისა და სათემო ორგანიზაციების ჩართულობით.

მიმართულება 1.5. ნარკოტიკების მოხმარების და პირადი მოხმარების მიზნით ნარკოტიკული საშუალებების ფლობის, შეძენისა და შენახვის დეკრიმინალიზაცია.

მიმართულება 1.6. გენდერული ნიშნით ძალადობაზე/ოჯახში ძალადობასა და დისკრიმინაციის ფაქტებზე რეაგირების ემედიოთი მექანიზმისა და სისტემის შექმნა მოწყვლადი ჯგუფების სპეციფიკის გათვალისწინებით და ამგვარი ძალადობის ფაქტების მონაცემთა შეგროვება და ანალიზი

მიმართულება 1.7. ტრანსსპეციფიკური სამედიცინო პროცედურების კლინიკური გაიდლაინისა და პროტოკოლი შექმნა შესაბამისი სამედიცინო პერსონალის, ტრანსი თემისა და სათემო ორგანიზაციების აქტიური ჩართულობით.

სტრატეგიული მიმართულება 1-ის მოსალოდნელი შედეგები

- ეროვნული პოლიტიკა, ასევე საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ჩარჩო ეფუძნება აივ/შიდსის საკვანძო პოპულაციების ძირეულ საჭიროებებს და ქმნის ხელსაწყოებს გარემოს, რათა მათ ხელი მიუწვდებოდეთ ადამიანის ფუნდამენტურ უფლებებსა და ჯანმრთელობაზე.
 - ეროვნული საკანონმდებლო ჩარჩო შეცვლილია სტამბოლის კონვენციის ნორმების გათვალისწინებით, მათ შორის
 - კანონმდებლობაში ასახულია გენდერული ძალადობის/გენდერული დანაშაულის ცნება
 - გაუპატიურებისა და სექსუალური ძალადობის შესახებ ეროვნული კანონმდებლობა შეცვლილია იმგვარად, რომ სრულად იზიარებს სტამბოლის კონვენციის 36-ე მუხლს და მისი დეფინიცია ემყარება მსხვერპლის თანხმობის არარსებობას
 - ეროვნულ კანონმდებლობაში ინტეგრირებულია ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობის გაგება, რაც საშუალებას იძლევა კრიმინალიზებულ იქნას ერთი და იმავე სქესის წყვილებში გენდერის ნიშნით ძალადობა და/ან ოჯახში ძალადობა.
 - ეროვნული საკანონმდებლო ჩარჩო უზრუნველყოფს ტრანსგენდერი ადამიანების მიერ თვითიდენტიფიცირებაზე დაფუძნებული გენდერის სამართლებრივ აღიარებას და საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში შექმნილია კანონის აღსრულების ადმინისტრაციული მექანიზმი.
 - ნარკოტიკების მოხმარების და პირადი მოხმარების მიზნით ნარკოტიკული საშუალებების ფლობის, შეძენისა და შენახვის დეკრიმინალიზაცია.
 - გაუქმებულია სისცლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობა პირადი მოხმარების მიზნით ნარკოტიკული საშუალებების შეძენის, შენახვისა და ფლობისათვის.
 - საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკის გათვალისწინებით, შექმნილია გენდერული ნიშნით ძალადობაზე/ოჯახში ძალადობასა და დისკრიმინაციისა ფაქტებზე რეაგირების მულტისექტორული ქმედითი მექანიზმები და სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს საკვანძო პოპულაციების საჭიროებების დაფუძნებული პოლიტიკის და პრაქტიკის ფორმირებას.
 - შექმნილია ტრანსსპეციფიური სამედიცინო პროცედურების კლინიკური გაიდლაინი და პროტოკოლი.

სტრატეგიული მიმართულება 2: გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირებისა და აივ/შიდსის პრევენციულ და სამკურნალო მომსახურებებს შორის ურთიერთკავშირის და რეფერირების მექანიზმების გაძლიერება

აივ ინფექციის საკვანძო პოპულაციებში, მათ შორის ნარკოტიკების მომხმარებელ, სექს მუშაკ, ლბტ ქალებსა და მსმ-ებში დაბალია ცოდნისა და ინფორმირებულობის დონე გენდერის, გენდერული ნიშნით ძალადობისა, და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, ძალადობაზე რეაგირების მექანიზმებსა და შესაძლებლობებზე. დამატებით, ამ პოპულაციებში დაბალია, საკუთარი თავის მიმართ ძალადობის აღქმადობა, რაც ასევე პირდაპირ უკავშირდება ცოდნასა და ინფორმირებულობას.

გამომდინარე აქედან, გამოიკვეთა აივ ინფექციის საკვანძო პოპულაციების ცოდნისა და ინფორმირებულობის დონის ამაღლებაზე მიმართული ინტერვენციების საჭიროება. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ეს ინტერვენციები უნდა იყოს განხილული როგორც გენდერსა და გენდერული ნიშნით ძალადობაზე, ისე აივ/შიდსსა და გადამკვეთ სფეროებზე მომუშავე ორგანიზაციებისა და ინსტიტუტების, მათ შორის ეროვნული სტრატეგიების და პროგრამების განუყოფელი ნაწილი.

ამასთანავე, ცოდნასა და ინფორმირებულობაზე მიმართული ინტერვენციები, უნდა განიხილებოდეს თითოეული საკვანძო პოპულაციის სპეციფიური საჭიროებების გათვალისწინებით, მათ შორის იმ ფაქტორთა გათვალისწინებით, რომლებიც ზრდიან ამ ჯგუფების მოწყვლადობას ძალადობის მიმართ და წარმოადგენენ შესაბამის მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობის ბარიერებს.

იმის გათვალისწინებით, რომ აივ ინფექციის საკვანძო პოპულაციების წარმომადგენლები არიან გენდერული ნიშნით ძალადობის მომატებული რისკს ქვეშ, მნიშვნელოვანია უზრუნველყოფილ იყოს მათი ხელმისაწვდომობა ძალადობაზე რეაგირების უწყვეტ და ყოვლისმომცველ მომსახურებებზე. მნიშვნელოვანია ძალადობაზე რეაგირების არსებული მომსახურებები, მათ შორის პრევენციის სერვისები და კრიზისული ინტერვენცია, თავშესაფარი, რეაბილიტაციისა და რეინტეგრაციის მომსახურებები მორგებული იყოს საკვანძო ჯგუფების საჭიროებებს.

ძალადობაზე რეაგირება მისი იდენტიფიცირებით იწყება. ამისათვის მნიშვნელოვანია აივ პრევენციულ მომსახურებებში მოხდეს გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების მექანიზმების ინტეგრირება, და არსებულ მექანიზმებთან მძლავრი კავშირებისა და რეფერალური სისტემის უზრუნველყოფა. იმის გამო, რომ პრევენციული სერვისები ყველაზე მეტად ხელმისაწვდომია მოწყვლადი პოპულაციისათვის, კონკრეტული ნაბიჯები უნდა გადაიდგას აღნიშნული მიდგომების ინსტიტუციონალიზაციისაკენ, რაც გულისხმობს ძალადობის იდენტიფიცირების, ამ კუთხით საჭიროებების გამოკვეთის, გადაუდებელი მხარდაჭერის აღმოჩენისა და რეფერირების მექანიზმების დანერგვას. ეს კი მოიცავს როგორც აივ პრევენციული მომსახურების მიმწოდებლების გადამზადებას გენდერსა და გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხებზე, ასევე შესაბამისი პროტოკოლისა შექმნასა და აღმინისტრირებას სერვისის მიმწოდებელ ორგანიზაციაში.

წამალდამოკიდებულ ქალებთან მიმართებაში ხანგრძლივადიანი რეაბილიტაციის სერვისით სარგებლობისას მნიშვნელოვანი ხდება როგორც მათი ნარკოტიკების მოხმარებასა და ზიანის შემცირების მომსახურებასთან კავშირის, ისე წამალდამოკიდებულებასთან დაკავშირებულ სარეაბილიტაციო მომსახურებაზე წვდომა. ამისათვის, რეკომენდებულია, კონკრეტული ქეისის მართვაში, ბენეფიციარის საუკეთესო ინტერესებისა და სურვილის გათვალისწინებით, ასევე ჩაერთოს პრევენციის/ჩანაცვლების თერაპიის შესაბამისი სოციალური მუშაკი/თანასწორ-განმანათლებელი, რომელიც კოორდინირებას გაუწევს ბენეფიციარისათვის საჭირო პრევენციული და ჩანაცვლებითი თერაპიის სერვისების მიწოდებას.

ძალადობის შედეგად მიღებული ფსიქოლოგიური ტრავმები და ემოციური მდგომარეობა შესაძლოა გახდეს დოზის გადაჭარბების წინაპირობა, შესაბამისად მნიშვნელოვანია უზრუნველყოფილი იქნას ნალოქსონის მიწოდება, რომელიც ზიანის შემცირების მომსახურებაში უფასოდ გაიცემა და რომლის კოორდინირება თანასწორგანმანათლებლის საშუალებით შეიძლება განხორციელდეს. ამასთანავე სასურველია, ძალადობის მსხვერპლთა თავშესაფრისა და კრიზისული ცენტრის თანამშრომლებს მიეცეთ ინსტრუქცია ზედოზირების იდენტიფიცირებისა, და გადაუდებელ შემთხვევებში, მართვის უნარ-ჩვევებზე.

ასევე მნიშვნელოვანია უზრუნველყოფილი იყოს კავშირი ჩანცვლებითი თერაპიის პროგრამასთან, როგორც ამ პროგრამის არსებულ პაციენტებთან, რათა არ მოხდეს მათ მიერ თერაპიის მიღების წყვეტა. სურვილის შემთხვევაში, კი შესაძლებელია მოხდეს ბენეფიციარის ამ სერვისთან დაკავშირება.

ტრანსგენდერი ქალები საჭიროებენ მრავალმხრივ სოციალურ და სამედიცინო მხარდაჭერას, რომლის გაწევაც უნდა ხორციელდებოდეს მულტიფუნქციური სოციალური ჯგუფის მიერ, სადაც, საჭიროების შემთხვევაში, ჩაერთვებიან ენდოკრინოლოგი და სხვა სამედიცინო თუ უფლებების დაცვის შესაბამისი მომსახურებები. შესაბამისად მნიშვნელოვანია გაიმართოს და გაფართოვდეს რეფერალური გადამისამართების ქსელი. ასევე, ტრანს თემის სპეციფიკის გათვალისწინებით, დაინერგოს შემთხვევის მართვის პრაქტიკა რომელიც უზრუნველყოფს ბენეფიციართა სრულ მხარდაჭერას.

ყველა საკვანძო პოპულაციისათვის მნიშვნელოვანია აივ ინფექციის პრევენციული მასალის, კონდომებისა და ლუბრიკანტების მიწოდება. ისევე როგორც აივ ინფექციაზე, სგგი-სა და C ჰეპატიტზე რუტინული ტესტირება და ტუბერკულოზის სკრინინგი, რისთვისაც საჭიროა ზიანის შემცირებისა და ტუბ-დისპანსერებში გადამისამართების მექანიზმის კიდევ უფრო გაუმჯობესება.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, გენდერულ ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებების ფარგლებში, მოიხსნას საკვანძო პოპულაციებსა, მათ ქცევასთან, ისევე როგორც ჯანმრთელობის, მათ შორის აივ სტატუსთან დაკავშირებული, სტიგმა-დისკრიმინაციის, ნეგატიური დამოკიდებულებების და სენსიტიურობის ნაკლებობის ბარიერები.

სამოქმედო მიმართულებები:

მიმართულება 2.1. აივ ინფექცია/შიდსის პრევენციული, მხარდაჭერის, მკურნალობისა და მოვლის მიმწოდებელი ორგანიზაციებისა და მათი პერსონალის ცოდნისა და ინფორმირებულობის დონის ამაღლება გენდერული ნიშნით ძალადობასა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე და რეაგირების მექანიზმებზე.

მიმართულება 2.2. გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხებზე მიმართული საინფორმაციო, საგანმანათლებლო და საკომუნიკაციო მასალის შემუშავება და ინტეგრირება აივ/შიდსის პრევენციულ მომსახურებებში, ბენეფიციართა ინფორმირების მიზნით.

მიმართულება 2.3. გენდერული ნიშნით ძალადობის პრევენციის, გამოვლენისა და ძალადობაზე რეაგირების მექანიზმებთან დაკავშირების/რეფერალის მომსახურებების ინტეგრირება საკვანძო პოპულაციებზე მიმართულ აივ პრევენციულ მომსახურებებში. მათ შორის შესაბამისი საოპერაციო სახელმძღვანელოს შექმნა საკითხზე მომუშავე ორგანიზაციების თანაბარმნიშვნელოვან პარტნიორად ჩართვის გზით.

მიმართულება 2.4. ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებების მიმწოდებლებისა და მათი პერსონალის გადამზადება აივ ინფექციის საკვანძო პოპულაციების საჭიროებებსა და სპეციფიკებზე.

მიმართულება 2.5. გენდერული ნიშნით ძალადობის პრევენციის მომსახურებებში საკვანძო პოპულაციებზე მიმართული პირველადი იდენტიფიცირებისა და გადაუდებელი რეაგირების ინტერვენციების ინტეგრირება ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებების მიმწოდებლებში. მათ შორის შესაბამისი ორგანიზაციული პროტოკოლის შექმნა.

სტრატეგიული მიმართულება 2-ის მოსალოდნელი შედეგები

- გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების და აივ/შიდსის მომსახურებებს შორის რეფერირების მექანიზმები გამართულია და პასუხობს საკვანძო პოპულაციების კომპლექსურ ჯანმრთელობის და სოციალურ საჭიროებებს.
 - უზრუნველყოფილია აივ პრევენციულ და სამკურნალო მომსახურებებში ბენეფიციარების გენდერული ნიშნით ძალადობასთან დაკავშირებული საჭიროებების ეფექტიანი მართვა, მათ შორის გამოვლენა, ანალიზი, გადამისამართება და მხარდაჭერა.
 - უზრუნველყოფილია ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებებში საკვანძო პოპულაციების საჭიროებებზე მორგებული მექანიზმების და მომსახურების არსებობა, მათ შორის შექმნილი და ინტეგრირებულია საკვანძო პოპულაციებზე მიმართული ძალადობის შემთხვევების პირველადი იდენტიფიცირებისა და გადაუდებელი რეაგირების ინტერვენციები და შემუშავებულია შესაბამისი ორგანიზაციული პროტოკოლი.

სტრატეგიული მიმართულება 3: ინსტიტუციური ძალადობის და სტიგმა/დისკრიმინაციის შემცირება

ინსტიტუციური ძალადობა და სტიგმა-დისკრიმინაცია, მათ შორის ყველაზე ხშირად გამოხატული სამართალდამცავი ორგანოებისა და სამედიცინო მომსახურების მიმწოდებლების მხრიდან მნიშვნელოვანი და გადამკვეთი პრობლემაა ყველა საკვანძო პოპულაციისათვის.

გამოიკვეთილია ამ პრობლემის მოგვარების საჭიროება, რომელიც მათ შორის მოიცავს ძალადობისა ან/და სტიგმა-დისკრიმინაციის შემთხვევაში, სამართალდამცავებისა და სამედიცინო მომსახურების მიმწოდებლების სამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაყენების ქმედითი მექანიზმების დანერგვას. შესაბამისი რეაგირება, უნდა მოიცავდეს, ნებისმიერი ტიპის გადაცდომას, მათ შორის ძალადობის ნებისმიერ ფორმაზე, სტიგმა-დისკრიმინაციის, შევიწროვებისა და სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულზე, ისევე როგორც სამედიცინო მომსახურების მიწოდებაზე უარის თქმის და კონფიდენციალურობის დარღვევაზე სამართლებრივი რეაგირების მყისიერ მექანიზმებს.

სამოქმედო მიმართულებები:

მიმართულება 3.1. თითოეული სამიზნე ჯგუფისათვის სამართალდამცავი და საგამოძიებო უწყების თანამშრომლებისთვის განკუთვნილ ქალთა მიმართ ძალადობის/ოჯახში ძალადობის ტრენინგ-კურსებში ლგბტ ადამიანების და სხვა დისკრიმინირებული ჯგუფების მიმართ მგრძნობელობის გაზრდაზე მიმართული საკითხების ინტეგრირება.

მიმართულება 3.2. სამედიცინო პერსონალის გადამზადება და ოჯახში ძალადობის/გენდერის ნიშნით ძალადობის უწყვეტი განათლების შესაბამის მოდულში რისკ-ჯგუფებთან დაკავშირებული საკითხების ინტეგრირება.

სტრატეგიული მიმართულება 3-ის მოსალოდნელი შედეგები

- შემცირებულია სამართალდამცავ უწყებებსა და სამედიცინო მომსახურების მიმწოდებლებში არსებული საკვანძო პოპულაციების ძალადობისა და სტიგმა/დისკრიმინაციის დონე, მათ შორის შექმნილია ამ ინსტიტუციების პერსონალის გათვითცნობიერების, ცოდნისა და მგრძნობელობის ამაღლების ინსტიტუციური საგანმანათლებლო მექანიზმები.
 - საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკები, მათ შორის გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხები ინტეგრირებულია სამართალდამცავი და სამოძიები უწყებების თანამშრომელთა ფორმალური და არაფორმალური განათლების მექანიზმებში.
 - საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკები, მათ შორის გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხები ინტეგრირებულია სამედიცინო პერსონალის განათლებისა და უწყვეტი სამედიცინო განათლების ფორმალურ მექანიზმებში.

სტრატეგიული მიმართულება 4: გენდერული ნიშნით ძალადობისა და აივ/შიდსის ეროვნული პასუხებს შორის კოორდინაციის გაუმჯობესება

იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იქნას აივ ინფექციის საკვანძო პოპულაციების საჭიროებების ყოვლისმომცველი გათვალისწინება, აუცილებელია გაიმართოს მყარი კოორდინაცია და თანამშრომლობა აივ/შიდსისა და გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების მექანიზმებსა და მომსახურებს შორის.

ძალადობის მსხვერპლი საკვანძო პოპულაციების წარმომადგენლები, ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებების პარალელურად, უწყვეტად საჭიროებენ აივ პრევენციისა და მხარდაჭერის მომსახურებების მიღებას. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია ერთის მხრივ მოხდეს თითოეულ პოპულაციაზე გამიზნული მომსახურებების ინტეგრირება, კავშირების დამყარება და რეფერალური ქსელის გამართვა ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებებთან.

იმისათვის რომ მოხდეს ერთის მხრივ გენდერულად სენსიტიური აივ პოლიტიკის და სტრატეგიის და მეორეს მხრივ აივ სპეციფიკის გათვალისწინებით გენდერული პოლიტიკისა და სტრატეგიის დაგეგმვა და განხორციელება, მნიშვნელოვანია უზრუნველყოფილი იქნას შესაბამისი დაინტერესებული მხარეების და წარმომადგენლობების ჩართულობა გადაწყვეტილების მიღების, პოლიტიკის ფორმირებისა და კოორდინაციის მექანიზმებში.

სამოქმედო მიმართულებები:

მიმართულება 4.1. გენდერული თანასწორობასა და ძალადობასთან დაკავშირებული ეროვნული მექანიზმებში საკვანძო პოპულაციების თემის წარმომადგენლების ჩართვა , განსაკუთრებით სამოქმედო გეგმების შემუშავების პროცესში.

მიმართულება 4.2. გენდერული ძალადობის ერთიან ეროვნულ რეფერალურ მექანიზმში საკვანძო პოპულაციებთან დაკავშირებული საჭიროებების ასახვა და შესაბამისი სერვისის მიმწოდებელი ორგანიზაციების ჩართვა.

მიმართულება 4.3. აივ/შიდსისა და ტუბერკულოზის ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭოში (CCM) გენდერზე, გენდერულ თანასწორობაზე და გენდერული ნიშნით ძალადობაზე მომუშავე ორგანიზაციების ჩართვა.

მიმართულება 4.4. გენდერული ნიშნით ძალადობის და მასზე რეაგირების საკითხების ინტეგრირება აივ/შიდსის ეროვნულ სტრატეგიულ გეგმაში.

მიმართულება 4.5. სექს მუშაკთა წინაშე მდგარი საკანონმდებლო ჩარჩოს, ასევე მსმ და ლგბტ თემის მიმართ სტიგმა-დისკრიმინაციის და ძალადობის, მათ შორის ინსტიტუციური ძალადობის რეგულირების ჩარჩოზე რეაგირების და შესაბამისი საადვოკაციო აქტივობების ინტეგრირება აივ/შიდსის ეროვნულ სტარტეგიაში.

სტრატეგიული მიმართულება 4-ის მოსალოდნელი შედეგები

- გაუმჯობესებულია კოორდინაცია გენდერული ნიშნით ძალადობისა და აივ/შიდსის გადაწყვეტილების მიმღებ და საკოორდინაციო მექანიზმებს შორის, მათ შორის უზრუნველყოფილია საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხების ყოვლისმომცველი ინტეგრირება როგორც აივ/შიდსის, ისე გენდერული ნიშნით ძალადობის ეროვნულ პასუხებში.
 - საკვანძო პოპულაციების წარმომადგენლები ჩართულები არიან გენდერულ თანასწორობასა და ძალადობასთან დაკავშირებულ ეროვნულ მექანიზმებში და სამოქმედო გეგმის შემუშავებაში.
 - გენდერული ძალადობის ერთიანი ეროვნული რეფერალური მექანიზმი ითვალისწინებს და ეფუძნება საკვანძო პოპულაციების სპეციფიურ საჭიროებებს.
 - გენდერზე, გენდერულ თანასწორობაზე და გენდერული ნიშნით ძალადობაზე მომუშავე ორგანიზაციები ჩართულები არიან აივ/შიდსისა და ტუბერკულოზის ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭოში (CCM).
 - აივ/შიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა ყოვლისმომცველად მოიცავს საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობისა და მასზე რეაგირების საკითხებს.
 - აივ/შიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა მოიცავს სექს მუშაკთა და ლგბტ+ თემის უფლებებსა და ჯანდაცვის მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობის ხელშემწყობი გარემოს ფორმირების საკითხებს, მათ შორის სექს მუშაკთა წინაშე მდგარი საკანონმდებლო ჩარჩოსა და ლგბტ+ თემის მიმართ სტიგმა-დისკრიმინაციასა და ძალადობაზე რეაგირების საკითხებს.

სტრატეგიული მიმართულება 5. გენდერის მეინსტრინგი და გენდერ ტრანსფორმაციული მიდგომების ინტეგრირება აივ/შიდსის ეროვნულ პასუხში

აივ ინფექციის ეროვნული პასუხში, მათ შორის მის ფარგლებში განხორციელებულ მომსახურებებში სუსტადაა ინტეგრირებული გენდერულად სენსიტიური მიდგომები, რომელიც ითვალისწინებს ქალთა და მამაკაცთა, ასევე განსხვავებული გენდერული იდენტობის მქონე ჯგუფების ინტერესებსა და საჭიროებებს.

აღნიშნული წარმოადგენს შემაფერხებელ ფაქტორს, როგორც გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების მექანიზმების დანერგვის კუთხით, ისე მოწყვლადი პოპულაციების სერვისებზე წვდომის კუთხითაც.

აივ ინფექციის ეროვნულ პასუხში ძალადობასთან დაკავშირებული მომსახურებების ეფექტიანად ინტეგრირების წინაპირობა არის პრევენციულ და სამკურნალო მომსახურებებში გენდერ-ტრანსფორმაციული მიდგომებისა და სტრატეგიების უზრუნველყოფა. მათ შორის, საკვანძო პოპულაციების ინტერსექციულობის ისეთი საკითხების მოცვა, როგორებიცაა ნარკოტიკების მოხმარება მსმ და ლგბტ თემში და შესაბამისი ინტერვენციების დანერგვა, პრე და პოსტ ექსპოზიციურ

პროფილაქტიკაზე გაზრდილი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, მიმღებლობის გაზრდა და სტიგმა/დისკრიმინაციის შემცირება.

დღის წესრიგში დგას, აივ ინფექციის ეროვნულ პასუხში გენდერის საკითხების მეინსტრიმინგის საჭიროება, საკვანძო პოპულაციების ძირეული ინტერესების გათვალისწინებით.

სამოქმედო მიმართულებები:

მიმართულება 5.1. აივ/შიდსის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურებების შეფასება გენდერის ინტეგრაციის კონტინუუმის/სპექტრის მეთოდოლოგიით და გენდერ ტრანსნორმაციული აივ პროგრამირების სახელმძღვანელოს შემუშავება.

მიმართულება 5.2. აივ ინფექციის პრევენციულ, მათ შორის ზიანის შემცირების მომსახურებებში საკვანძო პოპულაციების ინტერსექციულობის გათვალისწინება, მსმ და ლგბტ თემის საჭიროებების შესაბამისი ინტერვენციების, მათ შორის ლგბტ თემში ნარკოტიკების არაინექციური მომხარების და "ქიმსექსის" საპასუხო მომსახურებების დანერგვა.

მიმართულება 5.3. ტრანს თემის აღიარება აივ/შიდსის გასნაკუთრებით მაღალი რისკის ჯგუფად და მასზე მიმართული პრევენციული მომსახურებების ინტეგრირება აივ/შიდსის ეროვნულ პასუხში.

მიმართულება 5.4. ლბ ქალების აივ ინფექციისადმი მოწყვლადობის შეფასება და შესაბამისი ინტერვენციების ინტეგრირება აივ/შიდსის ეროვნულ პასუხში.

სტრატეგიული მიმართულება 5-ის მოსალოდნელი შედეგები

- აივ/შიდსის ეროვნული პასუხი ეფუძნება გენდერ ტრანსფორმაციულ მიდგომებს, მათ შორის განსაზღვრავს საკვანძო პოპულაციების გენდერულ საჭიროებებზე, გენდერული ნიშნით ძალადობასა და ინტერსექციულობაზე მიმართულ სტრატეგიებსა და პრაქტიკებს.
 - შემუშავებული და დანერგილია გენდერ ტრანსფორმაციული აივ პროგრამირების პრაქტიკული სახელმძღვანელო.
 - აივ/შიდსის პრევენციული მომსახურებები ითვალისწინებს საკვანძო პოპულაციების ინტერსექციულობას, ამის გათვალისწინებით დანერგილია და ხორციელდება შესაბამისი ინტერვენციები და მომსახურებები, მათ შორის ლგბტ+ თემზე მიმართული ნარკოტიკების მოხმარებით გამოწვეული ზიანის შემცირების მომსახურებები.
 - აივ/შიდსის ეროვნული პასუხი მოიცავს ლბტ თემზე და მის საჭიროებებზე მიმართულ მომსახურებებს

აივ-ინფექცია/მიდსის საკვანძო პოპულაციებში გენდერული ნიშნით ძალადობასა და ოჯახში ძალადობაზე რეაგირების, დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის სამოქმედო გეგმა

სტრატეგიული მიმართულება 1: საკვანძო პოპულაციებში გენდერული ნიშნით ძალადობისა და მარგინალიზების საკანონმდებლო ჩარჩოსა და პოლიტიკის გაუმჯობესება					
მიზანი 1	საკვანძო პოპულაციებში გენდერული ნიშნით ძალადობისა და მარგინალიზების საკანონმდებლო ჩარჩოსა და პოლიტიკის გაუმჯობესება	მდგრადი განვითარების მიზანებთან კავშირი:	მიზანი 5: გენდერული თანასწორობის მიღწევა და ყველა ქალისა და გოგონას შესაძლებლობების გაუმჯობესება 5.1 ყველა ადგილას ქალებისა და გოგონების მიმართ დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრა ინდიკატორი 5.1.1.: თანასწორობისა და სქესის ნიშნით დისკრიმინაციის არარსებობის ხელშეწყობის, აღსრულებისა და მონიტორინგის მიზნით საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისი კანონმდებლობის არსებობა		
გავლენის ინდიკატორი 1.1.	შექმნილია საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ჩარჩო, რომელიც ეფუძნება აივ/მიდსის საკვანძო პოპულაციების ძირეულ საჭიროებებს და ქმნის ხელსაწყრელ გარემოს, რათა მათ ხელი მიუწვდებოდეთ ადამიანის ფუნდამენტურ უფლებებსა და ჯანმრთელობაზე.		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო
		წელი	2020	2022	
		მარჯვენებელი	არ არსებობს	საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ჩარჩო შექმნილია და დამტკიცებულია	ეროვნული საკანონმდებლო დოკუმენტები და ნორმატიული აქტები (www.matsne.gov.ge)
ამოცანა 1.1.	კანონმდებლობა და სახელმწიფო პოლიტიკის დოკუმენტები შესაბამისობაშია საერთაშორისო სტანდარტებთან და პასუხობს აივ-ინფექცია მიდსის საკვანძო პოპულაციების საჭიროებებს.				
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.1.	სტამბოლის კონვენციის ნორმების გათვალისწინებით, გენდერული ძალადობის/გენდერული დანაშაულის ცნება ასახულია ეროვნულ კანონმდებლობაში;		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო
		წელი	2020	2021	
		მარჯვენებელი	ძალადობასთან დაკავშირებული სამართლებრივი რეგულირების ჩარჩო არ მოიცავს ძალადობასთან დაკავშირებული საერთაშორისო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ გენდერულ ძალადობას/გენდერულ დანაშაულს.	გენდერული ძალადობის/დანაშაულის ცნება ასახულია ეროვნულ კანონმდებლობაში	ეროვნული საკანონმდებლო დოკუმენტები და ნორმატიული აქტები (www.matsne.gov.ge)
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.2.	ეროვნულ კანონმდებლობაში ინტეგრირებულია ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობის გაგება, რაც საშუალებას იძლევა კრიმინალიზებულ იქნას ერთი და იმავე სქესის წყვილებში გენდერის ნიშნით ძალადობა და/ან ოჯახში ძალადობა;		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო
		წელი	2020	2021	
		მარჯვენებელი	საქართველოს კანონმდებლობა ასევე არ ცნობს ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობას (intimate partner violence (IPV)) და ერთი და იმავე სქესის პარტნიორებს შორის ქორწინებას ან სხვა სამართლებრივ კავშირს	ინტიმური პარტნიორის მხრიდან ძალადობის ცნება ინტეგრირებულია ეროვნულ კანონმდებლობაში	ეროვნული საკანონმდებლო დოკუმენტები და ნორმატიული აქტები (www.matsne.gov.ge)
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.3.	გაუპატიურებისა და სექსუალური ძალადობის შესახებ ეროვნული კანონმდებლობა შეცვლილია იმგვარად, რომ სრულად იზიარებს სტამბოლის კონვენციის 36-ე მუხლს და მისი დეფინიცია ემყარება მსხვერპლის თანხმობის არარსებობას		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო
		წელი	2020	2021	
		მარჯვენებელი	საქართველოს კანონმდებლობა (სისხლის სამართლის კოდექსი) არ მოიცავს საერთაშორისო სტანდარტით (სტამბოლის კონვენცია) განსაზღვრულ მსხვერპლის თანხმობის არარსებობის პრინციპს გაუპატიურებისა და სექსუალური ძალადობის ქმედების შემთხვევაში.	გაუპატიურებისა და სექსუალური ძალადობის რეგულირება მოიცავს მსხვერპლის თანხმობის არარსებობის პრინციპს სტამბოლის კონვენციის 36-ე მუხლის შესაბამისად	ეროვნული საკანონმდებლო დოკუმენტები და ნორმატიული აქტები (www.matsne.gov.ge)

აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
1.1.1.	სტამბოლის კონვენციის ნორმათა და სხვა საერთაშორისო სტანდარტების გათვალისწინებით, შემდგომი საკანონმდებლო ცვლილებათა პაკეტ(ებ)ის მომზადება და პარლამენტში წარდგენა.	1.1.1.1.	ცვლილების პაკეტი შემუშავებულია და წარდგენილია საქართველოს პარლამენტში დასამტკიცებლად.	შემუშავებული ცვლილებების პაკეტი (კანონპროექტი, განმარტებითი ბარათი), საპარლამენტო/საკომიტეტო მოსმენების ოქმები	გენდერული თანასწორობის, ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მომუშავე უწყებათაშორისი კომისია;	საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო; პარლამენტი; ადამიანის უფლებათა დაცვის საკოორდინაციო უწყებათაშორისი საბჭოს. ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სათემო სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2021
1.1.2.	საკანონდებლო ცვლილებათა პაკეტის მომზადებისა და პარლამენტში წარდგენისათვის საადვოკაციო ღონისძიებების დაგეგმვა და განხორციელება.	1.1.2.1.	ჩატარებული საადვოკაციო ღონისძიებების (მათ შორის შეხვედრების) რაოდენობა;	ჩატარებული ღონისძიებების ანგარიში	სათემო, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები	საერთაშორისო ორგანიზაციები; დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; CCM; სახალხო დამცველი.	2020-2021
ამოცანა 1.2.		შექმნილია გენდერული ნიშნით ძალადობაზე/ოჯახში ძალადობასა და დისკრიმინაციის ფაქტებზე რეაგირების მულტისექტორული ქმედითი მექანიზმები და სისტემა მოწყვლადი ჯგუფების სპეციფიკის გათვალისწინებით					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.2.1.		"ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა გამოვლენის, მათი დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის ეროვნულ რეფერალური მექანიზმი" მოიცავს აივ/მიდსის საკვანძო პოპულაციების სპირობებზე რეაგირების ინტერვენციებს.	წელი	საბაზისო 2020		სამიზნე 2021	დადასტურების წყარო "ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა გამოვლენის, მათი დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის ეროვნულ რეფერალური მექანიზმი" მოიცავს აივ/მიდსის საკვანძო ჯგუფების ძალადობისაგან დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის ხელისშეწყობი ღონისძიებებსა და შესაბამისი უწყებების და ორგანიზაციების კოორდინაციის წესს.
			მაჩვენებელი	"ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა გამოვლენის, მათი დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის ეროვნულ რეფერალური მექანიზმი" არ შეიცავს აივ/მიდსის საკვანძო პოპულაციებზე მიმართულ ღონისძიებებს			
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
1.2.1.	"ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა გამოვლენის, მათი დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის ეროვნულ რეფერალური მექანიზმის" ფარგლებში აივ/მიდსის საკვანძო ჯგუფების ძალადობისაგან დაცვის, დახმარებისა და რეაბილიტაციის ხელისშეწყობი ღონისძიებებისა და შესაბამისი უწყებებისა და ორგანიზაციების კოორდინაციის წესის განსასაზღვრად საარკომუნდაციო პაკეტის მომზადება;	1.2.1.1.	რეფერალურ მექანიზმში შესატანი ცვლილებების საარკომუნდაციო პაკეტი მომზადებულია	შემუშავებული საარკომუნდაციო პაკეტი (დოკუმენტი)	საქართველოს მთავრობა	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო, არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2021
1.2.2.	ცვლილებათა საარკომუნდაციო პაკეტის გასაცნობად შეხვედრების ორგანიზება შესაბამის სამიზნე აუდიტორიასთან;	1.2.2.1.	შეხვედრების რაოდენობა შესაბამის სამიზნე აუდიტორიასთან	შეხვედრების ოქმები	საქართველოს მთავრობა	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო, არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2021

1.2.3.	ეროვნული რეფერალური მექანიზმის ინიცირება და დამტკიცება.	1.2.3.1.	რეფერალური მექანიზმი დამტკიცებულია და ასახულია შესაბამისი ცვლილებები	შემუშავებული სარეკომენდაციო პაკეტი (დოკუმენტი)	საქართველოს მთავრობა	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო, არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2021
ამოცანა 1.3.		ტრანსგენდერი ადამიანებისთვის თვითიდენტიფიცირებაზე დაფუძნებული გენდერის სამართლებრივი აღიარების საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული მექანიზმის შექმნა ტრანსი თემისა და სათემო ორგანიზაციების ჩართულობით.					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.3.1.		შექმნილი და დამტკიცებულია ტრანსგენდერი ადამიანების თვითიდენტიფიცირებაზე დაფუძნებული გენდერის სამართლებრივი აღიარების საკანონმდებლო რეგულირების ჩარჩო და აღსრულების შესაბამისი მექანიზმი	წელი	საბაზისო 2020	სამიზნე 2021	დადასტურების წყარო	
			მაჩვენებელი	არ არსებობს	ეროვნული საკანონმდებლო ჩარჩო უზრუნველყოფს ტრანსგენდერი ადამიანების მიერ თვითიდენტიფიცირებაზე დაფუძნებული გენდერის სამართლებრივ აღიარებას და საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში შექმნილია კანონის აღსრულების ადმინისტრაციული მექანიზმი.	ეროვნული საკანონმდებლო დოკუმენტები და ნორმატიული აქტები (www.matsne.gov.ge)	
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
1.3.1.	შესაბამისი ცვლილებების მოსამზადებლად საადვოკაციო კამპანიების დაგეგმვა და განხორციელება ტრანსგენდერი თემის ჩართულობით	1.3.1.1.	ტრანსგენდერი ადამიანების თვითიდენტიფიცირებაზე დაფუძნებული გენდერის სამართლებრივი აღიარების საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული მექანიზმის შექმნის საკითხები ინტეგრირებულია ადამიანის უფლებების სამოქმედო გეგმაში	ადამიანის უფლებების სამოქმედო გეგმა	სათემო და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები;	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები, სათემო და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი; სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2021
1.3.2.	საკანონმდებლო პაკეტისა და ადმინისტრაციული მექანიზმის მომზადება და წარდგენა საქართველოს პარლამენტში და საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში;	1.3.2.1.	საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში შექმნილია კანონის აღსრულების ადმინისტრაციული მექანიზმი	ეროვნული საკანონმდებლო და ნორმატიული აქტები	იუსტიციის სამინისტრო;	მთავრობის ადმინისტრაცია; განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; პროკურატურა; ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები, სათემო და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი;	2020-2021
ამოცანა 1.4.		სექს მუშაობის საკანონმდებლო რეგულირების უზრუნველყოფა, მათ შორის ეროვნულ კანონმდებლობაში სექს-მუშაობის ცნების ინტეგრირება და პროსტიტუციის დეპენალიზაცია/ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის გაუქმება.					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.4.1.		ეროვნული კანონმდებლობა განსაზღვრავს სექს მუშაობის ცნებას და ამასთანავე საკანონმდებლო რეგულირების ფარგლებში გაუქმებულია ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა სექს-მუშაობისათვის.	წელი	საბაზისო 2020	სამიზნე 2022	დადასტურების წყარო	
			მაჩვენებელი	ეროვნული კანონმდებლობა განსაზღვრავს პროსტიტუციის ცნებას და არ მოიცავს საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისად "სექს-სამუშაოს" განსაზღვრებას. ამასთანავე სექს-მუშაობა წარმოადგენს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას.	ეროვნული კანონმდებლობით განსაზღვრავს სექს-მუშაობის ცნებას, სექს-სამუშაო არ ექვემდებარება ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას	ეროვნული საკანონმდებლო დოკუმენტები და ნორმატიული აქტები (www.matsne.gov.ge)	
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა

1.4.1.	თემის მობილიზებისა და საადვოკაციო ღონისძიებების დაგეგმვა და წარმართვა;	1.4.1.1.	თემის მობილიზების, ადვოკატირების კამპანიების რაოდენობა;	კამპანიების ანგარიშები	სათემო და არასამთავრობო ორგანიზაციები	სათემო და არასამთავრობო ორგანიზაციები, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; CCM ა მასთან არსებული პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო; სახალხო დამცველი; სხვ.	2021-2022
1.4.2.	საკანონდებლო ცვლილებების პაკეტის მომზადება, განხილვა და დამტკიცება პარლამენტის მიერ;	1.4.2.1.	კანონდებლობაში ასახული საკანონდებლო ცვლილებები;	ეროვნული საკანონმდებლო და ნორმატიული აქტები	იუსტიციის სამინისტრო; შინაგან საქმეთა სამინისტრო; პარლამენტი.	სათემო და არასამთავრობო ორგანიზაციები, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; CCM; სახალხო დამცველი; სხვ.	2020-2021
ამოცანა 1.5. ნარკოტიკების პირადი მოხმარების მიზნით ნარკოტიკული საშუალებების ფლობის, შეძენისა და შენახვის ღკრძინიწაღიზაღი.							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.5.1.		ნარკოტიკების მოხმარების და პირადი მოხმარების მიზნით ნარკოტიკული საშუალებების ფლობის, შეძენისა და შენახვის ღკრძინიწაღიზაღი.		საბაზისო		სამიწწე	დადასტურების წყარო საქართველო სისხლის სამართლის კოდექსი
				წელი 2020		2021	
				მარწეწეწელი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისად ნარკოტიკული საშუალებების მოხმარება, ასევე მათი შეძენა, შენახვა და ფლობა წარმოადგენს სისხლისსამართლის დანაშაულს.		გაუქმებულია სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობა ნარკოტიკული საშუალებების მოხმარებისა, ასევე პირადი მოხმარების მიზნით მათი შეძენა, შენახვა, ფლობისათვის	
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
1.5.1.	ადვოკატირების კამპანიების დაგეგმვა და ჩატარება;	1.5.1.1.	კამპანიების (მათ შორის მეწხედრების) რაოდენობა;	კამპანიების ანგარიშები და მეწხედრის ოქმები	სათემო და არასამთავრობო ორგანიზაციები	პარლამენტი; იუსტიციის სამინისტრო; შინაგან საქმეთა სამინისტრო; პროკურატურა; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან ღევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; CCM; საერთაშორისო ორგანიზაციები;	2020-2021
1.5.2.	შესაბამისი საკანონდებლო ინიციატივის მომზადება (არსებული ინიციატივების გადაწხედვა) და პარლამენტისთვის წარღევწა.	1.5.2.1.	კანონდებლობაში ასახული საკანონდებლო ცვლილებები;	ეროვნული საკანონმდებლო და ნორმატიული აქტები	პარლამენტი; იუსტიციის სამინისტრო; შინაგან საქმეთა სამინისტრო; პროკურატურა; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან ღევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო;	სათემო და არასამთავრობო ორგანიზაციები, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; CCM; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები	2020-2021
სტრატეგიული მიმართულება 2: გენღერული ნიწწით ძალადობაზე რეაგირებისა და აივ/მიღსის პრევენციულ და სამკურნალო მომსახურებებს შორის ურთიერთკავშირის და რეფერირების მექანიზმების გაძლიერება							
მიზანი 2	გაძლიერებულია სექსუალური ორიენტაციისა და გენღერის (სოგ-ის) ნიწწით ძალადობასა და ოჯახში ძალადობაზე რეაგირებისა და აივ/მიღსის პრევენციულ და სამკურნალო მომსახურებებს შორის ურთიერთკავშირის და რეფერირების მექანიზმები.			მღგრადი განწვითარების მიზანწებთან კავშირი:	მიზანი 5: გენღერული თანასწორობის მიღწევა და ყველა ქალისა და გოგონას შესაძლებლობების გაუმჯობესება 5.2 ყველა ქალისა და გოგონას მიმართ საჯარო და კერძო სფეროებში ძალადობის ყველა ფორმის, მათ შორის ტრეფიკინგის და სექსუალური და სხვა ტიპის ექსპლუატაციის, აღმოწხეწრა მიზანი 3 - ჯანმრთელობა და კეთილღღობა 3.3 2030 წლისათვის მიღსის ეპიღღმის, ტუბერკულოზის, მალარიისა და აღმოცენებადი ტროპიკული დაავადებების აღმოწხეწრა და ჰეპატიტთან, წყლით გაღამღებ და სხვა ინფექციურ დაავადებებთან ბრძოლა 3.3.1 აივ-ით ინფიცირების აბალი შემთხვევების რაოდენობა 1000 არაინფიცირებულ ადამიანზე, სქესის, ასაკისა და რისკჯგუფების მიწხედვით		
გავლენის	გენღერული ნიწწით ძალადობაზე რეაგირების და აივ/მიღსის			საბაზისო	სამიწწე	დადასტურების წყარო	

ინდიკატორი 2.1.	მომსახურებებს შორის რეფერირების მექანიზმები გამართულია და პასუხობს საკვანძო პოპულაციების კომპლექსურ საჭიროებებს.	წელი	2020	2022	მეშენილია და ფუნქციონირებს გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების და აივ/მიდსის მომსახურებებს შორის რეფერირების უფექტიანი მექანიზმი	მეშეშავებული რეფერირების მექანიზმი					
		მაჩვენებელი	არ არსებობს								
ამოცანა 2.1.	აივ ინფექცია/მიდსის პრევენციული, მხარდაჭერის, მკურნალობისა და მოვლის მიმწოდებელი ორგანიზაციებისა შესაძლებლობების გაზრდა სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერის (სოგის) ნიშნით ძალადობის, ოჯახში ძალადობისა და დისკრიმინაციის მსხვერპლების დაცვისა და დახმარებისათვის;										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.1.	აივ ინფექცია/მიდსის პრევენციული, მხარდაჭერის, მკურნალობისა და მოვლის მიმწოდებელი ორგანიზაციებისა შესაძლებლობები სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერის (სოგის) ნიშნით ძალადობის, ოჯახში ძალადობისა და დისკრიმინაციის მსხვერპლების დაცვისა და დახმარებისათვის;		საბაზისო 2020	სამიზნე 2021	აივ/მიდსის მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაციების შესაძლებლობები ექსუალური ორიენტაციისა და გენდერის (სოგის) ნიშნით ძალადობის, ოჯახში ძალადობისა და დისკრიმინაციის მსხვერპლების დაცვისა და დახმარებისათვის გაზრდილია	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა					
		წელი	მაჩვენებელი	არ არსებობს							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.2.	სამიზნე ჯგუფების ცნობიერების ღონე სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერის (სოგის) ნიშნით ძალადობის, ოჯახში ძალადობისა და დისკრიმინაციის საკითხებთან დაკავშირებით.		საბაზისო 2020	სამიზნე 2023	სამიზნე ჯგუფების წარმომადგენლები ცნობიერების ღონე გაზრდილია სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერის (სოგის) ნიშნით ძალადობის, ოჯახში ძალადობისა და დისკრიმინაციის საკითხებთან დაკავშირებით.	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა					
		წელი	მაჩვენებელი	არ არსებობს							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.3.	გენდერული ნიშნით ძალადობის პრევენციის, გამოვლენისა და ძალადობაზე რეაგირების მექანიზმები დანერგულია საკვანძო პოპულაციებზე მიმართულ აივ ინფექცია/მიდსის პრევენციულ და სამკურნალო მომსახურებებში.		საბაზისო 2020	სამიზნე 2022	საკვანძო პოპულაციების საჭიროებებზე მიმართული გენდერული ნიშნით ძალადობის პრევენციის, გამოვლენისა და ძალადობაზე რეაგირების მექანიზმები ინტეგრირებული აივ/მიდსის ეროვნულ პასუხში	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა					
		წელი	მაჩვენებელი	არ არსებობს							
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო		პასუხისმგებელი უწყება		პარტნიორი უწყება		შესრულების ვადა	
2.1.1.	თითოეული სამიზნე ჯგუფის სპეციფიკის გათვალისწინებით, სტრუქტურული მოდულების მეშეშავება;	2.1.1.1.	მეშეშავებულია სტრუქტურული მოდულები;	მეშეშავებული სტრუქტურული მოდულები (დოკუმენტი)	ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); შესაბამის სამიზნე ჯგუფთა მომეშეშავ სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები.	აივ-მიდსის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაციები, სამედიცინო დაწესებულებები და სხვ.				2020-2021	
2.1.2.	ტრენინგების ორგანიზება აივ-მიდსის საკვანძო ჯგუფებთან მომეშეშავ პრევენციული, მხარდაჭერისა და მკურნალობის სერვისების მიმწოდებელი ორგანიზაციების თანამშრომლებისათვის;	2.1.2.1.	ჩატარებული ტრენინგების რაოდენობა; დამსწრეთა რაოდენობა;	ტრენინგის ანგარიში; დამსწრეთა სია.	ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); შესაბამის სამიზნე ჯგუფთა მომეშეშავ სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები.	აივ-მიდსის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაციები, სამედიცინო დაწესებულებები და სხვ.				2020-2021	

2.1.3.	ძალადობის პრევენციისა და ცნობიერების ასამაღლებლად შესაბამისი პროგრამებისა და მასალების მომზადება სამიზნე ჯგუფების სპეციფიკის გათვალისწინებით და მათი გავრცელება შესაბამის აუდიტორიაში;	2.1.3.1.	შესაბამის აუდიტორიაზე გათვლილი მინიმუმ ერთი სახის ბროშურის მომზადება;	მემუშავებული ბროშურა	აივ-მიდის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაციები, სამედიცინო დაწესებულებები; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; ზიანის შემცირების ორგანიზაციები;	სათემო, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები; საერთაშორისო ორგანიზაციები; CCM; სახალხო დამცველი; სხვ.	2020-2023
2.1.4.	ცნობიერების ამაღლების სოციალური კამპანიების ჩატარება უწყებათაშორისი თანამშრომლობითა და მონაწილეობით;	2.1.4.1.	მინიმუმ ერთი სოციალური კამპანია წელის განმავლობაში;	სოციალური კამპანიის ანგარიში	აივ-მიდის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაციები, სამედიცინო დაწესებულებები; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; ზიანის შემცირების ორგანიზაციები;	სათემო, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები; საერთაშორისო ორგანიზაციები; CCM; სახალხო დამცველი; სხვ.	2020-2023
2.1.5.	გენდერული ნიშნით ძალადობის/ოჯახში ძალადობის პირველადი ინფორმაციების ინსტრუმენტის შექმნა და დანერგვა აივ-ინფექცია/მიდის პრევენციულ და მკურნალობის მიმწოდებელ დაწესებულებებში.	2.1.5.1.	ინსტრუმენტი შექმნილია და დანერგილია;	მემუშავებული ინსტრუმენტის დოკუმენტი; ინსტრუმენტის დამტკიცების/დანერგვის ლეგალური დოკუმენტი.	CCM; აივ-მიდის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაციები, სამედიცინო დაწესებულებები;	მთავრობის ადმინისტრაცია; იუსტიციის სამინისტრო; მსს; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; სხვა საჯარო უწყებები; სახალხო დამცველი.	2021-2022
2.1.6.	შესაბამისი სტანდარტული ოპერაციული პროცედურის (სოპ-ის) შექმნა და დანერგვა სოგ-ის ნიშნით ძალადობის, ოჯახში ძალადობის პირველადი ინფორმაციების, გადაუდებელი მხარდაჭერის; კრიზისული ინტერვენციისა და რეაბილიტაციის ღონისძიებების მიწოდების გზების შესახებ.	2.1.6.1.	სოპ-ი შექმნილია და დანერგილია	მემუშავებული სოპ-ის დოკუმენტი	CCM; აივ-მიდის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაციები, სამედიცინო დაწესებულებები;	მთავრობის ადმინისტრაცია; იუსტიციის სამინისტრო; მსს; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; სხვა საჯარო უწყებები; სახალხო დამცველი.	2021-2022
ამოცანა 2.2.		გენდერული ნიშნით ძალადობაზე/ოჯახში ძალადობასა და დისკრიმინაციის ფაქტებზე გროვდება შესაბამისი მონაცემები, რომლებიც ხელმისაწვდომია ვებ-გვერდზე ან საჯარო ინფორმაციის გამოთხოვის საფუძველზე.					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.2.1.		საკვანძო პოპულაციებში გენდერული ნიშნით ძალადობაზე და დისკრიმინაციაზე მონაცემებისა და ინფორმაციის არსებობის		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო აივ/მიდისს ეროვნული სტრატეგიული გეგმა	
			წელი	2020	2022		
			მაჩვენებელი	არ არსებობს	ხელმისაწვდომია საკვანძო პოპულაციებში გენდერული ნიშნით ძალადობისა და დისკრიმინაციის შესახებ ინფორმაცია და მონაცემები		
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	

2.2.1.	შესაბამისი უწყებების მიერ უნიფიცირებულ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით უწყებათაშორისი სტატისტიკის ბაზის შემუშავება და დანერგვა	2.2.1.1.	შექმნილია უწყებათაშორისი სტატისტიკის ბაზა, უნიფიცირებულ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით;	შემუშავებული სტატისტიკური ანალიზის ბაზა	მინაგან საქმეთა სამინისტრო; მსს-ს ადამიანის უფლებების დაცვისა და გამოძიების ხარისხის მონიტორინგის დეპარტამენტი; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; სასამართლო; სტატისტიკის ეროვნული სამსახური; პრევენციული და სამკურნალო სერვისის მიმწოდებელი ორგანიზაციები;	მთავრობის ადმინისტრაცია; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი; დამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; სხვა დაინტერესებული მხარეები	2021-2022	საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი; დამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; სხვა დაინტერესებული მხარეები
2.2.2.	ზიანის შემცირების ქსელის (GHRN) სპეციალური პროგრამის საშუალებით, ასევე სერვისის მიმწოდებელი ორგანიზაციების მიერ ოჯახში ძალადობის, გენდერული ნიშნით ძალადობისა და დისკრიმინაციის სავარაუდო ფაქტებზე მონაცემების შეგროვება და გამოქვეყნება;	2.2.2.1.	იწარმოება შესაბამისი სტატისტიკა და ხელმისაწვდომია (მოთხოვნისთანავე ან/და ვებგვერდზე)	გამოქვეყნებული მონაცემები	მინაგან საქმეთა სამინისტრო; მსს-ს ადამიანის უფლებების დაცვისა და გამოძიების ხარისხის მონიტორინგის დეპარტამენტი; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; სასამართლო; სტატისტიკის ეროვნული სამსახური; პრევენციული და სამკურნალო სერვისის მიმწოდებელი ორგანიზაციები;	მთავრობის ადმინისტრაცია; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი; დამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; სხვა დაინტერესებული მხარეები	2021-2022	საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი; დამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; სხვა დაინტერესებული მხარეები
ამოცანა 2.3.		გენდერული ნიშნით ძალადობაზე რეაგირების, დაცვისა და დახმარების სერვისების მიმწოდებელი ორგანიზაციების თანამშრომლების კვალიფიკაციისა და სპეციალიზაციისა ამაღლება და ორგანიზაციული შესაძლებლობების გაძლიერება.						
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.3.1.		ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებებში საკვანძო პოპულაციების საქმირობებზე მორგებული მექანიზმების და მომსახურების არსებობა		წელი	საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო	
		მაჩვენებელი		2020	არ არსებობს	უზრუნველყოფილია ძალადობაზე რეაგირების მომსახურებებში საკვანძო პოპულაციების საქმირობებზე მორგებული მექანიზმების და მომსახურების არსებობა, მათ შორის შექმნილი და ინტეგრირებულია საკვანძო პოპულაციებზე მიმართული ძალადობის შემთხვევების პირველადი იდენტიფიცირებისა და გადაუდევლი რეაგირების ინტერვენციები და შექმნილია შესაბამისი ორგანიზაციული პროტოკოლი.	შემუშავებული რეგულირების მექანიზმი და ორგანიზაციული პროტოკოლი	
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო		პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
2.3.1.	ტრენინგ-ურსების ორგანიზება და ჩატარება სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულებებთან და აივ-ინფექცია მიდის საკანძო ჯგუფების სპეციფიურ საკითხებზე გენდერული ნიშნით ძალადობასთან დაკავშირებით სახელმწიფო უწყებების იმ წარმომადგენლებთან, რომლებიც მუშაობენ ძალადობაზე რეაგირების, დაცვისა და დახმარების მიმართულებებით;	2.3.1.1.	დამსწრეთა რაოდენობა (გადამზადებული არიან მინაგან საქმეთა სამინისტროს გამოძიებულები და პოლიციელები; პროკურორები და პროკურატურის გამოძიებულები; მხარდაჭერის სერვისის მიმწოდებელი სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები; იურისტები, სოციალური მუშაკები, ფსიქოლოგები, საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის წარმომადგენლები)	ტრენინგების ანგარიში; დამსწრეთა სია;	მსს, პროკურატურა; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო; სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური მსს; პროკურატურა;	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები.	2021-2023	

2.3.2.	ცნობიერებისა და სენსიტიურობის ასამაღლებლად მუშევდრების ორგანიზება და ჩატარება აივ-ინფიცირებული, ნარკოტიკების მომხმარებელი ქალების, სექს-მუშაკების ძალადობის სპეციფიკისა და საჭიროებების შესახებ;	2.3.2.1.	ჩატარებული მუშევდრების რაოდენობა	მუშევდრების ოქმები; დამსწრეთა სიები;	მსს, პროკურატურა; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო; სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური მსს; პროკურატურა;	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები.	2021-2022
2.3.3.	მხარდაჭერის სერვისების „სენსიტიზაცია“, ტრანსსპეციფიკური საჭიროებების გათვალისწინებით;	2.3.3.1.	მხარდაჭერის სერვისები მორგებულია ტრანსსპეციფიკურ საჭიროებებს	მხარდაჭერი სერვისების ანგარიში	მსს, პროკურატურა; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო; სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური მსს; პროკურატურა;	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები.	2021-2022
2.3.5.	ტრეფიკინგის, ოჯახში ძალადობის, ქალთა მიმართ ძალადობისა და სექსუალური ძალადობის ცხელი ხაზის ფუნქციური გაფართოება და გაძლიერება, სოგის ნიშნით არსებული საჭიროებების ასახვის მიზნით.	2.3.5.1.	ტრეფიკინგის, ოჯახში ძალადობის, ქალთა მიმართ ძალადობისა და სექსუალური ძალადობის ცხელი ხაზის მომსახურება მორგებულია სოგის ნიშნით არსებულ საჭიროებებს	ცხელი ხაზის ფუნქციონირების ანგარიში	მსს, პროკურატურა; ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო; სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური მსს; პროკურატურა;	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM); საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები.	2021-2022

სტრატეგიული მიმართულება 3: ინსტიტუციური ძალადობის და სტიგმა/დისკრიმინაციის შემცირება

მიზანი 3	აივ/მიდის საკვანძო პოპულაციების მიმართ ინსტიტუციური ძალადობისა და სტიგმა დისკრიმინაციის ღონის შემცირება სამართალდამცავ უწყებებსა და სამედიცინო დაწესებულებებში	მდგრადი განვითარების მიზანებათა კავშირი:	მიზანი 5: გენდერული თანასწორობის მიღწევა და ყველა ქალისა და გოგონას შესაძლებლობების გაუმჯობესება 5.2 ყველა ქალისა და გოგონას მიმართ საჯარო და კერძო სფეროებში ძალადობის ყველა ფორმის, მათ შორის ტრეფიკინგის და სექსუალური და სხვა ტიპის ექსპლუატაციის, აღმოფხვრა 5.2.2 15 წლის და უფრო მეტი ასაკის იმ ქალებისა და გოგონების პროპორციული რაოდენობა ასაკის და ძალადობის ადგილის მიხედვით, რომელთა მიმართ არა ინტიმური პარტნიორის მხრიდან წინა 12 თვის განმავლობაში ადგილი ჰქონია სექსუალურ ძალადობას მიზანი 3 - ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა 3.3 2030 წლისათვის მიდის ეპიდემიის, ტუბერკულოზის, მალარიისა და აღმოცენებადი ტროპიკული დაავადებების აღმოფხვრა და ჰეპატიტთან, წყლით გადამდებ და სხვა ინფექციურ დაავადებებთან ბრძოლა 3.3.1 აივ-ით ინფიცირების ახალი შემთხვევების რაოდენობა 1000 არაინფიცირებულ ადამიანზე, სქესის, ასაკისა და რისკჯგუფების მიხედვით		
გავლენის ინდიკატორი 3.1.	სამართალდამცავ უწყებებსა და სამედიცინო მომსახურების მიწოდებულბში არსებული საკვანძო პოპულაციების ძალადობისა და სტიგმა/დისკრიმინაციის ღონე, მათ შორის შექმნილია ამ ინსტიტუციების პერსონალის გათვითცნობიერების, ცოდნისა და მგრძნობელობის ამაღლების ინსტიტუციური საგანმანათლებლო მექანიზმები.		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო
		წელი	2020	2023	ინსტიტუციური სტიგმისა და დისკრიმინაციის შეფასების კვლევა
		მაჩვენებელი	არ არსებობს	სამართალდამცავ უწყებებსა და სამედიცინო დაწესებულებებში შემცირებულია საკვანძო პოპულაციების ძალადობისა და სტიგმა დისკრიმინაციის ღონე, მათ შორის მომსახურების მიწოდების ხარისხი და სენსიტიურობა	

ამოცანა 3.1.	სამართალდამცავი და საგამოძიებო უწყების თანამშრომლებისთვის განკუთვნილ ქალთა მიმართ ძალადობის/ოჯახში ძალადობის სასწავლო პროგრამებსა და ტრენინგ-კურსებში ლგბტ ადამიანების და სხვა დისკრიმინირებული ჯგუფების მიმართ მგრძნობელობის გაზრდაზე მიმართული საკითხების ინტეგრირება.						
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.1.1.	საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკები, მათ შორის გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხები ინტეგრირებულია სამართალდამცავი და სამოძიებო უწყებების თანამშრომელთა ფორმალური და არაფორმალური განათლების მექანიზმებში.	წელი	საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო		
		მარეგულირებელი	2020	2022	სამართალდამცავი უწყებების თანამშრომელთა განათლების ინტეგრირების, რომლებიც უფუნდება საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკებსა და საჭიროებებს გენდერული ნიშნით ძალადობისა, და სტიგმა დისკრიმინაციის მიმართულებით.		
			სამართალდამცავი უწყებების ფორმალური და არაფორმალური განათლების მექანიზმები მიეცას ფარგელმტელ და არასრულწლოვან საგანმანათლებლო მოღვაწეებს გენდერისა და გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხებზე, განსაკუთრებით უფლებდღეობის საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკური საჭიროებები	დანერგვითა და ზოგიერთდება სამართალდამცავი უწყებების თანამშრომელთა განათლების ინტეგრირების, რომლებიც უფუნდება საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკებსა და საჭიროებებს გენდერული ნიშნით ძალადობისა, და სტიგმა დისკრიმინაციის მიმართულებით.	სამართალდამცავი უწყებების საგანმანათლებლო პროგრამა/მოღვაწეობები		
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	
3.1.1.	საკვანძო პოპულაციების, მათ შორის ლგბტ+ თემის, ნარკოტიკების მომხმარებელი და სხვა მუშაკი ქალების, ასევე აივ დადებითი ადამიანების სოგ-ის ნიშნით ძალადობაზე, დისკრიმინაციასა და უფლებებზე ტრენინგ მოღვაწეების შემუშავება, სამართალდამცავი და საგამოძიებო უწყების თანამშრომლებისათვის;	3.1.1.1.	სამართალდამცავი უწყებების თანამშრომლებზე მიმართული საკვანძო პოპულაციების და აივ დადებითი ადამიანების სოგ-ის ნიშნით ძალადობაზე, დისკრიმინაციასა და უფლებებზე საგანმანათლებლო მოღვაწეების შემუშავებულია	შემუშავებული მოდული (დოკუმენტი)	შსს; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სხვ.	2020-2021
3.1.2.	შემუშავებული მოდულის შესაბამისი ტრენინგ-კურსის ინსტიტუციონალიზაცია და ინტეგრირება საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიის ტრენინგების პროგრამაში;	3.1.2.1.	ტრენინგ კურსი ინტეგრირებულია შსს აკადემიაში	შსს აკადემიის ტრენინგ კურსების პროგრამა	შსს; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სხვ.	2021
3.1.3.	შემუშავებული მოდულის საფუძველზე ტრენინგების ჩატარება სამართალდამცავი უწყებების წარმომადგენლებისათვის;	3.1.3.1.	ჩატარებული ტრენინგების რაოდენობა (სულ მცირე 5 ტრენინგი წელიწადში დატრენინგებული არიან საპატრულო პოლიციის თანამშრომლები - ინსპექტორ-გამომძიებლები - პროკურატურის თანამშრომლები - მართლწესრიგის ოფიცრები)	ტრენინგების ანაგრიშები და დამსწრეთა სია	შსს; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სხვ.	2021-2022

3.1.4.	საკვანძო პოპულაციებთან (ღვებტ+ თემი, ნარკოტიკების მომხმარებელი და სქეს მუშაკი ქალები, აივ დადებითი ადამიანები) მუშაობის სპეციფიკებისა და განსაკუთრებით სოფ-ის ნიშნით ძალადობის საკითხების ინტეგრირება "პოლიციელთა საბაზისო მომზადების სპეციალურ პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაში", კერძოდ ადამიანის უფლებები და პოლიცია; და ქალთა მიმართ/ოჯახში ძალადობა მოდულებში/საგნებში;	3.1.4.1.	სპეციფიკური საკითხები ინტეგრირებულია საგანმანათლებლო პროგრამაში	პოლიციელთა საბაზისო მომზადების სპეციალურ პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამა	შსს; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სხვ.	2021
3.1.5.	საკვანძო პოპულაციებთან (ღვებტ+ თემი, ნარკოტიკების მომხმარებელი და სქეს მუშაკი ქალები, აივ დადებითი ადამიანები) მუშაობის სპეციფიკებისა და განსაკუთრებით გენდერული ნიშნით ძალადობისა და დისკრიმინაციის საკითხების ინტეგრირება საქართველოს პროკურატურაში მიმდინარე პროკურორების სპეციალიზაციის ქალთა მიმართ ძალადობის/ოჯახში ძალადობისა და დისკრიმინაციული დანაშაულის სასწავლო მოდულებში.	3.1.5.1.	სპეციფიკური საკითხები ინტეგრირებულია სასწავლო მოდულებში	პროკურორების სპეციალიზაციის ქალთა მიმართ ძალადობის/ოჯახში დისკრიმინაციული დანაშაულის სასწავლო მოდულები	შსს; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სხვ.	2021
3.1.6.	საკვანძო პოპულაციებთან (ღვებტ+ თემი, ნარკოტიკების მომხმარებელი და სქეს მუშაკი ქალები, აივ დადებითი ადამიანები) მუშაობის სპეციფიკებისა და განსაკუთრებით გენდერული ნიშნით ძალადობისა და დისკრიმინაციის საკითხების ინტეგრირება "ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტსა და ტერიტორიულ ორგანოებში თანამდებობრივი დაწინაურების სასწავლო პროგრამის"- "ოჯახში ძალადობა, დისკრიმინაცია და სიძულვილის მოტივით ჩადენილი დანაშაული" მოდულში;	3.1.6.1.	სპეციფიკური საკითხები ინტეგრირებულია სასწავლო პროგრამაში	ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტსა და ტერიტორიულ ორგანოებში თანამდებობრივი დაწინაურების სასწავლო პროგრამა	შსს; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სხვ.	2021

3.1.7.	საკვანძო პოპულაციებთან (ლგბტ+ თემი, ნარკოტიკების მომხმარებელი და სქეს მუშაკი ქალები, აივ დადებითი ადამიანები) მუშაობის სპეციფიკებისა და განსაკუთრებით გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხების ინტეგრირება "გამომძიებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების კურსის" - ადამიანის უფლებების მოდულში;	3.1.7.1.	სპეციფიკური საკითხები ინტეგრირებულია კვალიფიკაციის ამაღლების კურსში	გამომძიებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების კურსი	მსს; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სხვ.	2021
3.1.8.	საკვანძო პოპულაციებთან (ლგბტ+ თემი, ნარკოტიკების მომხმარებელი და სქეს მუშაკი ქალები, აივ დადებითი ადამიანები) მუშაობის სპეციფიკებისა და განსაკუთრებით გენდერული ნიშნით ძალადობისა და დისკრიმინაციის საკითხების ინტეგრირება "მართლწესრიგის ოფიცერთა პროგრამაში".	3.1.8.1.	სპეციფიკური საკითხები ინტეგრირებულია პროგრამაში	მართლწესრიგის ოფიცერთა პროგრამა	მსს; საქართველოს გენერალური პროკურატურა; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; სხვ.	2021
ამოცანა 3.2.							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.2.1.		საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკები, მათ შორის გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხები ინტეგრირებულია სამედიცინო პერსონალის განათლებისა და უწყვეტი სამედიცინო განათლების ფორმალურ მექანიზმებში.		წელი	საბაზისო 2020	სამიზნე 2022	დადასტურების წყარო
			მაჩვენებელი	უმაღლესი და უწყვეტი სამედიცინო განათლების პროგრამები შეიცავს აივ/შიდსის საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხებზე მწირ და ფრაგმენტულ ინფორმაციას	საკვანძო პოპულაციების სპეციფიკები, მათ შორის გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხები ინტეგრირებულია სამედიცინო განათლების ფორმალურ მექანიზმებში და წამრეტებით ხორციელდება		უმაღლესი და უწყვეტი სამედიცინო განათლების პროგრამები
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება		პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
3.2.1.	საკვანძო პოპულაციების, მათ შორის ლგბტ+ თემის, ნარკოტიკების მომხმარებელი და სქეს მუშაკი ქალების, ასევე აივ დადებითი ადამიანების გენდერული ნიშნით ძალადობაზე, დისკრიმინაციასა და უფლებებზე ტრენინგ-მოდულის შემუშავება, სამედიცინო პერსონალისა და ჯანდაცვის მუშაკებისათვის;	3.2.1.1.	მოდული შემუშავებულია	შემუშავებული მოდული (დოკუმენტი)	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი;	საქართველოს მთავრობა, გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; სახალხო დამცველი, საერთაშორისო ორგანიზაციები, სამოქალაქო სექტორი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2022
3.2.2.	შემუშავებულ მოდულის საფუძველზე ტრენინგების ჩატარება სამედიცინო პერსონალისა და ჯანდაცვის მუშაკებისათვის;	3.2.2.1.	ჩატარებული ტრენინგების რაოდენობა	ტრენინგების ანგარიში; დამსწრეთა სია;	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი;	საქართველოს მთავრობა, გენდერული თანასწორობის უწყებათაშორისი საბჭო; სახალხო დამცველი, საერთაშორისო ორგანიზაციები, სამოქალაქო სექტორი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2022

3.2.3.	ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე უწყვეტი სამედიცინო განათლების ელექტრონულ სასწავლო მოდულში საკვანძო პოპულაციების (ღებთ+ თემი, ნარკოტიკების მომხმარებელი და სქეს მუშაკი ქალები, აივ დადებითი ადამიანები) სპეციფიური საკითხების ინტეგრირება;	3.2.3.1.	ელექტრონული სასწავლო მოდულის განახლება მესაბამისად	უწყვეტი სამედიცინო განათლების ელექტრონულ სასწავლო მოდული	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; თბილისის სახელმწიფო საქმედოცინო უნივერსიტეტი;	საქართველოს მთავრობა, გენდერული თანასწორობის უწყებათმშორისი საბჭო; სახალხო დამცველი, საერთაშორისო ორგანიზაციები, სამოქალაქო სექტორი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2022
3.2.4.	მარგინალიზებულ და მოწყვლად ჯგუფებზე მორგებული სამედიცინო და ჯანდაცვის მომსახურებები" (სავალდებულო) აკრედიტებული სასწავლო მოდულის შექმნა და ინტეგრირება უწყვეტი სამედიცინო განათლების სფეროში;	3.2.4.1.	მოდული შექმნილია და ინტეგრირებულია	მარგინალიზებულ და მოწყვლად ჯგუფებზე მორგებული სამედიცინო და ჯანდაცვის მომსახურებები" აკრედიტებული სასწავლო მოდული	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; თბილისის სახელმწიფო საქმედოცინო უნივერსიტეტი;	საქართველოს მთავრობა, გენდერული თანასწორობის უწყებათმშორისი საბჭო; სახალხო დამცველი, საერთაშორისო ორგანიზაციები, სამოქალაქო სექტორი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2022
3.2.5.	საკვანძო პოპულაციების უფლებებისა და სჭიროებების, ასევე მათზე მორგებული მომსახურებების მიწოდების საკითხების ინტეგრირება, სამედიცინო და ჯანდაცვის აკადემიურ სასწავლო პროგრამებში, კერძოდ კი ბიოეთიკის საგანში.	3.2.5.1.	სპეციფიური საკითხები ინტეგრირებულია	სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის, სამედიცინო და ჯანდაცვის აკადემიური სასწავლო პროგრამა, ბიოეთიკის საგნის კურიკულუმი	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; თბილისის სახელმწიფო საქმედოცინო უნივერსიტეტი;	საქართველოს მთავრობა, გენდერული თანასწორობის უწყებათმშორისი საბჭო; სახალხო დამცველი, საერთაშორისო ორგანიზაციები, სამოქალაქო სექტორი, სხვა დაინტერესებული მხარეები	2020-2022

სტრატეგიული მიმართულება 4: გენდერული ნიშნით ძალადობისა და აივ/მიდის ეროვნული პასუხების შორის კოორდინაციის გაუმჯობესება

მიზანი 4	გენდერული ნიშნით ძალადობისა და აივ/მიდის ეროვნული პასუხების შორის კოორდინაციის გაუმჯობესება	მდგრადი განვითარების მიზანებთან კავშირი:	მიზანი 5: გენდერული თანასწორობის მიღწევა და ყველა ქალისა და გოგონას შესაძლებლობების გაუმჯობესება 5.2 ყველა ქალისა და გოგონას მიმართ საჯარო და კერძო სფეროებში ძალადობის ყველა ფორმის, მათ შორის ტრეფიკინგის და სექსუალური და სხვა ტიპის ექსპლუატაციის, აღმოფხვრა მიზანი 3 - ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა 3.3 2030 წლისათვის მიდის ეპიდემიის, ტუბერკულოზის, მალარიისა და აღმოცენებადი ტროპიკული დაავადებების აღმოფხვრა და პეპატიტთან, წყლით გადამდებ და სხვა ინფექციურ დაავადებებთან ბრძოლა		
გავლენის ინდიკატორი 4.1.	გაუმჯობესებულია კოორდინაცია გენდერული ნიშნით ძალადობისა და აივ/მიდის გადაწყვეტილების მიმდებ და საკოორდინაციო მექანიზმების შორის		საბაზისო 2020	სამიზნე 2023	დადასტურების წყარო
		წელი	არ არსებობს	გაუმჯობესებულია კოორდინაცია გენდერული ნიშნით ძალადობისა და აივ/მიდის გადაწყვეტილების მიმდებ და საკოორდინაციო მექანიზმების შორის, მათ შორის უზრუნველყოფილია საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობის საკითხების ყოვლისმომცველი ინტეგრირება როგორც აივ/მიდის, ისე გენდერული ნიშნით ძალადობის ეროვნულ პასუხებში.	გადაწყვეტილების მიმდებ საკოორდინაციო უწყებების/საბჭოების დადგენილებები, წევრთა შემადგენლობა.
ამოცანა 4.1.	გენდერული თანასწორობისა და ძალადობასთან დაკავშირებული ეროვნულ და მუნიციპალურ მექანიზმებში საკვანძო პოპულაციების თემის წარმომადგენლების ჩართვა/მათი სჭიროებების ასახვა შესაბამისი სამოქმედო გეგმებისა თუ პოლიტიკების შემუშავების პროცესში.				
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.1.	საკვანძო პოპულაციების წარმომადგენლების ჩართულობა გენდერულ თანასწორობასა და ძალადობასთან დაკავშირებულ	წელი	საბაზისო 2020	სამიზნე 2022	დადასტურების წყარო

	ეროვნულ მექანიზმებში და სამოქმედო გეგმის შემუშავებაში.	მარჯვენა	აივ/მიდის საკვანძო პოპულაციების წარმომადგენლები და აივ დადებითი ადამიანები არასკამრისად ჩართულები არიან გენდერულ თანასწორობასა და ძალადობასთან დაკავშირებულ ეროვნულ მექანიზმებსა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებაში	საკვანძო პოპულაციების წარმომადგენლები ჩართულები არიან გენდერულ თანასწორობასა და ძალადობასთან დაკავშირებულ ეროვნულ მექანიზმებში და სამოქმედო გეგმის შემუშავებაში	გენდერულ თანასწორობასა და ძალადობასთან დაკავშირებულ ეროვნულ მექანიზმების დადგენილებები და წევრთა მუშადგენლობა		
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.2.	გენდერული ძალადობის ერთიანი ეროვნული რეფერალური მექანიზმის თანხვედრა საკვანძო პოპულაციების სპეციფიურ საჭიროებებთან		საბაზისო	სამიწზე	დადასტურების წყარო		
		წელი	2020	2022	გენდერული ძალადობის ერთიანი ეროვნული რეფერალური მექანიზმი ითვალისწინებს და ეფუძნება საკვანძო პოპულაციების სპეციფიურ საჭიროებებს		
		მარჯვენა	არ არსებობს				
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
4.1.1.	CCM-თან არსებულ პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტის ბაზაზე აივ/მიდის საკვანძო პოპულაციებთან მომუშავე არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციების ჩართულობით შეხვედრების ორგანიზება	4.1.1.1.	სამუშაო შეხვედრების რაოდენობა;	სამუშაო შეხვედრების ოქმები	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM), პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტი	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელი სა საუწყებათაშორისო, საბჭო პარლამენტის გენდერულ საბჭო; აივ/მიდის საკვანძო პოპულაციებთან მომუშავე არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები	2020-2021
4.1.2.	სამუშაო ჯგუფის მიერ ადამიანის უფლებათა და ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და მსხვერპლთა (დაზარალებულთა) დასაცავად გასატარებულ ღონისძიებათა სამოქმედო გეგმებისათვის რეკომენდაციების პაკეტის შემუშავება;	4.1.2.1.	სამოქმედო გეგმებისათვის რეკომენდაციები შემუშავებულია	შემუშავებული რეკომენდაციების პაკეტი (დოკუმენტი)	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM), პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტი	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელი სა საუწყებათაშორისო, საბჭო პარლამენტის გენდერულ საბჭო; აივ/მიდის საკვანძო პოპულაციებთან მომუშავე არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები	2021
4.1.3.	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელ საუწყებათაშორისო საბჭოსთვის რეკომენდაციების პაკეტის წარდგენა სამოქმედო გეგმებში მათი ასახვის მიზნით.	4.1.3.1.	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელ საუწყებათაშორისო საბჭოსთვის რეკომენდაციების პაკეტის წარდგენილია	დოკუმენტის წარდგენის ოქმი	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM), პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტი	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელი სა საუწყებათაშორისო, საბჭო პარლამენტის გენდერულ საბჭო; აივ/მიდის საკვანძო პოპულაციებთან მომუშავე არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები	2021
4.1.4.	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელ საუწყებათაშორისო საბჭოში და პარლამენტის გენდერულ საბჭოში საკვანძო პოპულაციების სათემო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა ჩართვა;	4.1.4.1.	დაინტერესებული თემის წარმომადგენელ(ებ)ი ჩართულია	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელ საუწყებათაშორისო საბჭოს და პარლამენტის გენდერული საბჭოს დადგენილება და წევრთა მუშადგენლობა	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM), პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტი	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელი სა საუწყებათაშორისო, საბჭო პარლამენტის გენდერულ საბჭო; აივ/მიდის საკვანძო პოპულაციებთან მომუშავე არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები	2021

4.1.5.	მუნიციპალიტეტების ღონეზე არსებულ გენდერული თანასწორობის საბჭოებთან მუშაობის წარმართვა საკვანძო პოპულაციის წარმომადგენლების ჩართვასთან დაკავშირებით;	4.1.5.1.	სამუშაო შეხვედრების რაოდენობა	სამუშაო შეხვედრების ოქმები	ოჯახში ძალადობის აღკვეთის ღონისძიებათა განმახორციელებელ უწყებათაშორის საბჭო; პარლამენტის გენდერული თანასწორობის საბჭო; შესაბამისი მუნიციპალური საკრებულოების გენდერული საბჭო(ები)	CCM; გენდერული თანასწორობისა და გენდერული ძალადობის სფეროში მომუშავე და აივ/მიდის სფეროში მომუშავე არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები;	2021
4.1.6.	მერჩეული მუნიციპალიტეტების ღონეზე გენდერული თანასწორობის საბჭოებში საკვანძო ჯგუფების წარმომადგენლების ჩართვა;	4.1.6.1.	საბჭოში დაინტერესებული თემის წარმომადგენლ(ებ)ი ჩართულობა	საბჭოების დადგენილება და წევრთა შემადგენლობა	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM), პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტი	CCM; გენდერული თანასწორობისა და გენდერული ძალადობის სფეროში მომუშავე და აივ/მიდის სფეროში მომუშავე არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები;	2021
ამოცანა 4.2. აივ-ინფექცია შიღის საკვანძო ჯგუფებში გენდერული ნიშნით ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის გამოვლენისა და მასზე რეაგირების ღონისძიებების ინტეგრირება აივ/მიდის ეროვნულ სტრატეგიულ გეგმაში.							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.2.1.	გენდერზე, გენდერულ თანასწორობაზე და გენდერული ნიშნით ძალადობაზე მომუშავე ორგანიზაციების ჩართულობა აივ/მიდისა და ტუბერკულოზის ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭოში (CCM).	წელი		საბაზისო		სამიზნე	
		2020		2022		დადასტურების წყარო	
		მაჩვენებელი		გენდერსა და გენდერული ნიშნით ძალადობაზე მომუშავე ორგანიზაციები არასკმარისად არიან ჩართულები აივ/მიდის ეროვნულ პასუხში		გენდერზე, გენდერულ თანასწორობაზე და გენდერული ნიშნით ძალადობაზე მომუშავე ორგანიზაციები ჩართულები არიან აივ/მიდის ეროვნულ პასუხში, მათ შორის ეროვნული პასუხის კოორდინაციასა და გადაწყვეტილების მიღებაში, ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭოში (CCM)	
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.2.2.	საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობისა და მასზე რეაგირების საკითხების ინტეგრირება აივ/მიდის ეროვნულ სტრატეგიულ გეგმაში	წელი		საბაზისო		სამიზნე	
		2020		2022		დადასტურების წყარო	
		მაჩვენებელი		აივ/მიდის ეროვნული პასუხი, მათ შორის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა არასკმარისად მოიცავს საკვანძო პოპულაციებისა და აივ დადებითი ადამიანების გენდერსა და გენდერული ნიშნით ძალადობასთან დაკავშირებულ საპასუხო ინტერვენციებს		აივ/მიდის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა ყოვლისმომცველად მოიცავს საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალადობისა და მასზე რეაგირების საკითხებს.	
აქტიუობა		აქტიუობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო		პარტნიორი უწყება	
4.2.1.	აივ/მიდის სფეროში მომუშავე და გენდერულ თანასწორობაზე მომუშავე ორგანიზაციების სამუშაო შეხვედრის ორგანიზება აივ/მიდის ეროვნულ სტრატეგიულ გეგმაში შესატანი გენდერული ნიშნით ძალადობის და მასზე რეაგირების საკითხების ჩამოყალიბების მიზნით.	4.2.1.1.	შეხვედრა ორგანიზებულია და აივ/მიდის სამოქმედო გეგმაში შესატანი საკითხები ჩამოყალიბებულია.	სამუშაო შეხვედრების ოქმი	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM), პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტი	გენდერული თანასწორობისა და აივ/მიდის სფეროში მომუშავე სათემო და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; საზალხო დამცველი;	2020-2021
4.2.2.	შეხვედრის შედეგად ჩამოყალიბებული საკითხების წარდგენა ქვეყნის შიღის და ტუბერკულოზის პროგრამების საკოორდინაციო საბჭოსათვის (CCM) ეროვნულ სტრატეგიულ გეგმაში შეტანის მიზნით.	4.2.2.1.	აივ/მიდის სტრატეგიულ გეგმაში შესატანი წინადადებები წარდგენილია საკოორდინაციო საბჭოსათვის.	CCM-ის სხდომის ოქმი	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM), პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტი	გენდერული თანასწორობისა და აივ/მიდის სფეროში მომუშავე სათემო და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები; საზალხო დამცველი;	2021
ამოცანა 4.3. აივ-ინფექცია/შიღსით მოწყვლადი ჯგუფების მიმართ განხორციელებული სტიგმა-დისკრიმინაციის პრობლემებისა და ინსტიტუციურ ძალადობაზე რეაგირების გაძლიერება.							
ამოცანის შედეგის	საკვანძო პოპულაციების მიმართ განხორციელებული სტიგმა-			საბაზისო		სამიზნე	დადასტურების წყარო

ინდიკატორი 4.3.1.		დისკრიმინაციის პრობლემების ინტიგრირება და მათზე რეაგირების გაძლიერება აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმის ფარგლებში	წელი	2020	2022	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა
			მაჩვენებელი	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა არასათანადოდ მოიცავს საკვანძო პოპულაციების სტიგმა-დისკრიმინასიაზე და ინსტიტუციურ ძალადობაზე რეაგირების ინტერვენციებს	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა ყოველსომეცვლად მოიცავს საკვანძო პოპულაციების გენდერული ნიშნით ძალდობისა და მასზე რეაგირების საკითხებს, კერძოდ სტრატეგიული გეგმა მოიცავს სქეს მუშაკთა და ლგბტ+ თემის უფლებებსა და ჯანდაცვის მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობის ხელშეწყობის გარემოს ფორმირების საკითხებს, მათ შორის სქეს მუშაკთა წინაშე მდგარი საკონფიდენტლო ჩარჩოსა და ლგბტ+ თემის მიმართ სტიგმა-დისკრიმინაციასა და ძალადობაზე რეაგირების საკითხებს.	
აქტიუობა						
4.3.1.	CCM-თან არსებულ პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო კომიტეტის ბაზაზე აივ/მიდსის საკვანძო პოპულაციებთან მომუშავე არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციების ჩართულობით შეხვედრების ორგანიზება;	4.3.1.1.	სამუშაო შეხვედრების რაოდენობა	სამუშაო შეხვედრების ოქმები	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო საბჭო;	სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი; სხვ.
4.3.2.	სტიგმა-დისკრიმინაციის და ძალადობის, მათ შორის ინსტიტუციური ძალადობის, შესამცირებლად შესაბამისი რეაგირების ღონისძიებების/გეგმ(ებ)ის შემუშავება;	4.3.2.1.	ღონისძიებები/გეგმები შემუშავებულია	შემუშავებული გეგმა (დოკუმენტი)	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო საბჭო;	სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი; სხვ.
4.3.3.	გეგმების წარდგენა ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭოსათვის აივ/მიდსის ეროვნულ სტრატეგიაში დანერგვის მიზნით	4.3.3.1.	სადვოკაციო გეგმების წარდგენილია ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭოსათვის	CCM-ის სხდომის ოქმი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების საკონსულტაციო საბჭო;	სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები; საერთაშორისო ორგანიზაციები; სახალხო დამცველი; სხვ.
სტრატეგიული მიმართულება 5: გენდერის მენისტრინგი და გენდერ ტრანსფორმაციული მიდგომების ინტეგრირება აივ/მიდსის ეროვნულ პასუხში						
მიზანი 5	გენდერის მენისტრინგი და გენდერ ტრანსფორმაციული მიდგომების ინტეგრირება აივ/მიდსის ეროვნულ პასუხში			მდგრადი განვითარების მიზანებთან კავშირი:	მიზანი 3 - ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა 3.3 2030 წლისათვის მიდსის ეპიდემიის, ტუბერკულოზის, მალარიისა და აღმოცენებადი ტროპიკული დაავადებების აღმოფხვრა და ჰეპატიტთან, წყლით გადამდებ და სხვა ინფექციურ დაავადებებთან ბრძოლა 3.3.1 აივ-ით ინფიცირების ახალი შემთხვევების რაოდენობა 1000 არაინფიცირებულ ადამიანზე, სქესის, ასაკისა და რისკჯგუფების მიხედვით	
გავლენის ინდიკატორი 5.1.	გენდერ-ტრანსფორმაციული მიდგომების ინტეგრირება აივ/მიდსის ეროვნულ პასუხში		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო	
		წელი	2020	2023	აივ/მიდსის ეროვნული პასუხი ეფუძნება გენდერ ტრანსფორმაციულ მიდგომებს, მათ შორის განსაზღვრავს საკვანძო პოპულაციების გენდერულ საჭიროებებზე, გენდერული ნიშნით ძალადობასა და ინტერსექციულობაზე მიმართულ სტრატეგიებსა და პრაქტიკებს.	
მაჩვენებელი	არ არსებობს					
ამოცანა 5.1.	აივ/მიდსის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურებების შეფასება გენდერის ინტეგრაციის კონტინუუმის/სპექტრის მეთოდოლოგიით და გენდერ ტრანსფორმაციული აივ პროგრამირების სახელმძღვანელოს შემუშავება.					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.1.1.	გენდერ-ტრანსფორმაციული აივ პროგრამირების სახელმძღვანელოს არსებობა		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო	
		წელი	2020	2022		

			მაჩვენებელი	არ არსებობს	შემუშავებული და დანერგილია გენდერ ტრანსფორმაციული აივ პროგრამირების პრაქტიკული სახელმძღვანელო.	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა	
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
5.1.1.	2019 წელს ჩატარებული "საქართველოში აივ/მიდსის და ტუბერკულოზის ეროვნული პასუხი გენდერული საჭიროებების ქრილში" შეფასების განმეორებითი ჩატარების უზრუნველყოფა;	5.1.1.1.	შეფასების ანგარიში მომზადებულია	შეფასების ანგარიში (დოკუმენტი)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021
5.1.2.	აივ/მიდსის პრევენციული და სამკურნალო მომსახურებების შეფასება გენდერ-ტრანსფორმაციული სპექტრის მეთოდოლოგიით;	5.1.2.1.	შეფასების ანგარიში მომზადებულია	შეფასების ანგარიში (დოკუმენტი)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021
5.1.3.	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიის და 2022-2025 გლობალური ფონდის განაცხადის შემუშავება გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) აივ/მიდსის ეროვნულ პასუხში გენდერის ინტეგრირების კითხვარის საფუძველზე	5.1.3.1.	ტრატეგიასა და განაცხადში ასახულია გენდერული მეინსტრიმინგის საკითხები	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021-2022
5.1.4.	გენდერ ტრანსფორმაციული მომსახურების მიწოდების სახელმძღვანელოს მეშუაშევა AidsFonds "Big Picture" სახელმძღვანელოზე დაყრდნობით	5.1.4.1.	გენდერ-ტრანსფორმაციული მომსახურების მიწოდების შესაბამისი სახელმძღვანელო მეშუაშევაებულია	მეშუაშევაებული სახელმძღვანელო	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი;	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021-2022
ამოცანა 5.2.		აივ ინფექციის პრევენციულ, მათ შორის ზიანის შემცირების მომსახურებებებში საკვანძო პოპულაციების ინტერსექციულობის გათვალისწინება, მსმ და ლგბტ თემის საჭიროებების შესაბამისი ინტერვენციების, მათ შორის ლგბტ თემში ნარკოტიკების არაინექციური მომხარების და "ქიმსექსის" საპასუხო მომსახურებების დანერგვა.					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.2.1.		აივ/მიდსის პრევენციული მომსახურებები ითვალისწინებს საკვანძო პოპულაციების ინტერსექციულობას	საბაზისო		სამიზნე		აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა
			წელი	2020	2022		
			მაჩვენებელი	არ არსებობს	აივ/მიდსის პრევენციული მომსახურებები ითვალისწინებს საკვანძო პოპულაციების ინტერსექციულობას, ამის გათვალისწინებით დანერგილია და ზორციელდება შესაბამისი ინტერვენციები და მომსახურებები, მათ შორის ლგბტ+ თემზე მიმართული ნარკოტიკების მოხმარებით გამოწვეული ზიანის შემცირების მომსახურებები.		
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა

5.2.1.	აივ ინფექციის პრევენციული მომსახურებების შეფასება საკვანძო პოპულაციების ინტერესქცეილობასა და მსმ/ლგბტ+ თემში აღმოცენებული საჭიროებების, მათ შორის ნარკოტიკების მომხმარებლის, შესაბამისი მომსახურებების არსებობასა და სენსიტიურობაზე;	5.2.1.1.	შეფასების ანგარიში მომზადებულია	შეფასების ანგარიში (დოკუმენტი)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2020-2021
5.2.2.	აივ ინფექციის პრევენციული, მათ შორის ზიანის შემცირების მომსახურებების მიწოდებულთა ტრენინგი მსმ/ლგბტ+ თემის ახალ საჭიროებებსა და საპასუხო მომსახურებების მიწოდების სტრატეგიებზე;	5.2.2.1.	ჩატარებული ტრენინგებისა რაოდენობა; დამსწრეთა რაოდენობა;	ტრენინგის ანგარიში; დამსწრეთა სია.	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021
5.2.3.	მსმ/ლგბტ+ თემში ნარკოტიკების მოხმარებასა და მასთან დაკავშირებული სქესობრივი ქცევის შესაბამისი მომსახურებების პაკეტის შემუშავება და ინტეგრირება აივ/მიდსის ეროვნულ პასუხში;	5.2.3.1.	დივერსიფიცირებული პაკეტი დანერგილია;	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021-2022
ამოცანა 5.3.		ტრანს თემის აღიარება აივ/მიდსის გასწავთებით მაღალი რისკის ჯგუფად და მასზე მიმართული პრევენციული მომსახურებების ინტეგრირება აივ/მიდსის ეროვნულ პასუხში.					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.3.1.		აივ/მიდსის ეროვნული პასუხი მოიცავს ტრანს* თემზე და მის საჭიროებებზე მიმართულ მომსახურებებს	წელი	საბაზისო 2020	სამიზნე 2022	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა; გლობალური ფონდის პროგრამა;	
			მაჩვენებელი	არ არსებობს	ტრანს* თემზე მიმართული სპეციფიური ინტერვენციები და მომსახურებები ინტეგრირებულია აივ/მიდსის ეროვნულ სტრატეგიულ გეგმაში და მიდსთან, ტუბერკულოზსა და მალარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდის პროგრამაში		
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	
5.3.1.	აივ/მიდსის ეროვნულ სტრატეგიაში და შესაბამისად გლობალური ფონდის პროგრამაში ტრანს* თემზე ორიენტირებული ცალკეული მოდულის დანერგვა და შესაბამისად ტრანს* თემის გამოყოფა ცალკე სარისკო პოპულაციად;	5.3.1.1.	მოდული დანერგილია	აივ/მიდსის ეროვნული სტრატეგიული გეგმა; გლობალური ფონდის პროგრამა;	ქვეყნის საკოორდინაციო საბჭო (CCM)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021-2022
5.3.2.	ტრანს* თემზე მიმართული აივ პრევენციული მომსახურებების პაკეტის შემუშავება და მიწოდების უზრუნველყოფა	5.3.2.1.	პაკეტი შემუშავებულია და დანერგილია	შემუშავებული პაკეტი (სტანდარტი)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021-2022
5.3.3.	ტრანს* თემში ქცევაზე ზედამხედველობისა და პოპულაციის ზომის შეფასების კვლევების ჩატარება;	5.3.3.1.	კვლევის ანგარიში მომზადებულია	კვლევის ანგარიში (დოკუმენტი)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021

5.3.4.	აივ/მიდსის სფეროში მოქმედი დაინტერესებული მხარეების, მათ შორის მომსახურების მიმწოდებელი და სათემო ორგანიზაციების ჩართვის უზრუნველყოფა ტრანსსპეციფიკური ჯანდაცვის მომსახურებების გაიდლაინისა და პროტოკოლის შემუშავების სამუშაო ჯგუფში.	5.3.4.1.	ტრანს* თემის აივ/მიდსის სპეციფიკური საჭიროებები ასახულია ტრანსსპეციფიკური ჯანდაცვის მომსახურებების გაიდლაინსა და პროტოკოლში	სამუშაო ჯგუფის შემადგენლობა; მუხვდრების ოქმები;	ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო;	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი; სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2020-2021
ამოცანა 5.4.							
ლბ ქალების აივ ინფექციისადმი მოწყვლადობის შეფასება და შესაბამისი ინტერვენციების ინტეგრირება აივ/მიდსის ეროვნულ პასუხში.							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.4.1.	აივ/მიდსის ეროვნული პასუხი მოიცავს ლბ ქალების თემაზე და მათ საჭიროებებზე მიმართულ მომსახურებებს			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო	
		წელი	2020		2022		
		მაჩვენებელი	არ არსებობს	ლბ ქალების თემაზე მიმართული სპეციფიკური ინტერვენციები და მომსახურებები ინტეგრირებულია აივ/მიდსის ეროვნულ სტრატეგიულ გეგმაში და მიდსთან, ტუბერკულოზსა და მალარიასთან ბრძოლის გლობალური ფონდის პროგრამაში			
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი		დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა
5.4.1.	ლბ ქალების აივ ინფექციისადმი მოწყვლადობის და საჭიროებების შეფასების კვლევის ჩატარება;	5.4.1.1.	კვლევის ანგარიში მომზადებულია	კვლევის ანგარიში (დოკუმენტი)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021
5.4.2.	ლბ ქალებზე მიმართული აივ პრევენციული მომსახურებების პაკეტის შემუშავება, ინტეგრირება ეროვნულ პასუხში და მიწოდების უზრუნველყოფა	5.4.2.1.	პაკეტი შემუშავებულია და დანერგილია	შემუშავებული პაკეტი (სტანდარტი)	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ქვეყნის საკოორდინაციო მექანიზმი (CCM); პოლიტიკისა და ადვოკატირების მრჩეველთა საბჭო (PAAC); სამოქალაქო საზოგადოებისა და სათემო ორგანიზაციები;	2021-2022

დანართები:

დანართი 1. ოჯახში ძალადობისა და გენდერული ნიშნით ძალადობისაგან დაცვისა და მხარდაჭერის მომსახურებების მიმწოდებელი ორგანიზაციების რუკა

		სამართლებრივი დახმარება	ფსიქო-სოციალური მხარდაჭერა	სამედიც. მომსახურების ორგანიზება /დახმარება	ადვოკატირება /ინფორმირება	სხვა (დაასახელეთ)	
ვინ?	სად?	რა?					საკონტაქტო ინფორმაცია
შსს	ქვეყნის მასშტაბით	✓			✓		მაკა ფერაძე m.peradze@mia.gov.ge ტელ.:577940099
პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	თბილისი				✓	საჯარო და კერძო დაწესებულებებში მონაცემთა დამუშავების კანონიერების შემოწმება; მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებით განცხადებების განხილვა; საჯარო და კერძო დაწესებულებებში სათვის, აგრეთვე ფიზიკური პირებისათვის მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებულ საკითხებზე კონსულტაციის გაწევა;	
სსიპ-სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო	ქვეყნის მასშტაბით	✓			✓	116 006 კონფიდენციალური, უფასო ცხელი ხაზი, შვიდენოვანი (ქართ, აზერ, სომხ, თურქ, სპარს, რუს, ინგ)	116006 ძალადობისგან დაცვის ეროვნული ცხელი ხაზი (ოჯახში ძალადობა, ქალის მიმართ ძალადობა, სექსუალური ძალადობა)
სსიპ-სახელმწიფო ზრუნვისა და	თბილისი	✓	✓	✓	✓	თბილისის კრიზისული ცენტრი	ინდირა რობაქიძე ტელ.:57793101

ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულ თა დახმარების სააგენტო							5 i.robakidze@mo.gov.ge ბუდეშტის ქ. 28
სსიპ- სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულ თა დახმარების სააგენტო	თბილისი	✓	✓	✓	✓	თბილისის ოჯახში ძალადობის/ტრე ფიკინგის მსხვერპლთა მომსახურების დაწესებულება (თავშესაფარი)	თამარ სანიკიძე ტელ.:57793102 2 tsanikidze@moh.gov.ge
სსიპ- სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულ თა დახმარების სააგენტო	შიდა ქართლი	✓	✓	✓	✓	გორის კრიზისული ცენტრი	თეა თედლიაშვილი ი ტელ.: 557 54 00 06. tdaliashvili@mo.gov.ge ბარნოვის ქ. 9, ქ. გორი
სსიპ- სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულ თა დახმარების სააგენტო	შიდა ქართლი	✓	✓	✓	✓	გორის ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა მომსახურების დაწესებულება (თავშესაფარი)	ლამარა შაყულაშვილი ტელ.: 577931016 lamarash@rambler.ru
სსიპ- სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულ თა დახმარების სააგენტო	კახეთი	✓	✓	✓	✓	სიღნაღის ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა მომსახურების დაწესებულება (თავშესაფარი)	ია ფირაშვილი ტელ.:57718270 1 ia.pirashvili@gmail.com
სსიპ- სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულ თა დახმარების სააგენტო	აჭარა	✓	✓	✓	✓	ბათუმის ოჯახში ძალადობის/ტრე ფიკინგის მსხვერპლთა მომსახურების დაწესებულება (თავშესაფარი)	ბექა მაჭუტაძე ტელ.:57793100 6 b.machutadze@mail.ru
სსიპ- სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულ თა დახმარების სააგენტო	იმერეთი	✓	✓	✓	✓	ქუთაისის კრიზისული ცენტრი	თამარ კეპულაძე ტელ.: 591 51 08 04 Email: tkepuladze@mo.gov.ge ; მისამართი: დუმბაძის 59- 61, ქუთაისი
სსიპ- სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის	იმერეთი	✓	✓	✓	✓	ქუთაისის ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა	სოფიო ქარჩხაძე ტელ.: 551885955

მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო						მომსახურების დაწესებულება (თავშესაფარი)	skarchxadze@moh.gov.ge ;
სსიპ-სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო	გურია	✓	✓	✓	✓	ოზურგეთის კრისზისული ცენტრი	ირაკლი კუტუბიძე, ტელ.: 591 60 98 98 გრიბოდოვის ქ. N21, ბ. 1, ოზურგეთი
სსიპ-სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო	ქვემო ქართლი	✓	✓	✓	✓	მარნეულის კრისზისული ცენტრი	ეკა ბედიანაშვილი 595 62 76 29 რუსთაველის ქ. N41, ბ. 48, მარნეული
ძალადობისგან დაცვის ეროვნული ქსელი	საქართველოს მასშტაბით	✓	✓	✓	✓	16 წარმომადგენლობა საქართველოს 10 რეგიონში კრისზისული ცენტრები: თბილისი, გორი, მცხეთა, გურჯაანი, ახალციხე, ზუგდიდი, ბათუმი, ამბროლაური, ოზურგეთი, ქუთაისი, მარნეული თავშესაფრები: თბილისში და ახლციხეში	ჭავჭავაძის ქუჩა, 9 თბილისი ნატო მავლაცაძე ტელ.: 599570601 antiviolence@avng.ge
ასოციაცია ჰერა	თბილისი			✓		რეპროდუქტოლოგის კონფიდენციალური მომსახურება	გამსახურდის გამზ II კვ შენობა 9 ბ 2, თბილისი ტელ.: 570 10 17 11; 032 2 14 28 53 hera@caucasus.net ; www.hera-youth.ge
კავშირი საფარი	თბილისი	✓	✓	✓	✓	თავშესაფარი თბილისში	აკაკი გახოკიძის 11ა, 0160 თბილისი, ტელ.: 0322 30 76 03 unionsapari@g

							mail.com www.sapari.ge
სახლი		✓	✓				დამბაშიძის ქ.#3, თბილისი ტელ.: 032 2 98 90 80 sakhli13@hotmail.com
საქართველოს წამების მსხვეპლთა ფსიქოლოგიულ რი და სამედიცინო რეაბილიტაციის ცენტრი		✓	✓	✓	✓		ანჯაფარიძის ქუჩა 9, თბილისი ტელ.: 032 2 22 0689, 032 2 29 39 12 gcrt@gol.ge ; www.gcrt.ge
საქართველოს კარიტასი	ქუთაისი, ბათუმი და ოზურგეთი, ახალციხე.		✓	✓	✓	დედათა და ბავშვთა ზრუნვის ცენტრი - თავმესაფარი	ნუცუბიძის მე-2 პლატო, ბესარიონ ქუჩის ქ. 3ა, 0183 თბილისი, საქართველო ca ritas- georgia@caritas. ge (+995 32) 2217819, (+995 32) 2251387
SOS ბავშვთა სოფელი	თბილისი, ამბროლაუ რი, საჩხერე, წალენჯიხა, ჩხოროწყუ, ზუგდიდი, ხონი, ზესტაფონი , ქუთაისი		✓			დედათა და ბავშვთა სადღეღამისო თავმესაფრები	ალექსანდრე ყაზბეგის გამზ.11ა ტელ: + 995 322 204 283 contact@sos- kd.ge
ფონდი სოხუმი	იმერეთი	✓	✓		✓		მგალობლიშვი ლის ქ #6 , ქუთაისი (+995 431) 27- 29-02; woman@fundso khumi.ge www.fundsokhu mi.ge
პარტნიორობა ადამიანის უფლებებისთვის		✓			✓		თბილისი 0193, ალექსიძის 1, კორპ. #2; ბ.26 tel + 995 032 2 33 13 56; MOB: +995 591 99 48 15 Ehr.georgia@gm ail.com

ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია	საქართველოს 8 რეგიონში	✓					ნინო ჩიხლაძე 599017017 Chikhladze@gyla.ge ჯ. კახიძის ქ. 15, თბილისი
საინფორმაციო სამედიცინო-ფსიქოლოგიური ცენტრი თანადგომა	საქართველოს 4 რეგიონში	✓	✓	✓	✓		ქეთევან ჭელიძე 577451372 getichelidze@gmail.com ქუროდიანის ქ. 21ა, თბილისი
ინოვაციებისა და რეფორმების ცენტრი	ქვემო ქართლი	✓	✓	✓	✓	რუსთავის ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა თავშესაფარი	ქეთევან გომელაური 577427676. k.gomelaury@irc.ge საბურთალოს ქ. 12, თბილისი
მერკური	სამეგრელო	✓	✓	✓	✓	ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა თავშესაფარი ზუგდიდში	ნანა თოდუა, 577446444. mercuryngo@gmail.com რუსთაველის 92, ზუგდიდი
სსიპ იურიდიული დახმარების სამსახური	19 ცენტრი	✓					რუსთაველის 30, Tbilisi, +995 322 92 00 55
ქალთა საინფორმაციო ცენტრი		✓			✓		წინამძღვრის ქ. 40, თბილისი ტელ.: +995 32 2942999; უფასო ცხელი ხაზი (995 32) 2 10 24 57 office@ginsc.net www.ginsc.net ; www.wicge.org
ფონდი „Kvinna till Kvinna	აფხაზეთი, სამაჩაბლო				✓		არაგვის ქ. 1, თბილისი
დანიური წითელი ჯვარი				✓	✓		მადს ოსტერგარდ, ქვეყნის კოორდინატორი maost@rodekor.dk
საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოება		✓		✓	✓		დიანა ჯაფარიძე, დელეგაციის ხელმძღვანელი მრჩეველი ტელ.: ტელ.:+9955916

							01755 djaparidze@icrc.org
World Vision	იმერეთი, კახეთი, სამცხე ჯავახეთი		✓	✓	✓		ი. იმედაშვილის ქ. 18/17, 0179, თბილისი Teona_Navdarashvili@wvi.org ტელ: (+995 32) 215-75-15
CRSC	ქვეყნის მასშტაბით	✓	✓	✓	✓		კანდიძის ქ 14, თბილისი; მედეა მარღანია mmargania@redcross.ge ; ტელ.: 577230623; ნინო სარალიძე
თანასწორობის მოძრაობა	თბილისი, ქუთაისი, ზუგდიდი, ბათუმი, თელავი	✓	✓	✓	✓	სათემო ცენტრები; აივ-პრევენციული მომსახურებები ი მიმართულია მსმ და ტგქ თემზე	უშანგი ჩხეიძის ქუჩა #19; თბილისი. დავით კახაბერი davod.kakhaberi@gmail.com
ქალთა ინიციატივების მხარდამჭერი ჯგუფი (WISG)		✓	✓		✓	ლესბოსელი, ბისექსუალი ქალებისა და ტრანსგენდერი ქალების გაძლიერება/უფლებების დაცვა და ადვოკატირება	ეკატერინე აღდგომელაშვილი (032) 237 14 15 info@women.ge
ზიანის შემცირების საქართველოს ქსელი	თბილისი					ადმინისტრირება ას უწევს ნიშებში ძალადობის ფაქტების მონიტორინგისა და დოკუმენტირების ბაზას	შარტავას 24, მე-3 სართული, ბინა 6 კახა კვაშილაძე info@hrn.ge (+99532) 2 37 21 60
ახალი ვექტორი	თბილისი, რუსთავი			✓	✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. თბილისი, მარგიანის №1 მობ. ტელეფონი: 555 10 19 94 ტელეფონი: 995 32 223 28 93

							ქ. რუსთავი, კოსტავას ქ. 8, ბ. #2 მობ. ტელეფონი: 595 93 09 59 ტელეფონი: 0341 25 73 27 e-mail: newvector444@yahoo.com , abesadze-1973@mail.ru
ფსიქო სოციალური ინფორმაციისა და კონსულტაციის ცენტრი - ახალი გზა	თბილისი, ქუთაისი, სამტრედი ა			✓	✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. თბილისი, კოსტავას ქ. 46/50 ხელმძღვანე ლი - დალი უშარიძე T: 032 291 17 01; 599 10 28 76 @: daliusharidze@gmail.com ქ. სამტრედია, ჭავჭავაძის ქ. 52 ხელმძღვანე ლი - ნანა კობრეიძე T: 0411 22 90 45; 599 10 28 76 @ nkokhreidze@newway.ge ქ. ქუთაისი, პუშკინის ქ. 10 ხელმძღვანე ლი - ზაზა ქარჩხაძე T: 0431 25 13 71; 595 61 61 15 @ karchkhadzeza@mail.ru

							http://www.neway.ge/
ნაბიჯი მომავლისაკენ	გორი, თელავი, ახალციხე			✓	✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. გორი, 3/6 ბესიკის ქუჩა; T: 0370 27 01 72 ქ. თელავი, ნინოშვილის ქ.#39 ტელ: 0350 23 24 87; 599 37 02 55, 593 39 93 17. @: telavi_info@mail.ru ; www.nabiji.com
ჰეპა +	თბილისი, ბორჯომი			✓	✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. თბილისი, ჩუბინაშვილი ს ქ. 75; T: 296 48 78, (599) 50 45 48 @: hepaplusi1@gmail.com ; www.hepaplus.ge
აკესო	თბილისი			✓	✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. თბილისი, ვაჟა- ფშაველას მე- 4 კვარტალი, მე-19 კ. ბ. 33 T: 555 40 04 25. e-mail - iraklikirtadze@yahoo.com ; aceso.geo@gmail.com
ქსენონი	ზუგდიდი			✓	✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. ზუგდიდი, პეტრე უბერის N1 ელ.ფოსტა - associationxenon@gmail.com

							; ninojanashia@yahoo.com ტელ. - 0415 25 40 10; მობ. - 599 71 97 57
იმელი	ბათუმი			✓	✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. ბათუმი, გორგილაძის ქ. # 66,ბ.51, ტელ: 595 275 154; 0422 27 18 91. e-mail - mira.sarvina@mail.ru
ფენიქსი 2009	ოზურგეთი			✓	✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. ოზურგეთი, 26 მაისის ქ.1ა; T: 07 90 55 87 00/ 5 99 11 64 01; @: otari.jijieshvili@mail.ru
შიდსით დაავადებულთა დახმარების ფონდი	თბილისი, ქუთაისი, ზუგდიდი, ბათუმი		✓	✓	✓	აივ დადებითი ადამიანების მკურნალობაზე დამყოლობის მხარდაჭერა და ფსიქო-სოციალური დახმარება	თბილისი, სიმონ კანდელაკის 31. ტელ.:032 2 22 00 06 @: aidstbilisi@yahoo.com
რუბიკონი					✓	ზიანის შემცირების და აივ პრევენციული მომსახურება	ქ. ქუთაისი, პუშკინის ქ. 10; T: 0 431 25 13 71; @ rubiconi.2012@gmail.com

დანართი 2. სამუშაო ჯგუფის წევრთა სია

#	ორგანიზაცია	საკონტაქტო პირი, პოზიცია	საკონტაქტო მისამართი	დასახელებული წარმომადგენელი
1	სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო	მერი მაღლაფერიძე, დირექტორი	mmaghlapheridze@moh.gov.ge	ირმა ალადაშვილი, ialadashvili@moh.gov.ge ; aladashvili_irma@yahoo.com
2	შინაგან საქმეთა სამინისტროს ადამიანის უფლებათა დაცვისა და გამოძიების ხარისხის მონიტორინგის დეპარტამენტი	მაკა ფერაძე, დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი	adamianisuflebebi@mia.gov.ge	
3	დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	ლელა სერებრიაკოვა	lela.serebryakova@gmail.com	ლელა სერებრიაკოვა, lela.serebryakova@gmail.com
4	სახალხო დამცველი	ნინო ლომჯარია, სახალხო დამცველი	info@ombudsman.ge	ნინო იაკობიძე, niakobidze@ombudsman.ge
5	საია	სულხან სალაძე, თავმჯდომარე	s.saladze@gyla.ge	ნინო ჩიხლაძე, chikhladze@gyla.ge
6	ძალადობისგან დაცვის ეროვნული ქსელი	ნატო შავლაყაძე, თავმჯდომარე	natoshavlakadze@gmail.com	
7	ზიანის შემცირების საქართველოს ქსელი	კახა კვაშილავა, აღმასრულებელი დირექტორი	kakhakvashi@gmail.com	გვანცა ჩაგუნავა, gchagunava@hrn.ge
8	ქალთა ინიციატივების მხარდამჭერი ჯგუფი (WISG)	ეკატერინე წერეთელი, აღმასრულებელი დირექტორი	wisg@women.ge	ქეთი ბაბტაძე, legalaid@women.ge
9	თანასწორობის მოძრაობა	დავით კახაბერი, აღმასრულებელი დირექტორი	kakhaberi@equality.ge	ანა აფციაური; ana.aptiauri@equality.ge
10	აკესო	ეკატერინე გარდაფხაძე, აღმასრულებელი დირექტორი	aceso.eka@gmail.com	
11	ქვიარ ასოციაცია თემიდა	ტონი სარასფატი, აღმასრულებელი დირექტორი	antoshka.rijik.07@gmail.com	ტონი სარასფატი, antoshka.rijik.07@gmail.com
12	გაეროს მოსახლეობის ფონდი	ნატალია ზაქარეიშვილი, პროგრამის ანალიტიკოსი	zakareishvili@unfpa.org	ნატალია ზაქარეიშვილი, მაიამ ბანძელაძე zakareishvili@unfpa.org ; bandzeladze@unfpa.org
13	გაეროს ქალთა ფონდი	ირინა ჯაფარიძე, პროგრამის ანალიტიკოსი; თამარ ვაშაკიძე, პროგრამის ანალიტიკოსი	irina.iapharidze@unwomen.org tamar.vashakidze@unwomen.org tamar.sabedashvili@unwomen.org	

14	იურიდიული დახმარების სამსახური	რაქდენ კუპრაშვილი	info@legalaid.ge	
15	იუსტიციის სამინისტრო - მონიტორინგის ცენტრი	ქეთევან სარაჯიშვილი, საერთაშორისო საჯარო სამართლის დეპარტამენტის უფროსი; გენდერული თანასწორობის, ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მომუშავე უწყებათაშორისი კომისიის პასუხისმგებელი პირი	ksarajishvili@justice.gov.ge	
16	იდენტობა	სოფიო ბასილაძე	sophiebasiladze@gmail.com	
17	ალტერნატივა ჯორჯია	დავით ოთიაშვილი	dato@altgeorgia.ge	მზია ცაბატაძე, mziatab@gmail.com